

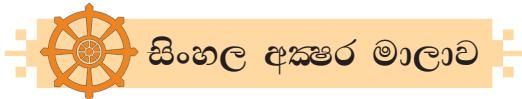
01. අක්ෂර මාලාව

අක්ෂර ප්‍රතේඵය

වරුණන්තාක්ෂර, සේෂ, අසේෂ,
අන්ත:ස්ථාක්ෂර, උග්ම්මාක්ෂර,
සක්කුද්ධකාක්ෂර, අක්ෂර උත්පත්ති ස්ථාන

අක්ෂර වින්යෝගය

ත, ම, ල, එ

මිනිසාගේ විභිජ්ටතම නිර්මාණය භාඡාව යි. අදහස් භා හැඟීම් සන්නිවේදනය සඳහා බිජි වූ භාඡාව පැංචාත් කාලිනව භාඡණය භා ලේඛනය වශයෙන් විභේදනය විය. භාඡණයේදී ගුෂ්තිගේවර ගබා ලේඛනයේදී දාජ්ටිගේවර සංකේත බවට පෙරලේ. සිංහල ජන කොට්ඨාසය තැන ගබා සිංහල වරුණ මාලාවෙන් සංකේතවත් වේ. එහෙත් සිංහලයා වහරන සියලු ම ගබා වරුණමාලාවෙන් සංකේතවත් වෙති යි එයින් අදහස් නොකෙරේ. භාඡාවේ අරපිරිමැස්ම සඳහා (Economy of the Language) ඇතැම් ගබාවලට සංකේත භාවිත නොවේ.

සිංහල ලේඛනයේදී භාවිත කෙරෙන සංකේත සමුදාය සිංහල අක්ෂර මාලාව ලෙසින් හැඳින්වේ. දැනට විද්‍යමාන ලේඛනගත සාක්ෂාත් අනුව සිංහල වරුණ මාලාවේ ප්‍රහවය ක්‍රිස්තු පුරුව තෙවැනි සියවස දක්වා දිවයයි.

“මහරජ ගමිණී උති”

ක්‍රිජ්‍රී: තුන්වන සියවසට අයත් දැනට ඉපැරණි ම ලේඛනය ලෙස සැලකෙන මෙම ලිපිය දේවානම්පියතිස්ස රජුගේ සොහොයුරු උත්තිය රජුගේ පාලන කාලයට අයත් යැයි පුරාවිද්‍යායුයෝග්ත් ඉතිහාසයුයෝග්ත් අනුමාන කරති. සිංහලයේ භාෂණ සම්ප්‍රදායට මෙන් ම ලේඛන සම්ප්‍රදායට ද දීර්ස ඉතිහාසයක් ඇති බව මෙයින් ස්ථූට වෙයි.

දැනට විද්‍යාමාන ඉපැරණි ම සිංහල ව්‍යාකරණ මූලාශ්‍ය දහතුන් වන සියවසේ ලියවුණු සිදත් සගරාවයි. එහි වර්ණ මාලාව ගබඳ 30කින් පරිමිත වේ.

“පණකුරු පසසක් එද - ලුහුගුරු බෙයින් දස වේ
ගතකුරු ද වේ විස්සසක් - වහරට යුහු සියබසැ”
අ ආ ඉ ඊ උ උ එ එ ඔ
ස භ ල (අ) මේ විසි ගතකුරු නම්”

(සිදත් සගරාව)

එහෙත් මේ වර්ණමාලාව සම්හාවා ගදා කාවා රසක් ලියවුණු දැඩිදේ යුගයෙහි ගදා කාවා ලේඛකයාගේ වර්ණමාලාව නොවූ බව පැහැදිලි වේ. ගදා කාවායන්හි උපයුක්ත වර්ණ මාලාව සිදත් සගරාව දක්වා වර්ණ මාලාවට වඩා විස්තරත එකකැ යි පිළිගැනීමට අදාළ සාක්ෂාත් ක්‍රිඩ් නව වන සියවස පමණේදී ලියවුණු ධම්පියා අටුවා ගැටපදයෙහි පවා විද්‍යාමාන වේ. පෙන්වාත් කාලීන සිංහල ගදා කාවා ලේඛකයාගේ භාෂාව වූයේ ද ධම්පියා අටුවා ගැටපදයෙහි උපයුක්ත භාෂාවෙහි ම කුම විකාශයකි. එහෙයින් දැඩිදේ යුගයේ යුගයේ ප්‍රජාවලිය, සද්ධරමරත්නාවලිය වැනි සාහිත්‍ය නිර්මාණයන්හි උපයුක්ත භාෂාව ඇති යුගයක සිට විධීමත් ව සංවර්ධනය වෙමින් ආ ගදා කාවා භාෂාව මැයි යි. ඒ අනුව සිදත් සගරාවේ දක්වෙන වර්ණමාලාව හා සමකාලීන ගදා කාවාන්හි උපයුක්ත වර්ණමාලාව අතර පුළුල් දුරස්ථා බවක් පෙන්නුම් කෙරේ.

අදහස් ප්‍රකාශනයෙහි ලා සිදත් සගරාවේ වර්ණ මාලාව ප්‍රමාණවත් නොවූ හෙයින් ගදා කාවා ලේඛකයාගේ භාෂාව ඇති අවධියක සිට ම වෙනස් ආකාරයකින් සංවර්ධනය විය. එහි අක්ෂර සංඛ්‍යාව පනස් හතර (54)කි. සිදත් සගරා වර්ණ මාලාවට වඩා සංකේත විසි හතර (24)කින් වර්ධනය වී ඇති.

මිගු සිංහල වර්ණ මාලාව

ස්වර :

අ	ආ	ඇ	ඇ	ඉ	ඊ	උ	ඌ	ඍ
සි	සීං	පි	පිං	ඒ	ඒ	ඒ	ඒ	ඒ
ං	ං	ං	ං	ං	ං	ං	ං	ං

ව්‍යුත්තන :

ක	බ	ග	ස	ඩි
ව	ඡ	ජ	කඩ	කුදු
ච	චි	චි	ඟි	ඟි
ත	එ	දි	ඒරි	ඒරි
ඒ	ඒරි	දි	ඒරි	ඒරි
ය	ර	ල	ව	
ං	ං	ස	හ	
ල				
(අ)°	(අ):			

භාෂාව ප්‍රවාහයක් වැන්න. කාලයාගේ අන්තරයට ඔරෝත්තු දෙන ලෙස, භාෂාව සංවර්ධනය වීමේ පශ්චාත් ප්‍රතිඵලයක් ලෙස, තුතන භාෂාවේදීන්ගේ සම්මුතීන් අනුව සංකේත හැට (60)කින් යුත් අක්ෂර මාලාවක් හඳුන්වා දී ඇත. ජාතික අධ්‍යාපන ආයතනය මගින් නිකුත් කරන ලද “සිංහල ලේඛන රිතියෙහි” අකුරු 60කින් සමන්විත මෙම හෝඩිය දැක්වේ. මිගු සිංහල හෝඩියට තවත් අක්ෂර රැක් ඇතුළ කොට මෙම අක්ෂර මාලාව සකස් කොට ඇත. භාෂාවේ භාවිතයේ තිබූ සක්සුදුකාක්ෂර වශයෙන් ගැනෙන ග, ජ, ඒ, එ, උ යන අකුරු පහ ද ග අක්ෂරය ද මිට ඇතුළත් ව ඇත.

නුතන සිංහල අක්ෂර මාලාව

ස්වර :

අ	ଆ	ඇ	ඊ	ඉ	ඊ	එ	උ	ඌ
යෝ	යෝ	පූ	පූ	ඒ	ඒ	ඒ	ඒ	ඒ
මී	මී	මා						

ව්‍යුත්ස්වන :

ක	බ	ග	සි	ඩි	ග
ව	ඡ	ජ	කුඩා	කුදා	ජ
උ	යි	චි	ඩි	ඩා	චි
ත්	රි	දි	ඩැ	ඩා	දි
ප	ඩි	බ	ඩැමි	ඩැමි	ඩි
යි	ර	ල	ව		
ඇ	ඡ	ස	හ		
අ	ඉ				
(අ)°	(අ):				

මෙම වර්ණ මාලාවේහි ප්‍රාණාක්ෂර 18කි.

අ	ଆ	ඇ	ඊ	ඉ	ඊ	එ	උ	ඌ
යෝ	යෝ	පූ	පූ	ඒ	ඒ	ඒ	ඒ	ඒ
මී	මා							

ගාත්‍රාක්ෂර 42 කි.

ක	බ	ග	සි	ඩි	ග
ව	ඡ	ජ	කුඩා	කුදා	ජ
උ	යි	චි	ඩි	ඩා	චි
ත්	රි	දි	ඩැ	ඩා	දි
ප	ඩි	බ	හ	මි	ඩි
යි	ර	ල	ව		
ඇ	ඡ	ස	හ		
අ	ඉ				
(අ)°	(අ):				

ස්වර, ව්‍යක්ෂණ වශයෙන් අක්ෂර ප්‍රහේද දෙකක් දක්වා ඇත. ස්වර අක්ෂර ප්‍රාණාක්ෂර, නිශ්ච්‍යාක්ෂර යන නම්වලින් ද හැඳින්වේ. ගාත්‍රාක්ෂර, ව්‍යංජනාක්ෂර, නිශ්චිතාක්ෂර යන නම්වලින් හැඳින්වෙන්නේ හල් අක්ෂරයෝ ය.

ස්වර ව්‍යක්ෂණ වශයෙන් අක්ෂර වර්ග කිරීමට විද්‍යාත්මක සාධකයක් බලපා ඇත. ස්වර අක්ෂර උච්චාරණය කිරීමේදී බාධාවකින් තොර ව පහසුවෙන් උච්චාරණය කළ හැකි ය. එහෙත් ව්‍යක්ෂණ අක්ෂර උච්චාරණය කිරීමේදී එම ගබ්දය පිටවෙනුයේ බාධා සහිතව ය. ව්‍යක්ෂණාක්ෂර උච්චාරණය කළ යුත්තේ ක්, ග්, ව් ආදි වශයෙන් ස්වර රහිත ව ය. උච්චාරණ පහසුව සලකා හෝචියෙහි දක්වා ඇත්තේ “අ” ස්වරය එක් කිරීමෙහි.

අසෝජාක්ෂර හා සෝජාක්ෂර

මේ වර්ග කිරීමට හේතු වන්නේ ගබ්ද උච්චාරණය කිරීමේදී උගුරහි පිහිටා ඇති “ස්වර තන්තුවල” ක්‍රියාකාරිත්වයයි. අප ආශ්‍රාස ප්‍රශ්නවාස කිරීමේදී හා ගබ්ද නිකුත් කරන විට මේවා ක්‍රියාත්මක වේ. එකිනෙකට සම්පූර්ණ ව පිහිටි මෙම ස්වර තන්තු සමහර ගබ්ද උත්පාදනයේදී එකිනෙකින් ඇත් ව පවතී. එවිට එම විවරය තුළින් පිටවන හඳුනු විශේෂත්වයක් නිකුත් නොවේ. එසේ තැත්තෙහාත් සෝජයක් තුළුපදි. එම ගබ්ද අසෝජ වේ.

එහෙත් සමහර ගබ්ද උත්පාදනයේදී මෙම ස්වර තන්තු එකිනෙකට ලංච ස්ථානය වීමෙන් කිසියම් සෝජයක් හෙවත් නින්නාදයක් උපදී. එම ගබ්ද සෝජාක්ෂර වේ. සියලු ස්වර ගබ්ද හා අනිකුත් ව්‍යක්ෂණාක්ෂර සෝජාක්ෂර වේ.

අසෝජාක්ෂර	සෝජාක්ෂර			
ක	ඇ	අ	→	ඛ තොක්
ච	ඡ	ග	ස	ඩ ති
උ	ඉ	ජ	ඩි	ජු ප්‍ර
ත	ඌ	ජ්‍ය	ජුඩ්	ජුඩ් ප්‍ර
ඒ	උ	ඩිජ්	ජිඩ්	ඩිජ් බ්‍ර
ඇ	ඇ	ඩිජ්	ජිඩ්	ඩිජ් බ්‍ර
ඈ	ඉ	ඩිජ්	ජිඩ්	ඩිජ් බ්‍ර
ඌ	ඌ	ඩිජ්	ජිඩ්	ඩිජ් බ්‍ර
ඍ	ඍ	ඩිජ්	ජිඩ්	ඩිජ් බ්‍ර
ඎ	ඎ	ඩිජ්	ජිඩ්	ඩිජ් බ්‍ර
ඏ	ඏ	ඩිජ්	ජිඩ්	ඩිජ් බ්‍ර
ඐ	ඐ	ඩිජ්	ජිඩ්	ඩිජ් බ්‍ර
එ	එ	ඩිජ්	ජිඩ්	ඩිජ් බ්‍ර
ඒ	ඒ	ඩිජ්	ජිඩ්	ඩිජ් බ්‍ර
ඌ	ඌ	ඩිජ්	ජිඩ්	ඩිජ් බ්‍ර
ඍ	ඍ	ඩිජ්	ජිඩ්	ඩිජ් බ්‍ර
ඎ	ඎ	ඩිජ්	ජිඩ්	ඩිජ් බ්‍ර
ඏ	ඏ	ඩිජ්	ජිඩ්	ඩිජ් බ්‍ර
ඐ	ඐ	ඩිජ්	ජිඩ්	ඩිජ් බ්‍ර
එ	එ	ඩිජ්	ජිඩ්	ඩිජ් බ්‍ර

වර්ගාක්ෂර

'ක' අක්ෂරයේ සිට 'ම' අක්ෂරය තෙක් ඇති අක්ෂර විසිපහ (25) වර්ගාක්ෂර ලෙස හැඳින්වේ. ඒ ඒ වර්ගය එම වර්ගයට අයත් මුල් අක්ෂරයේ නාමයෙන් හැඳින්වේ.

ක වර්ගය	-	ක	බ	ග	ස	ඩ
ව වර්ගය	-	ව	ඡ	ජ	කු	කුදා
ඕ වර්ගය	-	ඕ	ඝ	ඛ	ඟ	ඣ
ත වර්ගය	-	ත	ථ	ද	ඒ	න
ප වර්ගය	-	ප	එ	එඩ	ඩ	ඡ

මෙම වර්ග පහේ අන්තයේ ඇති අක්ෂර වර්ගන්තාක්ෂර නමින් හැඳින්වේ. ඒ අනුව වර්ගන්තාක්ෂර පහත සඳහන් වේ.

ක වර්ගය	-	ඩ
ව වර්ගය	-	කුදා
ඕ වර්ගය	-	ඣ
ත වර්ගය	-	න
ප වර්ගය	-	ඡ

එ ඒ වර්ගවල අන්තයෙහි හෙවත් කෙළවරෙහි පිහිටි බැවින් වර්ගන්තාක්ෂර ලෙස මේවා නම් කෙරේ. මේවා අනුනාසිකාක්ෂර නමින් ද හැඳින්වේ.

අන්ත:ස්ථාක්ෂර

ස්වර ස්වභාවය හා ව්‍යුක්ෂුතන ස්වභාවය අතර පිහිටි අකුරු අන්ත:ස්ථාක්ෂර නමින් හැඳින්වේ. ය ර ල ව යන අක්ෂර හතර මීට අයත් ය.

ඉ	>	ය
සෑ	>	ර
ඩෑ	>	ල්
උ	>	වි

ඉහත සඳහන් අයුරින් ඉ, සා, පූ, උ යන ස්වර ගබඳ සමහර ගබඳ පරිසරයකදී ය, ර, ල, ව, යන ව්‍යක්ෂණාක්ෂර බවට පෙරලෙන බැවින් ද ඒවා සමහර ගබඳ පරිසරයකදී පිළිවෙළින් ඉ, සා, පූ, උ, බවට පෙරලෙන බැවින් ද අන්තස්ස්ථාක්ෂර නමින් හැඳින්වේ.

ලදාහරණ :-

ඉ >	ය - නීති + අනුකුල = නීත්‍යනුකුල
සා >	ර - කර්තා + අරථ = කර්තුරථ
පූ >	ල - පූ + ආකෘති = ලාකෘති
ශ >	ව - අනු + අය = අන්වය

උග්මාක්ෂර

උග්මාන් යනු උණුසුම යන අරුත පළ කරන වදනකි. අක්ෂර උච්චාරණය කිරීමේදී උච්චාරණ ඉන්දියන් ඒ ඒ අක්ෂරවල ගබඳ අනුව වෙනස්වීම්වලට බඳුන් වේ. උග්මාක්ෂර උච්චාරණයේදී පිට වන වායු ධාරාව නිකුත් වනුයේ ඉතා කුඩා ඉඩ ප්‍රමාණයකිනි. එවිට එම වායුව උණුසුම බවට පත්වීම සාමාන්‍ය ස්වභාවයයි.

ඇ, ජ, ස, ඩ, ඩ යන අක්ෂර පහ (5) උග්මාක්ෂර ලෙසින් හැඳින්වේ. එම අක්ෂර පහ උත්පත්ති ස්ථාන පහකට අයන් වේ.

ඇ	=	තාලුජාක්ෂරයකි.
ජ	=	මුරධජාක්ෂරයකි.
ස	=	දන්තජාක්ෂරයකි.
ඩ	=	කණ්ඩජාක්ෂරයකි.
ඩ	=	දන්තොග්ඩජාක්ෂරයකි.

සක්කුක අක්ෂර

සක්කුක ය ඇති අක්ෂර සක්කුක අක්ෂර නම් වේ. සක්කුක ය නම් කුමක් ද යි හඳුනා ගනිමු.

ඇ, ජ, ඩ, ඩ, ඩ

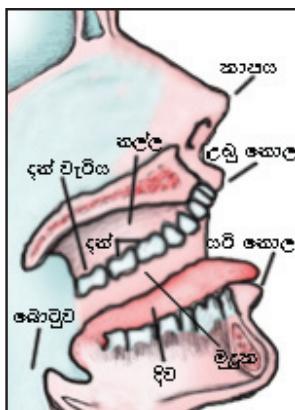
ඉහත අකුරු පහ සයුන්සුක අක්ෂර නමින් හැඳින්වේ.

ගබග	>	ගග
සයුන්සුය	>	සප
දණ්ඩ	>	දබු
අනු	>	අද
අමල	>	අමී

ඉහත වචන සයුදී ඇති සැටි බලන්න. වර්ගාක්ෂරවල අවසන් අක්ෂරය බැඳී අක්ෂරය වශයෙන් භාවිතව ඇත. එම වචන සිංහල භාෂාවට බැඳී ඒ වෙනුවට සයුන්සුකය එක්ව ඇත. ඒ අනුව සයුන්සුකය යනු ඉහත සඳහන් වර්ගාන්තාක්ෂරයන්ගේ නාසිකා අක්ෂර අර්ථයකි.

අකුරු උපදින ස්ථාන

අකුරු වර්ග කිරීම සඳහා භාවිත කරන එක් සාධකයකි, ඒවා උපදින ස්ථාන. එම ස්ථාන මෙසේ හඳුනා ගනිමු.

අක්ෂර	උත්පත්ති සේවානය	උත්පත්ති සේවානයේ පින්තුර	හඳුන්වන නම
අ ආ අැ අැ ක බ ග ස ඔ ග හ (ඇ):	උගුර		කණෝධිත
ඉ ඊ එ එ එ එ එ එ එ	තල්ල		තාලුප්
ස සෑස ට එ එ එ එ එ	මුදුන		මුරධිත
ඇ ප්‍රා ත එ එ එ	දත්		දන්තිත
ල ලීප එ බ හ ම ඕ	තොල්		මිශ්චිත
ඩ කු ම න ම අං	නාසය		නාසිකා
ඒ ඒ ඒ ඒ	උගුර සහ යටි තල්ල		කණෝධිතාලුප්
එ එ එ	උගුර සහ තොල්		කණෝධිමිශ්චිත
ව ග	දත් සහ තොල්		දනෙනාජ්චිත

මෙම ඉන්දියයන් කෙරෙහි විශේෂ අවධානය යොමු කරමින් අක්ෂර උච්චාරණය කර බලන්න.

කණේයිජ සහ අහ කවගය	වදනින්
තාලුජ සහ ඉය වචගය	වදනින්
මූරධජ සහ රළ වචගය	වදනින්
දන්තජ සහ ල ස තචගය	වදනින්
මිශේයිජ සහ උග පචගය	වදනින්
තාලුජ කණේයිජ ඒකුරු	වදනින්
කණේයිජ මිශේයිජ ඔකුරු	වදනින්
දන්තජ මිශේයිජ චෝකුරු	වදනින්

(වදන් කවී පොත)

(ඉහත කවී දෙක වනපොත් කරන්න)

ත්‍රියාකාරකම 1.1

පහත අකුරු යොදා ගනීමින් වගුව සම්පූර්ණ කරන්න.

හ, ග, එ, අ, ග, ඉ, උ, උ, බ, ඡ, ම, ව, න, එ, සා, ය, ක, බේ, ල, ඔ, ව, ඇ, එ, ඕ, ඊ, ඊ, ආ

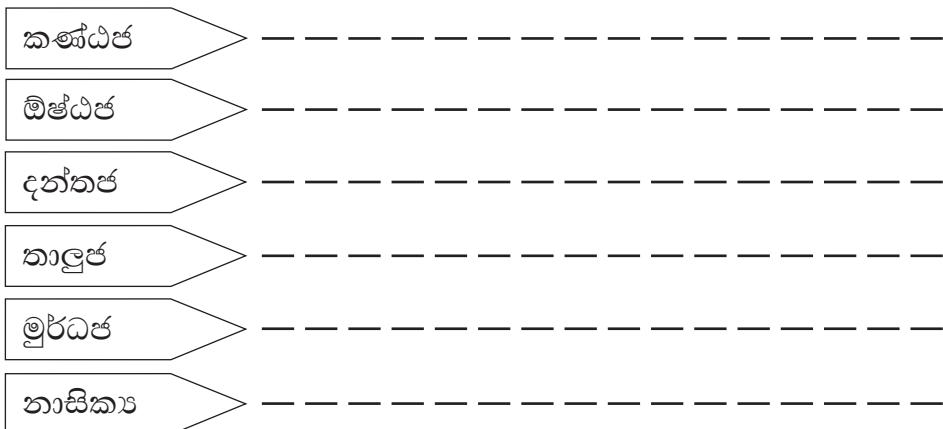
ස්වර	ව්‍යුහද්ධීතන	සේජ	අසේජ

ව්‍යාකාරකම 1.2

මෙම අකුරු අදාළ තැන සේවාන ගත කරන්න.

අ ඉ ඔ උ එ එ උ එ එ එ එ
ය බ ඩ ම න
ල ර ග ය ල ඇ
ඛ ජ පි ඵ ත කු

පැවරුම

01. සිංහල අක්ෂර මාලාව අනුමිලිවෙළට ලියන්න.
02. ස්වර, සේශ්ච, අසේශ්ච, මහාප්‍රාණ, නාසිකාස හා අල්පප්‍රාණ යන ප්‍රහේද්වලට අයත් අකුරු ලියා බිත්ති ප්‍රවත්පතක පුද්රුණනය කරන්න.

අක්ෂර විනාශාසය

යම් ජන සමූහයක් සෙසු මිනිස් සංහතියෙන් වෙන් කොට ජාතියක් හැරියට හැඳින්වීමේදී සැලකිල්ලට ගැනෙන ප්‍රධාන ලක්ෂණයකි, ඔවුන්ගේ භාෂාව. අප සිංහලයන් වර්යෙන් හැඳින්වීමේදී අපේ භාෂාව මුල් තැන ගනී. කවර ජාතියක වුවත්, ප්‍රධාන සංකේතය ඒ ජාතියට උරුම බසයි. සන්නිවේදනයේ ප්‍රධාන මාධ්‍යය භාෂාවයි. භාෂාවේ ගබඳ හා ව්‍යාකරණ රිති අර්ථ නිවැරදිව

අවබෝධ වන පරිදි යොදා ගැනීම මෙහිදී අවකා වන්නකි. විශේෂයෙන් ම මූලික මාධ්‍යයේදී ලේඛන ව්‍යවහාරය සඳහා පිළිගත් සම්මත ක්‍රම නොඟුක්මවිය යුතු ය. පද බෙදීම, විරාම ලක්ෂණ භාවිතය ආදිය මෙන් ම අක්ෂර වින්‍යාසය ද අපගේ අවධානයට යොමු විය යුතු ය.

අපේ පරිසරයේ ඇති පහත දැන්වීම් සලකා බලමු.

ලය රෝහල පාර

වනු සංරක්ෂණ කාර්යාලය

බුද්ද ප්‍රථීමා වහන්සේ
නිරාවරනුය කිරීම

දුෂ්ධී විශේෂයායේ

අනදෙන නිළධාරී

වුන්ත උමෙල

ප්‍රශ්න පතු

විමර්ශන අංශය

තාක්ෂණික කටයුතු

උසස් ප්‍රථිඵල ලබා දෙමි

අපේ ඇසට නිතර ලක්වන දැන්වීම් කිපයකි මේ. මේවා නිවේදන වේ. එම කාර්ය මෙබදු දැන්වීමකින් ඉටුවෙතත් තැකත් භාෂාමය වශයෙන් එවැනි ප්‍රයෝග සඳාස් බව පෙනේ. මේ නිසා සිදු විය හැකි අයහපත් ප්‍රතිඵල දෙකකි. එකක් භාෂා අධ්‍යයනයේ නිරත සිසු දරුවන් එවැනි සඳාස් භාෂා ප්‍රයෝග භාවිතයට නැඹුරු වීම ය. අනෙක එවැනි සාවදා භාෂා ප්‍රයෝග භාෂාවේ සම්මත රිතින්ට පටහැනි වීම සි.

විද්‍යුත් භා මූලික සන්නිවේදන මාධ්‍යයන්හි මෙබදු සාවදා භාෂා ප්‍රයෝග සුලඟ ව දක්නට ලැබේ. භාෂා භාවිතයේදී විශේෂයෙන් ම ලේඛනයේ භාෂා රිතින්ට අනුව අක්ෂර වින්‍යාසය හසුරුවාලීම කාගේත් වගකීම විය යුතුය. පරිතුළුණ ධම් දේශනයකදී එහි ගුණ නොඩුව ලැබෙන්නට නම් නිවැරදි භා නිරවුල් උච්චාරණය පැවතිය යුතු බව පිළිගත් සම්මතයකි.

මෙහිදී අපේ ණ, ත, ල, උ වින්‍යාසය පිළිබඳ අවධානය යොමු කරමු.

ණ, න, හාවිතය

❖ මෙම වාක්‍ය බලන්න

ඇස [කණ] මිනිසා බත් [කන] සැටී බලන්න.

මෙහිදී “කණ” යන පදයෙන් ඇස් නොපෙනන යන අරුත දේ. “කන” යන පදයෙන් බුදින යන අර්ථය දෙයි. මින් පැහැදිලි වන්නේ, අකුරු ගැලපෙන ආකාරය අනුව අර්ථය වෙනස් විය හැකි බවයි.

○ වචන ආරම්භයේ “ණ” යෙදෙන පද වත්මන් වහරෙහි දක්නට ඇත්තේ එකක් පමණි.

දදා:- ණය- සමුපකාර [ණය] දෙන බැංකුව
අනුන්ට [ණය] ගැනී නොවී.

○ වචනයක අවසානයෙහි “ණ” (හල් “ණ” කාරය) යෙදෙන්නේ ද නැති.

දදා:- දරුණුනිය වෙසක් [තොරන්]
[රන්] රිදි මුතු මැණික්

○ “ට”, “ඩ”, “ඩ්” යන අකුරුවලට මූලින් යෙදෙන්නේ “ණ” කාරයයි.

දදා:- [සණ්ටා] තාදය
[කණ්ටක] චෙවත්තය
සාහිත්‍ය [මණ්ඩලය]
වණ්ඩාල ස්ත්‍රීය
අය්යණ්ඩ් බිජ නොවන්න
පාණ්ඩු [රෝගය
ඒදණ්ඩෙන් එගොඩ වී
[කණ්ඩාර] අක්ෂර

- “ර” ගබඳයට පසුවද යෙදෙන්නේ ‘ණ’ කාරයයි.

උදා:- ස්වරණ ජයන්තිය

ව්‍යාකරණ විවරණය

පරිණත බුද්ධිය

කරුණාවන්ත තරුණයෙක්

හක්ති ප්‍රණාමය

සාහිතය සම්මත්තුණය

මුදණ ඩිල්පය

ඉහත සඳහන් රටාවලට අනුකූල නොවන අවස්ථා කිපයක් ද ලේඛනයෙහි දක්නට ලැබේ. පහත උදාහරණ වීමසා බලන්න.

- හඳුට බුරන බල්ලෝ
- කුලියට කරන වැඩ
- පුෂ්ප මකරන්දය

- “ණ” යෙදෙන තවත් රටාවක් බලමු. මුරධන “ශ” අක්ෂරයට පසුව යෙදෙන්නේ මුරධන “ණ” කාරය වේ.

උදා:- හව තෘප්ත්ණාව

දුෂණ ගැවිප්පණ

මධුභාෂීය

පාෂාණ යුගය

- ගෞරවාර්ථය දීම පිණිස යොදනු ලබන ආණ, අණු, අණී, න්ච, න්චී යන තද්දිත ප්‍රත්‍යාවල “ණ” කාරය යෙදේ.

උදා:- පියාණෝ සතුව කැඳුව හෙළති.

ප්‍රත්‍යාවන් කැඳවන්න.

පෙම්බර මැණියනි,

දියාබර මලන්චි,

මාමන්චි සම්පයට,

මාගේ ප්‍රත්‍යාචි,

○ අතිත ක්‍රියා පදනම්ල යොදන්නේ “ණ” කාරය වේ.

ලදා:- සඳ නැගිණු./ නැගිණී. / නැගුණේ ය.

අත්තු මධ්‍යි එරුණහ/ එරුණෝ ය.

පිරුණු හදක්

නිවුණු පහන

ක්‍රියාකාරකම 1.3

නිවැරදි අක්ෂර වින්‍යාසය සහිත වචනය තෝරන්න.

1. කට දන/ දණ සම්බෝලයක්
2. දණ/ දන ගාන ලමයා
3. වැඩ කරන/කරණ ජනතාව
4. පින් දෙණ/දෙන ගාථාව
5. බුදුන් සරණ/සරන ගිය අය
6. මහණ/මහන දම් පිරුවෙක්
7. උෂ්ණ/෋ෂ්න කාලය
8. ඇග නිවන/නිවණ කසායක්
9. මරන/මරණ ගෙදරක්
10. රජය දරණ/දරන වියදම්
11. ප්‍රශ්න/ප්‍රශ්න පත්‍රය
12. කුවේණී යක්ෂනිය/යක්ෂනිය
13. විෂ්නු/විෂ්ණු දෙවියෝ
14. නම් දරණ/දරන ලේඛකයෙක්
15. තරුණ/තරුන පරපුර
16. දරුණු/දරුනු නියගය
17. ප්‍රණීත/ප්‍රනීත ආභාර පාන
18. නාරන්/නාරණ් ගෙඩිය
19. විෂ උරණ/෋රන බෙහෙතක්
20. ගුරුතුමාණන්ගේ/ගුරුතුමානන්ගේ උපදෙස්
21. නැණ නුවන/නුවණ
22. පෙර පර වනන්/වණන්
23. වතුර කල/කළ උකුලට ගත් කල/කල
24. පොර කණ/කන බල්ලෝ
25. කණ/කන කොක් සුද

“ල” යෙදීම

“ල” කාර යෝගය පිළිබඳව ඉදිරිපත් කළ හැකි රටා කීපයක් පහත දැක්වේ.

○ වචනයක ආරම්භයේ “ල” යෙදෙන වචන කීපයක් පහත දැක්වේ.

ලදා:- ලපටි අදහස්
 ලදරු පාසල
 ලාභාල දුරියක්
 ලබැඳී මිතුරෝක්
 සැලෙන ලපලු
 ලමා සාරිය
 ලගජාත ගෙයක්
 බසට ලැදී අය
 කනට ලං කොට
 ලිඳ ලගදී

○ “ර” කාරයෙන් අවසන් වන බාතු ප්‍රකාශනීන්හි අතිත කංදන්ත රුප සඳහා ද “ල” යෙදේ.

ක්‍රියා ප්‍රකාශනය	ක්‍රියාව I	ක්‍රියාව II
කර	මහු වැඩ කලේළේය.	මහු කළ වැඩ
වපුර	ගොවියා වී වපුලේළේය.	ගොවියා වපුල වී
හදාර	මම පොත් හදාලෙමි.	මා හදාල පොත්
මර	මහු දුකින් මලේය.	දුකින් මල මහු
වදාර	බුදුහු දහම් වදාලන.	බුදුන් වදාල දහම්

○ බොහෝවේ “පිළි” යන්න මූලට යොදන පදවල “ලි” යෙදේයි.

ලදා:- පිළිබිඳු - දහමින් පිළිබිඳු වන සමාජය
 පිළිවෙත් - පිළිවෙත් රකින හික්ශුන්
 පිළිබඳ - දහම පිළිබඳ පොතක්
 පිළිමය - සමාධි බුදු පිළිමය
 පිළිසිද - මව් කුස පිළිසිද ගත් වේලෙහි

පිළිකා - පිළිකා රෝහල
 පිළිපැදිය - පිළිපැදිය යුතු සිරිත් විරිත්
 පිළිගැනීම - තාහිමි සාදරයෙන් පිළිගැනීම
 පිළිකුල් - පිළිකුල් භාවනාව
 පිළිස්සුණු - පිළිස්සුණු අතු

- සිංහලයේ වත්මන් වහරෙහි කිසිදු වචනයක “ල්” අකුර නොයෙදේ.
- “ල්” අක්ෂර දෙකක් එක ප්‍රග නොයෙදේ.
- ල, ල් එක්ව ප්‍රග යෙදෙන තැන්වල බොහෝ විට පළමුවෙන් යෙදෙන්නේ “ල්” කාරයයි.
උදා:- සලෙලු, උමෙල, වලු, පලු, කෙලිලි, බිලාල, පිලිල, තලල

ක්‍රියාකාරකම 1.4

පහත දැක්වෙන වචනවලින් නිවැරදි වචනය තෝරා ලියන්න.

1. රුධිර - (සංසරණය/සංගරණය/සංශරණය)
2. බුද්ධ - (සාසනය/ගාසනය/සාගනය)
3. (උව්‍යාන/උව්‍යාන/උව්‍යාන) - වීරයය
4. (සංගයා/ගංසයා/සංසයා) - වහන්සේ
5. වතුර - (කතිකයා/කලීකයා/බතිකයා)
6. පිරිත් - (සජ්ජකායනාව/සජ්ජායනාව/සක්ජායනාව)
7. (බෝධීන්/බෝදිං/හෝදින්) - වහන්සේ
8. (විශිෂ්ට/විශිෂ්ටය/විෂිෂ්ට) - සමමාන
9. (දෘශ්ඩී/දෘශ්ටී/දෘශ්ටී) - කෝණය
10. (ප්‍රස්තකාල/ප්‍රස්ථකාල/ප්‍රස්තකාල) - පොත්

ත්‍රියාකාරකම 1.5

වරහන් තුළ ඇති නිසි අකුර තෝරා පහත වචන සම්පූර්ණ කරන්න.

1. ය_රථය (තා/රා)
2. පර_ණකය (ස/ග)
3. අනාථ පි_චික (ණ්/න්)
4. පර_ත බුද්ධිය (ණ/න)
5. මධුජා_ණීය (ඡි/ඡි)
6. __මක ගති (ලා/උා)
7. __න්ගතු බව (ලෙ/ලෙ)
8. තික්_ණ බුද්ධිය (ඡ/ග)
9. බොද්ධ ශිෂ්_වාරය (ටා/යා)
10. කා_ගුණ (ල/ල)

02. ලිංග, සමාස, සහ්යී, තද්ධීතා, කුණුන්න

දැනට විමාන ඉපැරණි ම සිංහල ව්‍යාකරණ ග්‍රන්ථය 13 වැනි සියවසයේ දී ලියුවුණු සිදත් සගරාව ලෙස පිළිගැනේ. නාම පදයන්ගේ ලිංගහේදය පිළිබඳව දක්වන සිදත් සගරාව, සජාතීය හාඡාවන්හි එනම් සංස්කෘත, පාලි හාඡාවන්හි නාම පදයන්ගේ ලිංග හේදය තෙවැදුරුම් වූවත්, සිංහලයේ ඇත්තේ ලිංග හේදය පිළිබඳ ප්‍රහේද දෙකක් පමණ කැ යි අවධාරණය කරයි.

“මෙය මෝය යන වහරට කරුණු වූයේ ලිගු නම”

යනුවෙන් “මේ” යනු පුරුෂ ලිංග නාමපදයක් ලෙසත් “මෝ” යනු ස්ත්‍රී ලිංග නාමපදයක් ලෙසත් හැඳින්වේ. සර්වනාම ගබාදයක් නාම පදයන්ගේ ලිංග හේදය තහවුරු කරන්නට වර නගා දැක්වීම මෙහි දී සිදු වී ඇත. සාමාන්‍ය නාම ප්‍රකාතීයක් වරනගා බැලී නම, සිංහලයේ ලිංග හේදය තෙවැදුරුම් බවක් පැහැදිලි වනු ඇත. මෙහිදී ඇත් (පුරුෂ ලිංග) කත් (ස්ත්‍රී ලිංග) අත් (නපුංසක ලිංග) ගබාද වරනගා බැලීමේ දී සිංහලයේ නාම පදයන්ගේ ලිංග හේදය පිළිබඳ ප්‍රහේදය මෙට පැහැදිලි වනු ඇත.

ඇත් ගබාදය

	ඒක වචන	බහු වචන
ප්‍රථම විහක්ති	ඇතා	ඇත්තු
කරම විහක්ති	ඇතා	ඇතුන්
ආලපන	ඇතා	ඇතුනි

කත් ගබඳය

	ඒක වචන	බහු වචන
පුර්මා විහක්ති	කත	කත්තු
කර්ම විහක්ති	කත	කතුන්
ආධාරන	කත	කතුනී

අත් ගබඳය

	ඒක වචන	බහු වචන
පුර්මා විහක්ති	අත	අත්
කර්ම විහක්ති	අත	අත්
කරණ විහක්ති	{	අතින්
අවධි විහක්ති	{	අත්වලින්
සම්බන්ධ විහක්ති	{	අත්වල
ආධාර විහක්ති		

මෙයින් පැහැදිලි වන්නේ එක් ගබඳ ගණයක් වැඩි විහක්ති සංඛ්‍යාවක වර නැගෙන බවත්, අනික් ගබඳ ගණ දෙක විහක්ති තුනක පමණක් වරනැගෙන බවත් ය. ඒවායේ කර්තා විහක්තියේ සිට ආධාර විහක්තිය දක්වා වූ විහක්ති රුප සාදා ගනු ලබන්නේ විසින්, කරණකාටගෙන, ට, ගෙන්, ගේ, කෙරෙහි යන විහක්ත්‍යර්ථ සූචක නිපාත ප්‍රයෝග යොදා ගැනීමෙනි.

එහෙත් අනෙක් ගබඳ ගණය පැහැදිලිව ම වැඩි විහක්ති සංඛ්‍යාවක වර නැගෙයි. එම ගබඳ ගණයේ නාම පද

පුර්මා

කර්ම

කරණ - අවධි

සම්බන්ධ - ආධාර

යන අර්ථ භයක් අගවයි.

මෙයින් තහවුරු වන්නේ නාම වරනගා බැලීමේදී සිංහලයේ නාම පදයන්ට, පුරුෂ ලිංග, ස්ත්‍රී ලිංග, නපුණසක ලිංග යනුවෙන් ප්‍ර්‍රේද කුතක් විද්‍යාමාන බව ය.

නාම වරනැගීමේදී සවේතන ගබඳ එක් අයුරකිනුත්, අවේතන ගබඳ තවත් අයුරකිනුත්, වරනැගේ. අවේතන ගණයේ ගබඳයන්ගේ බහු වචන රුපය බොහෝ විට ප්‍රකාශනීයෙන් දැක්වේ. එහෙත් මේ වෙනස සිදුවන්නට පෙර සංඛ්‍යා ගබඳයක් පෙරටුව යෙදීමෙන් ද අවේතන ගබඳ ගණයේ බහු අර්ථය හගැවනු ලැබේ.

එක වචන - දොරින්

බහු වචන - නව දොරින්

එක වචන - තෙතින්

බහු වචන - දෙනෙතින්

පසුකාලීන ව මේ ගබඳ ගණය වරනැගීමේදී තවත් වෙනසක් සිදු විය. එනම් බහු අර්ථය අගවනු සඳහා “වල්” ප්‍රත්‍යය යොදා ගැනීම යි.

එක වචන :- ගේ බහු වචන :- ගෙවල්

එක වචන :- අතින් බහු වචන :- අත්වලින්

මේ අනුව නාම වරනැගීමේ දී සිංහලයේ නාම පද පුරුෂ ලිංග, ස්ත්‍රී ලිංග හා නපුණසක ලිංග යනුවෙන් තෙවැදුරුම් වන බව ගම්‍ය වේ.

ස්ත්‍රී ලිංග නාම පද නිපදවෙන ආකාරය

01. අනම්‍ය කරණය

බමුණු-බැමිණි

බලු-බැලි

ලකුසු-ඉකිසි

කුකුලු-කිකිලි

බකුසු-බැකිසි

සේරා-සේර

කොරා-කොර

අනම්‍ය යනු,

අ, උ, ඔ යන ස්වර ඇ, ඉ, එ, ස්වර බවට පෙරලීමයි.

02. ස්ත්‍රී ප්‍රත්‍යාග යෝගය

පුරුෂලිංග නාම පදයේ අගට ආ, රේ, ඉනි ප්‍රත්‍යා එකතු කිරීමෙන් ස්ත්‍රීලිංග නාම පද නිපදවා ගැනීම.

කෝකිල - කෝකිලා

කුමර - කුමරි

ඇත් - ඇතිනි

03. ස්ත්‍රී වාචී නාම පදයක් එකතු කිරීම

කොට්‍යා - කොට්දෙන

සිංහයා - සිංහධේනුව

04. අමුතුම පදයක් භාවිත කිරීම

මොනරා - සෙබඩ

අශ්‍වයා - වෙළුණ

රජ - බිසව

ත්‍රියාකාරකම 2.1

පහත වගුව සම්පූර්ණ කරන්න.

මුදය	පුරුෂලිංග නාමය	ස්ත්‍රීලිංග නාමය
කවුඩු		
සිංහ		
කොක්		
කොට්		
ඇමති		
ලිකුපු		
බකුපු		
කුරුපු		
කොට්ටුපු		
කොපු		
ගොට්		

ගුණ නාම ලිංගත්‍යට ම පොදුවේ යෙදේ.

රතු මිනිසා	රතු ගැහැනිය	රතු මල
කඹ ගොනා	කඹ දෙන	කඹ කබාය
ලිස මිනිසා	ලිස ගැහැනිය	ලිස ගස

ත්‍රියාකාරකම 2.2

පහත සඳහන් පදන්තී ඉරි ඇදි නාම පදවල ලිංගහේදය දක්වන්න.

සඳුලුවල	පන්ද
කෙළනා සොදුරු	උන්ද
රැසිරි <u>නෙතා</u>	ඇන්දු
සලෙල් සිත් තම වෙතට	කැන්දු

තෙමා වැවේ <u>මගේ</u> සංඝ පිළිලි නෙත්	පුරවා
අමා රසක් වැනි <u>හිමි</u> සඳ	සිහිවෙනවා
දමා <u>කුමරු</u> වැඩියා <u>මට</u>	සිහිවෙනවා
මෙමා ඇර ලියෝ ලෙවි තුළ	ඇත්ද තවා

පිනිබර යාමේ <u>සැවුලන්</u> හඩලන	වා
අම්මා වටකර පිප ගිනි නැලවෙන	වා
කොළඹ <u>රේල්ලුව</u> රජ ගමනක යන	වා
නැගිරින් පුතුනේ බිම මල් හිනැහෙන	වා

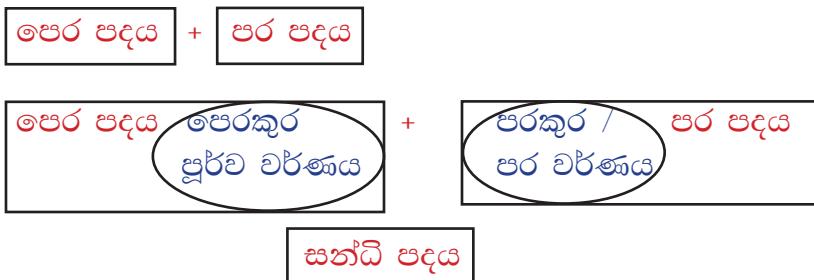

වෙන් ව ඇති පද දෙකක් තනි පදයක් සේ නිසි පරිදි ගළපා ගැනීම “සන්ධි” නම් වේ. සන්ධි යනු ගබිද සංඛානයකි. භාජාව අලංකාර කර ගැනීම, පද කෙටි කර ගැනීම ආදි ප්‍රයෝගන සන්ධිවලින් අපට ලැබේ.

“පෙර පර වර්ණන් නිසි විදිනි ගළපනු සඳහම්” යනුවෙන් පූර්ව අපර වර්ණයන් නිසි පරිදි ගැළපීම සන්ධි නම් වේ යැයි සිදත් සගරාවේ හඳුන්වා දී තිබේ.

පහත සඳහන් රුප සටහන අධ්‍යාපනය කරමු.

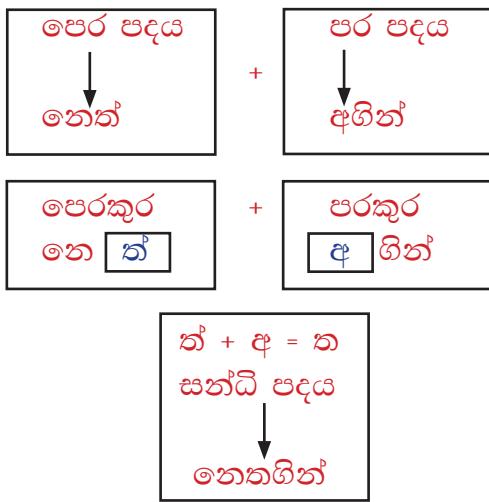

මෙහිදී සන්ධි වන්නේ අකුරු දෙකක් අතරය. මූලින් ඇති පදය පෙර පදය වශයෙන් හැඳින්වේ.

දෙවැනි පදය පර පදය වශයෙන් හැඳින්වේ. පෙර පදයේ අග ඇති අක්ෂරය පූර්ව වර්ණය (පෙරකුර) නමින් හැඳින්වේ. පර පදයේ මූලින්ම ඇති අකුර පර වර්ණය (පරකුර) නමින් හැඳින්වේ. පෙරකුරත් පරකුරත් ලෝප ආදේශ ආදි සන්ධි කාර්යයන් මගින් නිසි ලෙස ගළපා ගැනීම සන්ධි නම් වේ.

ඉහත රුප සටහනට උදාහරණයක් ගළපමු.

නෙත් සහ අගින් යන පද දෙක නෙතින් ලෙස තනි පදයක් බවට පත් විය. එහිදී පෙරකුර වූ “ත්” යන්නට පරකුර වූ ‘අ’ එකතු වී නෙතින් යනුවෙන් සන්ධි විය. මේ ආකාරයට සන්ධි කිරීමේදී සන්ධි කාර්යයේ විවිධත්වයක් දක්නට ඇති.

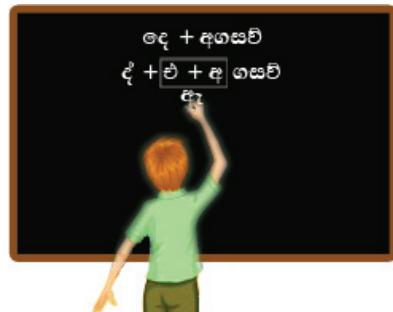

ලෝපය

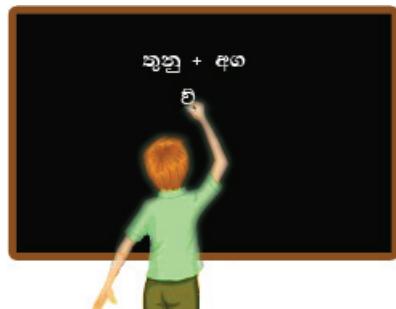
අකුරක් මකා දමයි.

ආමද්‍රේගය

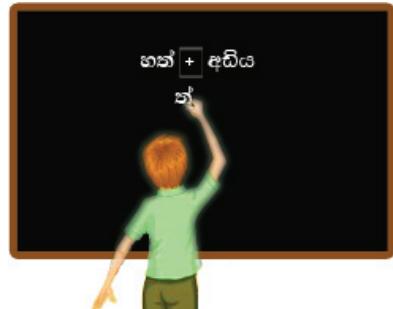
අකුරක් වෙනුවට වෙනත් අකුරක් පමුණුවයි.

ආගම

අමුත්වෙන් ම අකුරක් පමුණුවයි.

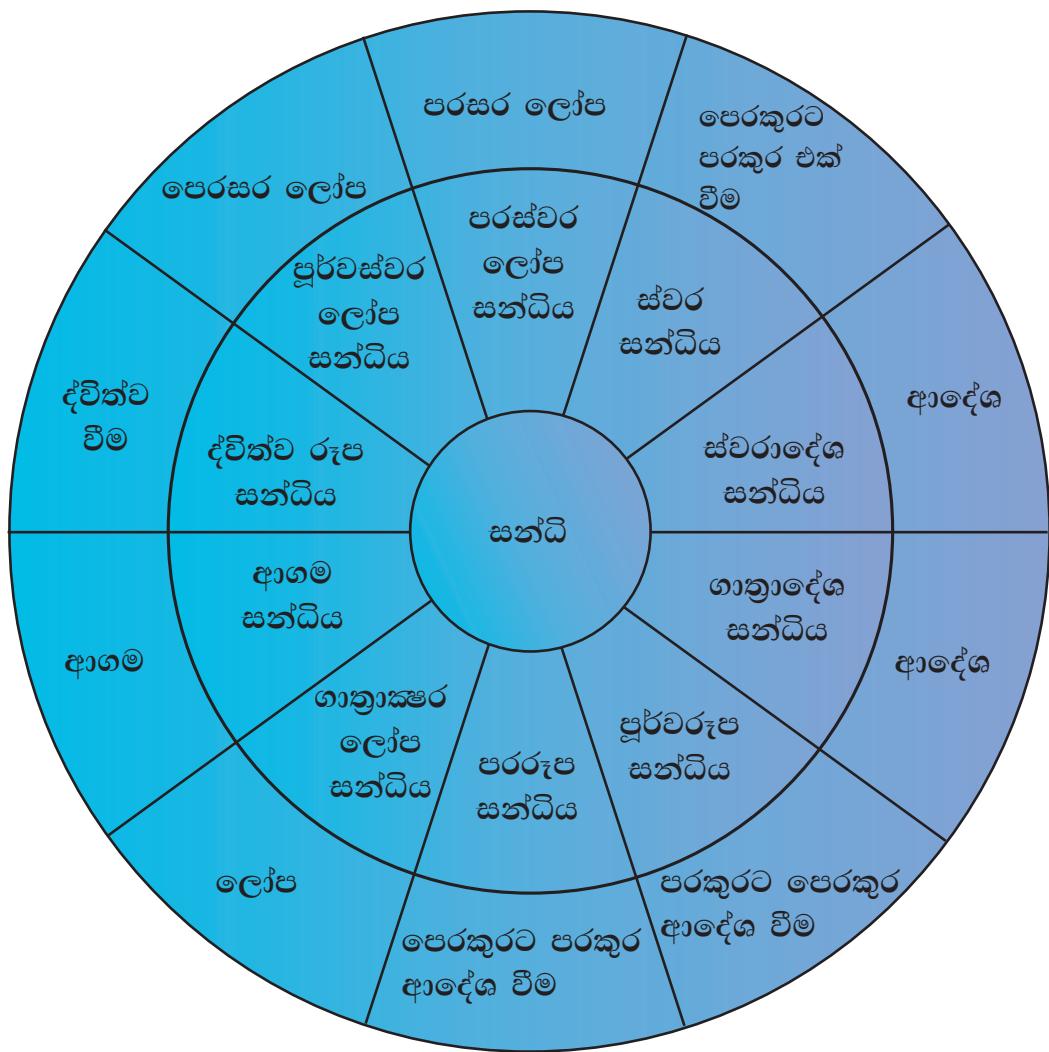
ද්වීත්ව රුපය

තනි ගබඳයක් ගබඳ දෙකක් බවට පත් කරයි.

කාර්යයන් අනුව සන්ධි දහය වර්ග කරමු.

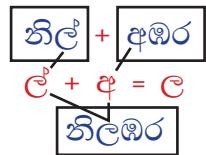

1. ස්වර සන්ධිය

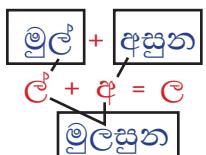
සන්ධි කාර්යයේ ස්වභාවය අනුව ඉතා ම පහසු ම සන්ධිය ස්වර සන්ධිය වේ. ලෝප ආදේශාදිය මෙම සන්ධියේ දක්නට තැත. පෙර පදියේ අග අකුර හල් අකුරක් විය යුතු අතර පර පදියේ මූලකුර (පරකුර) ස්වරයක් විය යුතු ය. එහිදී පෙර වර්ණය හා පර වර්ණය එකතු වී මෙම සන්ධිය සැරිමේ.

උදා :- I

උදා :- II

ක්‍රියාකාරකම 2.3

සන්ධි පදය ලියන්න

1. වම්	+	අත	=	____
2. රැවන්	+	ආර	=	____
3. දුක්	+	අදුර	=	____
4. අතින්	+	අතට	=	____
5. මත්	+	අශේතක්	=	____
6. පින්	+	අශේති	=	____
7. උස්	+	අසුන්	=	____
8. සහස්	+	අශස්	=	____
9. නිල්	+	චුපුල්	=	____
10. සිලිල්	+	ආර	=	____

ක්‍රියාකාරකම 2.4

මෙම පද විසන්ධි කරන්න.

1. ලක්ඩර	=	____	+	____
2. මොකැදුරු	=	____	+	____

3. ඉනික්විති	=	____	+	____
4. සිහිනිග	=	____	+	____
5. උරෙනුර	=	____	+	____
6. පෙමැති	=	____	+	____
7. මගුලැකා	=	____	+	____
8. පසිඳුරන්	=	____	+	____
9. පසග	=	____	+	____
10. පසැස්	=	____	+	____

2. පූර්වස්වර ලෝප සන්ධිය (පෙර සර ලොප් සඳ)

ඉහත සඳහන් උදාහරණ දෙස විමුණුමෙන් බලමු.

<input type="text"/> දකුණු	+	<input type="text"/> අත	-	විසන්ධිය
<input type="text"/> දකුණ් + ☒	+	<input type="text"/> අත	-	පෙරකුර කුමක් ද සි සේවීම
<input type="text"/> දකුණ් + ☒	+	<input type="text"/> අත	-	පෙරකුර (ල ස්වරය) ලොප් කිරීම
<input type="text"/> දකුණ් + <input type="text"/> අත			-	න් සහ අ එකතුව න් වීම
			=	සන්ධි පදය

පෙරකුර යනු පෙර පදයේ අග ඇති අකුරයි. ඉහත උදාහරණයෙහි පෙර පදය දකුණු යන්නයි. එහි අග ඇති අකුර (න්+ල) 'ල' ස්වරයයි.

එය ස්වරයක් නිසා පෙරසර යනුවෙන් හැඳින්වේ. පූර්ව ස්වරය යනු ද කිව හැකිය. අපි ඉහත උදාහරණයේ දී පෙරසර / පූර්වස්වරය ලොප් කෙලෙමු. ඒ නිසා එම සන්ධිය පූර්වස්වර ලෝප සන්ධිය (පෙර පර ලොප් සඳ) නමින් හඳුන්වමු.

ත්‍රියාකාරකම 2.5

හිස් කොටුවලට අදාළ පදය ලියන්න.

පෙර පදය	පර පදය	සන්ධි පදය	සන්ධි වීමෙනි ලොජ් වන පූර්ව ස්වරය
නුවණ	අැස		
		තෙදුති	
සිය	අැසින්		
		පොරණැදුරන්	
		දිවැස්	
		රියැදුරු	
		මැදකිල්ල	
යන	එන		
		විදුරසුන්	
සුරු	අත		

3. පරස්වර ලෝප සන්ධිය (පරසර ලොජ් සඳ)

පරපදයේ මූල අකුර පරකුර සි. පර වරණය සි. එය ස්වරයක් නම් පරස්වරය නම්න් හැඳින්විය හැකි ය. පරස්වරය ලොජ් වීමෙන් ගැලපෙන සන්ධිය පරස්වර ලෝප සන්ධියයි.

- අදාළ:-
පුදි + ඇසුන	= විසන්ධිය
පුදි + පුන	= පරස්වරය සෙවීම
පුදි + ඇ පුන	= පරස්වරය ලොජ් කිරීම
පුදුසුන	= සන්ධි පදය

මෙම සන්ධියේදී පරපදයේ මූල අකුර ස්වරයක් විය යුතු ම ය. එය ලොජ් වීම මෙහි රීතිය සි.

ඩියාකාරකම 2.6

හිස් කොටු පුරවන්න.

පෙර පදය	පර පදය	සන්ධි පදය	ලොප් වූ ස්වරය
_____	_____	සුරගන දොරගුල්	_____
සිය	අතින්	_____	_____
ගන	අලුර	දසතින්	_____
සදා	ආදරණීය	වහරනුසරෙන්	_____
ගෙන	අව්‍යත්	මැතිතුමා	_____
_____	_____	අනුරැක්	_____

4. ගාත්‍රාක්ෂර ලෝප සන්ධිය (ගතකුරු ලොප සඳ)

ලෝප සන්ධි තුනකි. මින් දෙකක් අපි ඉගෙන ගතිමු. තුන් වන ලෝප සන්ධිය ගාත්‍රාක්ෂර ලෝප සන්ධිය සි. සන්ධි වන පද දෙකන් පෙර පදයේ අග ඇති පෙරකුර වන ගාත්‍රාක්ෂරය ස්වරයන් සමඟ ලොප් වී ඉතිරි වන අර්ථ අනුනාසිකාය වංද්ධි විමෙන් ගැළපෙන සන්ධිය ගාත්‍රාක්ෂර ලෝප සන්ධියයි.

උදා:- ගග

+ වෙරල = විසන්ධිය

ග + ර + ග + අ

+ වෙරල = සංයුක්ත ගාත්‍රාක්ෂරයේ ස්වර ව්‍යාප්තන වෙන් කිරීම

ග + ර + ~~ඡ~~ + ~~අ~~

+ වෙරල = ස්වරය සහ ගාත්‍රාක්ෂරය ලොප් කිරීම

ගං

+ වෙරල = අර්ථානුනාසිකාය සම්පූර්ණ කිරීම

ගංවෙරල

= සන්ධි පදය

ත්‍රියාකාරකම 2.7

පහත සඳහන් පද විසන්ධි කොට සන්ධි වන අයුරු පැහැදිලි කරන්න.

1. මංමුලා
2. සුලංපහර
3. ගංවතුර
4. නෙළුම්මල්
5. මූංඇට
6. තම්පලා
7. කොලොමිතොට
8. මේහින්තලය

5. ස්වරාදේශ සන්ධිය (සරදේස් සඳ)

ගබිද සංවිධානයේදී එක් ගබිදයක් හෝ ගබිද දෙකක් වෙනුවට වෙනත් ගබිදයක් පැමිණ වීම ආදේශය බව අපි උගතිමු. එනම් ආදේශ වන්නා වූ ගබිදය ස්වරයක් නම් එය ස්වරාදේශ වේ. ගාත්‍රාක්ෂරයක් නම් ගාත්‍රාදේශ වේ.

මෙහිදී අපි ස්වරාදේශ සන්ධිය සලකා බලමු.

උදා:-	<table border="1"><tr><td>මහ</td><td>+</td><td>ඉසුරු</td></tr></table>	මහ	+	ඉසුරු	=	විසන්ධිය		
මහ	+	ඉසුරු						
	<table border="1"><tr><td>මහ්</td><td>+</td><td>අ</td><td>+</td><td>ඉසුරු</td></tr></table>	මහ්	+	අ	+	ඉසුරු	=	පුරුවස්වරය වෙන් කිරීම
මහ්	+	අ	+	ඉසුරු				
	<table border="1"><tr><td>මහ්</td><td>+</td><td>එ</td><td>+</td><td>සුරු</td></tr></table>	මහ්	+	එ	+	සුරු	=	ස්වර දෙකක් වෙනුවට
මහ්	+	එ	+	සුරු				
			වෙනත් ස්වරයක් පැමිණවීම					
	<table border="1"><tr><td>මහෙසුරු</td></tr></table>	මහෙසුරු	=	සන්ධි පදය				
මහෙසුරු								
	<table border="1"><tr><td>මෙහෙසුරු</td></tr></table>	මෙහෙසුරු	=	ස්වර සමරුපා වීම.				
මෙහෙසුරු								

ක්‍රියාකාරකම 2.8

දී ඇති උදාහරණ අනුව පහත වගුව සම්පූර්ණ කරන්න

විසන්ධිය	සන්ධිය	සන්ධි කාර්යයට බලුන්වන අක්ෂර දෙක	ආදේශ අක්ෂරය
වට + උර	මොහොර		
මහ ඉනු	ගල්ලු නරේනු		

6. ගානුකෝෂරාදේශ සන්ධිය (ගතදේස් සඳ)

සන්ධි වන පද දෙකින් පර පදයේ මුල අකුරට (පරකුරට) වෙනත් ගතකුරක් ආදේශ විම ගානුකෝෂරාදේශ සන්ධිය සි.

ලදා:-	කිවි + වර	= විසන්ධිය
	කිවි + වි + ඇර	= පරකුර සොයා ගැනීම
	කිවි + යේ + ඇර	= (වි වෙනුවට යේ ආදේශය)
	කිවි යර	= ව්‍යංජනය හා ස්වරය එක්වීම
	කිවියර	= සන්ධිය

ක්‍රියාකාරකම 2.9

වගුව සම්පූර්ණ කරන්න.

විසන්ධිය	සන්ධිය	සන්ධි කාර්යයට බලුන්වන අක්ෂර දෙක	ආදේශ අක්ෂරය
හිනි + කම්	දඩුවම්		
දඩු + කම්	හිලියම්		
	විලියම්		

7. පුරුවරුප සන්ධිය (පෙර රු සඳ)

පර වරණයට පෙර වරණයේ රුපය ගැන්වීමෙන් ගැලපෙන සන්ධිය පුරුව රුප සන්ධියයි.

ලදා:-	වත් + කම්	= විසන්ධිය
	වත් + ක් + අම්	= පර වරණය වෙන් කිරීම
	වත් + ත් + අම්	= පර වරණයට පෙර වරණය පැමිණවීම
	වත්තම්	= සන්ධිය

8. පරරුප සන්ධිය (පර රු සඳ)

පර වරණයේ රුපය පෙර වරණයට ඇති කිරීමෙන් ගැලපීම මෙම සන්ධියේ රිතියයි.

ලදා:-	අැත් + දිල	= විසන්ධිය
	අැත් + ද් + අ ල	= පර රුපය වෙන් කිරීම
	අැද් + ද් + දිල	= පෙර රුපයට පර රුපය පැමිණවීම
	අැද්දල	= සන්ධි වීම

ක්‍රියාකාරකම 2.10

වගුව සම්පූර්ණ කරන්න.

සන්ධි පදය	විසන්ධි පදය	මුලින් තිබූ අකුර	පැමිණ වූ අකුර	සන්ධි නාමය
අස්සන	_____	_____	_____	_____
වප්පිහිය	_____	_____	_____	_____
අල්ලස්	_____	_____	_____	_____
සද්ධිනක්	_____	_____	_____	_____
දුෂ්පන්	_____	_____	_____	_____
ගොක්කොල	_____	_____	_____	_____
ලිග්ගල	_____	_____	_____	_____
වක්කඩ්	_____	_____	_____	_____

9. ආගම සන්ධිය (අගම් සඳ)

පුරුව වර්ණයටත්, පර වර්ණයටත් අතරට මිතුයෙකු මෙන් අලුතින් ම අකුරක් එක්වීම ආගම සන්ධිය වේ. ය, ව, ර යන අකුරු බෙහෙවින් ආගමය වේ.

ලදා:-	<table border="1" style="display: inline-table; vertical-align: middle;"><tr><td>සිවු</td><td>+ අග</td></tr></table>	සිවු	+ අග	=	විසන්ධිය
සිවු	+ අග				
	<table border="1" style="display: inline-table; vertical-align: middle;"><tr><td>සිවු</td><td>+ ර + අග</td></tr></table>	සිවු	+ ර + අග	=	ර ආගමය
සිවු	+ ර + අග				
	<table border="1" style="display: inline-table; vertical-align: middle;"><tr><td>සිවුරග</td></tr></table>	සිවුරග	=	සන්ධිය	
සිවුරග					

10. ද්විත්ව රුප සන්ධිය (දෙරු සඳ)

සන්ධි වන පද දෙකෙන් පෙරකුර ද්විත්ව වීම ද්විත්ව රුප සන්ධිය නම් වේ.

ලදා:-	<table border="1" style="display: inline-table; vertical-align: middle;"><tr><td>පත්</td><td>+ ඉරු</td></tr></table>	පත්	+ ඉරු	=	විසන්ධිය
පත්	+ ඉරු				
	<table border="1" style="display: inline-table; vertical-align: middle;"><tr><td>පත් + ත්</td><td>+ ඉරු</td></tr></table>	පත් + ත්	+ ඉරු	=	පෙරකුර ද්විත්ව කිරීම
පත් + ත්	+ ඉරු				
	<table border="1" style="display: inline-table; vertical-align: middle;"><tr><td>පත්තිරු</td></tr></table>	පත්තිරු	=	සන්ධි වීම	
පත්තිරු					

ක්‍රියාකාරකම 2.11

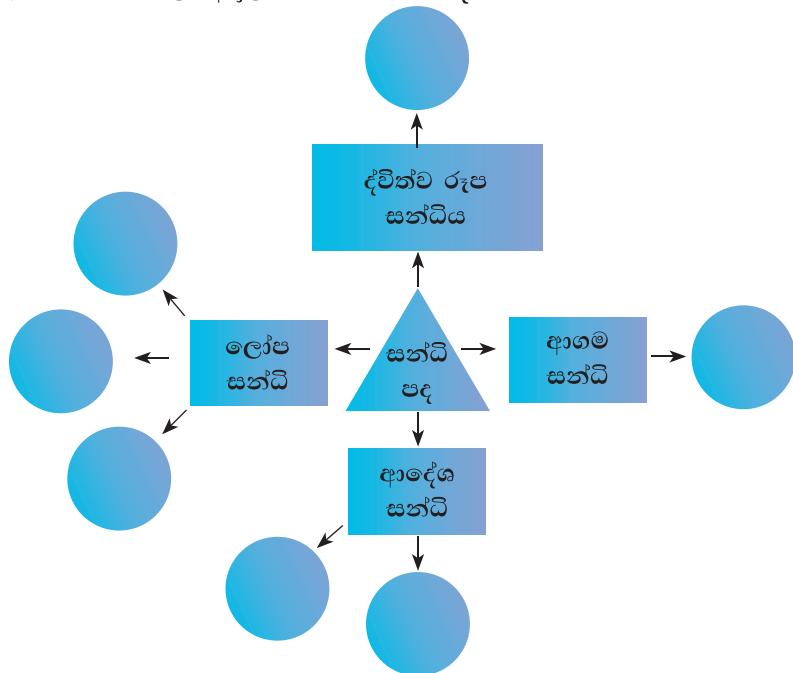
වගුව සම්පූර්ණ කරන්න.

සන්ධිය	විසන්ධිය	ආගම / ද්විත්ව වූ අකුර	සන්ධි නාමය
බත්තුල්	_____	_____	_____
නිරතුරු	_____	_____	_____
දෙයාකාර	_____	_____	_____
නිරෝද	_____	_____	_____
පොල්ලත්ත	_____	_____	_____
දුවග	_____	_____	_____
වල්ලම්බලම	_____	_____	_____
රුවාරු	_____	_____	_____
වියවුල්	_____	_____	_____

ත්‍රියාකාරකම 2.12

වලටට ඇති වෘත්තවල අදාළ සන්ධි නාම දක්වන්න.

ත්‍රියාකාරකම 2.13

සන්ධි දැනුම තවදුරටත් වර්ධනය කර ගැනීම සඳහා සරල ඉගෙනුම් උපකාරකයක් නිරමාණය කරමු. මේ සඳහා සන කඩුසියක් භාවිත කළ නැතිය. ප්‍රමාණයෙන් ක්‍රමයෙන් විශාල වන පරිදි වෘත්ත තුනක් සන කඩුසියක කපා ගන්න.

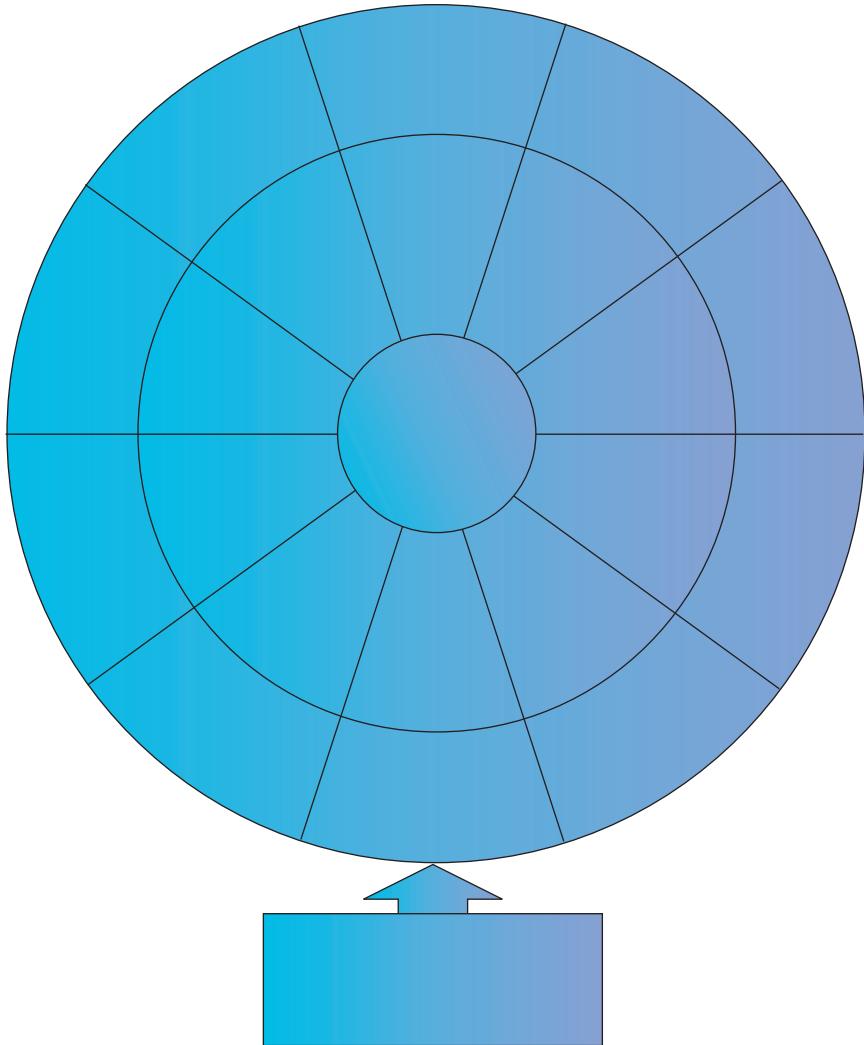
පළමු වන වෘත්තය තුළ සන්ධි යන වචනය ලියන්න.

දෙවන වෘත්තය කොටස් දහයකට වෙන්කොට එහි සන්ධිවල නම් සඳහන් කරන්න.

තුන්වන වෘත්තය කොටස් දහයකට වෙන්කොට ඒ තුළ සන්ධියකට උදහරණ දෙකක් හෝ තුනක් හෝ බැහින් ලියන්න. (සන්ධි පිළිවෙළින් නොවේ)

ඉන් පසු රඩුම් සියල්ල එකමත තබා පහත රුප සටහනේ දැක්වෙන පරිදි පුවරුවක සවිකර ගන්න. දැන් වෘත්ත කරකවා අදාළ සනදීයට ගැලුපෙන උදාහරණ තෝරා ගැනීමෙන් ඔබට දැනුම තවදුරටත් සනාථ කරගත නැතිය.

ව්‍යාකාරකම 2.14

දෙයස්නක ඉදන් හිමි දෙනමක්	ලදරු
පසැස් දහම් දෙසති'යි දත් සූර	ඉසුරු
තිදස් පුරෙන් එවිම'යි හගවන	අයුරු
සියැස් ඇර බලන් සකීමෙම තොරණ	සරු

ඉහත පදාළයේ ඇති සන්ධි පද සෞයා ලියන්න.

භාෂා ව්‍යවහාරයේදී එහි යෝග්‍යතාවට බලපාන අංගයකි, සමාස නාම. වෙන් වෙන් ව තිබු නාම පද කීපයක් එක්කොට දක්වා තනි නාම පදයක් ලෙස විඛන් ගැන්වීම සමාස ලක්ෂණය සි. භාෂණයෙහිදීත්, ලේඛනයෙහිදීත්, සමාස නාමවල අවශ්‍යතාව කැඳී පෙනෙන්නකි.

“නේ සදන් සියොටු එක සද අයුරක් වන සේ ගළපනු සමස් නම්”

යනුවෙන් සිදන් සගරාවේ සමාස නාම ඇර්ථ කථනය කෙරෙයි.

සමාස ප්‍රජේද

පහත වගුවේ වචන ගැන අවධානය යොමු කරමු.

පුන්සද
ර්දාවල්
වත්පිළිවෙන්
රසකිරී
සදෙවිලොව
දසමස
මවිකුස

පිරුණු සද
ර්ද දාවල්ද
වත්ද පිළිවෙන්ද
රසින් යුත් කිරී
දෙවි ලෝ සය
මාස දහයක්
මවගේ කුස

ඉහත පළමු කොටුවේ තනි පදයක් ලෙස ලියවී ඇති වචන සඳහා දෙවන කොටුවේ එම අදහස ම පද කීපයකින් සපයන බව පෙනේ. ඉන් පැහැදිලි වන්නේ පද කීපයක් හකුලිවා තනි පදයක් සේ සකස් කර ගත හැකි බවයි. එවැනි පද සමාස නාම ලෙස හැඳින් වේ. මේ ආකාරයෙන් සමාස වර්ග පහක් දක්නට ලැබේ.

1. දකාරාර්ථ සමාසය

2. විශේෂණ සමාසය

3. විහක්ති සමාසය

4. අව්‍යය සමාසය

5. අන්‍යයාර්ථ සමාසය

දකාරාර්ථ සමාසය (ද අරුත් සමස්)

පා ද සිවුරැ ද
දිවි ද වග ද වලස් ද

පාසිවුරැ
දිවිවගවලස්

* සමුච්චයාර්ථවාචී

“ද” නිපාතයෙන් සම්බන්ධ ව සිටි වෙන් වෙන් අර්ථ පද එම නිපාත පදය ඉවත් වීමෙන් එකට එක් වීම “දකාරාර්ථ” සමාසය යි. විහක්ති පද සියල්ලෙහි විහක්ති ලොජ් වී සමාස වීමෙන් පසු එක පදයක් ලෙස විහක්ති ගනී.

විශේෂණ සමාසය (වෙසෙසුන් වෙසෙස් සමස්)

කඩ පාරින් යුත් තද ගල
අලුරැ ස්වභාවය ඇති කුටිය
විෂ ඇති දළ
ගල් වැනි හිත
රුවන් තුන

කඩගල
අලුරැකුටිය
විෂදළ
ගල්හිත
තෙරුවන

කිසියම් නාම පදයකට තවත් පදයක් හෝ පද කීපයක් හෝ විශේෂණ වී සමාස වන්නේ විශේෂණ සමාසය යි.

ත්‍රියාකාරකම 2.15

පහත දැක්වෙන පදන්‍යයේහි සමාස පද තෝරන්න. ඒවා කිනම් සමාසයකට අයත් දු යි සඳහන් කරන්න.

“ප්‍රංචි රුවන් ප්‍රංචි රුවන් ප්‍රංචි
වතුර අරන් ලිඛ උඩ තැබුවාය
අවපහ තොදන්නා ජඩයෙකි, මේක
ගෙදර යන්න දෙනවද මගේ ප්‍රංචි
කලේ කලේ කලේ කලේ කලේ”

විහක්ති සමාසය (විබත් සමස්)

හෙරණුන් පිණීස පැනවුණ සික
බුදුන් දෙසු බණු
රනින් කළ කොත
ගිරවාගේ හොට

හෙරණසික
බුදුබණ
රන්කොත
ගිරාහොට

ඉහත උදාහරණ පිළිබඳ සලකන කළ පෙර පදය පර පදය හා සමාස වන කළේහි පෙර පදයේ විබත් ලොඡ් වී ඇති බව පෙනී යයි. එසේ වන්නේ විහක්ති සමාසයේ ය. පෙර පදය ගත් විබත අනුව සමාසය ද නම් කෙරේ. ප්‍රථමා, ආලපන විහක්ති හැර ඉතිරි විහක්ති හතෙන් විහක්ති සමාස පද සැදේ.

අව්‍යාය සමාසය (අව්‍යාය සමස්)

මනාව පිරුණු
ස්ථීර නැති
දොසක් තොවන
අයහපත් සිරිත්
මිනිස් තොවන

සුපුන්
අස්ථීර
නිදාස්
දුසිරිත්
තොමිනිස්

ඉහත උදහරණයන්හි සමාස පදයේ මූලින් අව්‍යය පදයක් දක්නට ලැබේ. නාම පදවල මූලට අව්‍යය පදයක් යෙදී මෙසේ තැනෙන නාම පද අව්‍යය සමාස නාම ලෙස හැඳින්වේ.

අන්‍යාර්ථ සමාසය (අන් අරුත් සමස්)

සමාස වීමට පෙර	සමාස පදය	හැගවෙන අරුත
අස් පහක් ඇත්තේ	පසැස්	බුදු රජ
වත් සයක් ඇත්තේ	සවත්	කඩ කුමරු
සහසක් කර ඇත්තේ යමෙකුට ද හේ	සහසකර	සූර්යයා
බල දහයක් ඇත්තේ යමෙකුට ද හේ	දසබල	බුදුන් වහන්සේ
නෙත් තුනක් ඇත්තේ යමෙකුට ද හේ	තිනෙත්	රේඛ්වරයා
මල් අවියක් ඇත්තේ යමෙකුට ද හේ	මලවී	අන්ගයා

සමාස වූ පසු මූලින් යෙදුණු පදවලින් හෝ නොලැබෙන වෙනත් අර්ථයක් ප්‍රකාශ වන සමාසය අන්‍යාර්ථ සමාසය තමින් හැඳින්වේ.

ක්‍රියාකාරකම 2.16

- “ගෙවන සසර දුක් බුදුබණ නාදු”
- “මෙව්තුරු සුසැදී යස මිණුමුතු මල්පතර”
- “හෙරණසික කියති හෙරණේ තැනිත් තැන”
- “බොන කල පොකුරු මී ඉද පිපි පියුමිනිස”
- “දියනෙත උදවෙන සියකිරීන් මහරු”
- “හින කර මලවී උදහස් තැබුව සත”
- “දසදේස පතල යස මුතු සුරිදුට දීමුතු”
- “මින්දද හිසර වැදී සැලෙන හද
න්වන දුක්ගී මුටට ඇසෙනව ද
වනුන මල් අතුරා ඇති යහනට
කන්ද කපා පායන් රන්පුන්සද”

ඉහත පදාය බණ්ඩයන්හි ඇති සමාස නාම තෝරා පහත වගුව සම්පූර්ණ කරන්න.

සමාස පදය	සමාන වීමට පෙර පද සම්භය	සමාස නාමය

ක්‍රියාකාරකම 2.17

තර සර හිටි මහල් මෙහි පහ පෙළ
සුර සිදු විදුදිරන් සැදි සඳුලු

නිතොර
මනහර

විදා සිනිදු සුදුයස් දිග පිය
නදා සුපුන් හිමකර පියකර
සදා සිතු සියපත් නුම
ලදා දෙසෙන් වැද එන රග බල

පතර
තිසර
තඩර කර
මිතුර

ඉහත ගේය පදායය ඇසුරෙන් පහත වගුව සම්පූර්ණ කරන්න.

එහි ඇතුළත් සමාස පද	සමාස නාමය

නාම පදයක් යනු කුමක් දැ සි ඔබ මේට ඉහත ඉගෙන ගෙන ඇත. නාම පදයක අවයව වෙන් කළ විට ඔබට දකින්නට ලැබෙන්නේ ශබ්ද මූලයන් විභක්ති ප්‍රත්‍යයන් පමණි.

නිදුසුනක් ලෙස :

ගම + අ = ගම

ගස් + අ = ගස

යනු ශබ්ද ප්‍රකාශනකත් විභක්ති ප්‍රත්‍යයකත් එකතු වීමකි.

එහෙත් ප්‍රත්‍යයාර්ථ නාම පදයක අවයව විග්‍රහ කළ විට ඔබට දකින්නට ලැබෙන්නේ නාම පදයක් හා ප්‍රත්‍යයකි. ඉනුත් නාම පදයේ අර්ථය ඉක්මවා ප්‍රත්‍යයේ අර්ථය මතු වී සිටී. නිදුසුනක් ලෙස ගැමී යන තද්ධිත නාම පදය විග්‍රහ කළාත්, පැහැදිලි ලෙසම නාමයක් හා තද්ධිත ප්‍රත්‍යයක් දක්නට ලැබේ.

ගම + ඉ = ගැමී

ගැමී + ආ = ගැමීයා

මෙහි තද්ධිත ඉ ප්‍රත්‍යය එකතු වී ඇත්තේ ගම යන නාම පදයට සි.

ප්‍රත්‍යයාර්ථ නාම පද වර්ග දෙකකි.

1. තද්ධිත

2. කංදන්ත

තද්ධිත නාමයක් යනු නාම පදයක හා තද්ධිත ප්‍රත්‍යයක එකතුවකි. එහෙත් කංදන්ත නාම යනු ධාතුවකට ප්‍රත්‍යයක් එකතුවීමෙන් නිපදවෙන නාම පදයි.

කංදන්ත නාම ප්‍රහේද දෙකකි.

1. අර්ථ ක්‍රියා නාම

2. හාව ක්‍රියා නාම

සිංහල භාෂාවේ තද්ධිත නාම නිපදවෙන ප්‍රත්‍යය සමුද්‍යක් ඇත. එසේ ම තත්සම තද්ධිත නාමපද සමුද්‍යක් ද පවතී.

“ඇත” යන අර්ථය දෙනු සඳහා නාමයක්, වත් හා මත් ප්‍රත්‍යය ගනී.

	පින් + වත්	-	පින්වත්
වත් -	සිල් + වත්	-	සිල්වත්
	ශ්‍රියා + වත්	-	ශ්‍රියාවත්
	ආලෝක + වත්	-	ආලෝකවත්
	ඉසුරු + මත්	-	ඉසුරුමත්
මත් -	රු + මත්	-	රුමත්
	කිරති + මත්	-	කිරතිමත්
	නිරෝගී + මත්	-	නිරෝගීමත්

අකාරාන්න නාමයෙන් පසුව වත් ප්‍රත්‍යය ද, සෙසු ස්වරාන්ත නාමයන්ගෙන් පරව මත් ප්‍රත්‍යය ද යෙදේ.

මුවා } යන ප්‍රත්‍යය, එයින් කරන ලද්දේ ය යන අර්ථයේ යෙදේ.
මය }

මුවා :- සෙල්මුවා, දුවමුවා, රන්මුවා, රදිමුවා

මය :- දුවමය, සෙලමය, ස්වරණමය, කනකමය, රුතුමය, මනෝමය

තර } යන ප්‍රත්‍යය, අධිකාර්ථයෙහි යෙදේ.
තම }

තර :- මිහිරිතර, ගරැතර, මධුරතර, ප්‍රියතර

තම :- මිහිරිතම, මධුරතම, ප්‍රියතම

ගොරවාර්ථ ප්‍රත්‍යාය

ආණ	- පිය + ආණ	- පියාණ
අණු	- පුත් + අණු	- පුතණු
අණී	- මා + අණී	- මැණී
	- තග + අණී	- තැගණී
ණේඩි	- පුත + ඣේඩි	- පුතණේඩි
අණේඩි	- අම්ම + අණේඩි	- අම්මණේඩි

ස්වාර්ථය (ස්ව) යන අර්ථය

අස්	- වරල + අස්	- වරලස්
	- උස් + අස්	- උසස්
	යස + අස්	- යසස්
අත්	- මුදුන් + අත්	- මුදුනත්
	සවන් + අත්	- සවනත්
	කන + අත්	- කනත්

ස්වල්පාර්ථය

ඉති	- පැන් + ඉති	- පැනිති
	කැන් + ඉති	- කැනිති
	සුග + ඉති	- සිගිති
	කැබලි + ඉති	- කැබිලිති

ප්‍රදේශාර්ථය

අටි	- ඉග + අටි	- ඉගටි
	කර + අටි	- කරටි

ර්ථ නුරු යන අර්ථය

- දිග + අටි	- දිගටි
කළ + අටි	- කළටි

බහුලාර්ථය

අට - වක + අට - වකට
අල - ගැට + අල - ගැටලු

භාවාර්ථය

මුදු + තා - මුදුතා
සුහදු + තා - සුහදුතා
දික්ෂා + තා - දික්ෂාතා

භුතාර්ථය

එහි වුයේ ය යන අර්ථය
ගම + ඉ ගැමී

නියුක්තාර්ථය

එහි නියුක්ත වුයේ ය යන අර්ථය
තොට + ඉ තොටී

ජානනාර්ථය

එය දනී යන අර්ථය
නකත් + ඉ නැකති

සම්බන්ධාර්ථය

ලොව + ඉ ලොවී

සිදුසි යන අර්ථය
සබ + ඉ සැබී

ඉක ප්‍රත්‍ය ය

ඊට අයත් යන අර්ථය
මෙහි දී මුල් ස්වරය වංද්ධී වේ.

නගර + ඉක	- නාගරික
ශරීර + ඉක	- ගාරීරික
කය + ඉක	- කායික
ඉතිහාස + ඉක	- එතිහාසික
දින + ඉක	- දෙදිනික
පුද්ගල + ඉක	- පෙශ්පූද්ගලික
භුත + ඉක	- භෙශ්තික
රසායන + ඉක	- රසායනික

“ඉ” අන්ත නාම පදයකින් පරව ඇත යන අර්ථයේ “ක” ප්‍රත්‍යයෝග යේදී ආදි ස්වරය වංද්ධී තොවේ.

හක්ති + ක	- ඩක්තික
ලබිධි + ක	- ලබිධික
සිංස්කෘති + ක	- සිංස්කෘතික

රිය ප්‍රත්‍යය එකතුවීමේදී දී මුල් ස්වරය වංද්ධී තොවේ.

ස්වදේශ + රිය	- ස්වදේශීය
විදේශ + රිය	- විදේශීය
ප්‍රාන්ත + රිය	- ප්‍රාන්තීය

එහෙත් තත්සම ඒය ප්‍රත්‍යය එකතුවීමේ දී වංද්ධීය අනිවාර්ය වෙයි.

ගංගා + ඒය	- ගාංගේය
ලංකා + ඒය	- ලාංකේය

භාවාර්ථයේ “ය” ප්‍රත්‍යය

මෙහිදී දී මුල් ස්වරය වංද්ධී වේ.

තරුණු + ය	- තාරුණුය
සමර්ථ + ය	- සාමර්ථ්‍යය
සුන්දර + ය	- සෙශ්‍යන්දරය

කාලාර්ථයේ "තන" ප්‍රත්‍යාය යෙදේ.

පුරා + තන	- පුරාතන
සදා + තන	- සදාතන
නව + තන	- නුතන

ත්‍යාකාරකම 2.18

තද්ධිත නාම වෙන් කොට දක්වන්න.

- ගැමියා හා නාගරීකයා පහසුවෙන් හඳුනාගත හැකි ය.
- කායික රෝග මෙන් ම මානසික රෝග සඳහා ද ප්‍රතිකාර ඇත.
- වාර්ෂික ත්‍යාග ප්‍රදානය උත්කර්ෂණවත් ලෙස පැවැත්වේ.
- බලවත් හා ධනවත් අය ස්වදේශීය ද්‍රව්‍ය පරිහරණයට මැළිවෙති.
- වෙසක් දින විදුලිය බ්‍රූලින් ආලෝකවත් වූ නගරය සෞන්දර්යයෙන් අනුත විය.

ත්‍යාකාරකම 2.19

'අ' කොටසේ එන තද්ධිත නාමයන්ගේ නාම ප්‍රත්‍යාය ගැළපෙන අයුරින් 'ආ' කොටසින් තෝරන්න.

අ කොටස	ආ කොටස	
	නාම	ප්‍රත්‍යාය
1. ගැටු	මුදු	රිය
2. ග්‍රාමිය	මිහිර	ඇටු
3. ඉසුරුමත්	දිය	ඇස්
4. වරලස	ගැට	තා
5. මුදුනා	හර (අර)	ඇරි
6. දියතා	වරල	වත්
7. අරටු	ග්‍රාම	මත්
8. කරටි	පින්	තර
9. පින්වත්	කර	ලු
10. මිහිරතර	ඉසුරු	ඉති

ත්‍රියාකාරකම 2.20

පහත දැක්වෙන අරුත් දෙන තද්ධිත පද ලියන්න.

1. දූවයෙන් නිමවන ලද
2. ජන සමුහය
3. හිස පෙදස
4. අලුර ම
5. වඩා ගරු කළ යුතු
6. ලංකාවට අයත්
7. කංග බහුල වූයේ
8. දිගට ඩුරු
9. රනින් කරන ලද
10. ඉතාම කුඩා

ධාතුවකට කංදන්ත ප්‍රත්‍යායක් එක් වීමෙන් කංදන්ත නාම නිපදවේයි.

කංදන්ත නාම ප්‍රහේද දෙකක් වෙයි.

1. අර්ථ ත්‍රියා
2. හාව ත්‍රියා

අර්ථ ත්‍රියා කංදන්ත
නැවත කොටස් දෙකකට බෙදේ.

1. වර්තමාන කංදන්ත
2. අනීත කංදන්ත

යනුවෙන් වර්ගිකරණය කෙරේ.

වර්තමාන කෘද්‍යන්ත

බාතු මූලයකට “න” ප්‍රත්‍යය එක්කාපු කිරීමෙන් වර්තමාන කෘද්‍යන්ත නාමපද නිපදවේ.

බල + න	{	ක්‍රේතකාරක
කර + න		
ලිය + න		
බල + එ + න	{	කරමකාරක
කර + එ + න		
රක් + එ + න		

අතිත කෘද්‍යන්ත

බල + උග්	බැඳු
රක් + ඉ	රැකී
වට + උණු	වැටුණු
කර + උණු	කෙරුණු

රකාරාන්ත බාතු මූල අතිත කෘද්‍යන්ත පද නිපදවීමේ දී “ල” වලින් අවසන් වේ.

√කර	අතිත කෘද්‍යන්ත	කළ
√මර	අතිත කෘද්‍යන්ත	මළ
√හදාර	අතිත කෘද්‍යන්ත	හදාල
√පහර	අතිත කෘද්‍යන්ත	පහල

“ඇ” යන්නෙන් අවසන් වන බාතු මූල “න්” වලින් අවසන් වේ.

$\sqrt{\text{පලද}}$ පලන්

$\sqrt{\text{බද}}$ බන්

$\sqrt{\text{හද}}$ හන්

“ස්” අන්ත බාතු මූල අතීත කෘද්‍යන්ත “ට” යන්නෙන් අවසන් වේ.

$\sqrt{\text{බස්}}$ බට

$\sqrt{\text{වස්}}$ වට

දැනට භාෂාවේ සුලහ වශයෙන් අතීත කාල ආඛාරාත අර්ථය දැක්වීම සඳහා යෙදෙන්නේ කෘද්‍යන්ත ආඛාරාත පදයි. ගුද්ධ ආඛාරාත පද යෙදෙන්නේ විරල වශයෙනි. $\sqrt{\text{පිස}}$ මූලයේ පිසුවේ ය, පිසුවා ය යනු අතීත කෘද්‍යන්ත ආඛාරාත රුපයි. පිසු + ඒ = පිසුවේ යනු අතීත කාල පුරුෂ ලිංග කෘද්‍යන්ත ආඛාරාත පදය යි. පිසු + ආ යනු අතීත කාල ස්ත්‍රී ලිංග ආඛාරාත රුපය යි. පිසුවේ ය, පිසුවා ය යන දෙතැන එන ‘ය’ ප්‍රත්‍යය වාක්‍යය අවසන් බව දැක්වීමට යෙදෙන නිපාත පදයකි.

යෙදෙන ආකාරය අනුව කෘද්‍යන්ත නාම තෙවැදුරුම් වේ.

1. කෘද්‍යන්ත නාම - ගයන්නා, නටන්නා
2. නාම විශේෂණ - රගන නිලිය
3. අතීත කාල ක්‍රියා - පිසුවේ ය, පිසුවා ය, කිවේ ය, කිවා ය

ඡට් කාරකයන්හි - එනම් ක්‍රියා නිපදවීමට හේතු වන හෙයින් කාරක නමින් හැඳින්වෙන පහත සඳහන් අර්ථයන්හි අර්ථ ක්‍රියාපද නිපදවේ.

1. කරම අර්ථය
2. කරතා අර්ථය
3. කරණ අර්ථය
4. සම්පූදාන අර්ථය
5. අවධි අර්ථය
6. ආධාර අර්ථය

භාව කෘද්‍යන්ත

ත්‍රියා මාතු අර්ථය පමණක් පවසන ප්‍රත්‍යායක් බාතු මූලයකට එක්කාසු වීමෙන් භාව කෘද්‍යන්ත නිපද වේ.

බාතු මූලයකට “නු” ප්‍රත්‍යාය එකතු වී නිපදවෙන්නේ භාව කෘද්‍යන්ත නාමය යි.

$\sqrt{\text{බල}}$	+	නු	බලනු
$\sqrt{\text{යි}}$	+	නු	යනු
$\sqrt{\text{කර}}$	+	නු	කරනු
$\sqrt{\text{නට}}$	+	නු	නටනු

භාව නාමයකට පසුව පුරුෂ ලිංග නාම පද ප්‍රත්‍යාය හෝ ස්ත්‍රීලිංග නාමපද ප්‍රත්‍යාය එකතුවීමෙන් අනතිත කෘද්‍යන්ත පද නිපද වෙයි.

බලනු	ල්	බලන්නේ
බලනු	ර්	බලන්නී
නටනු	ල්	නටන්නේ
නටනු	ර්	නටන්නී

හාටකාරක කංදන්ත පද

හාටකාරක කංදන්ත ප්‍රත්‍යය කිපයකි.

1. උම්
2. ඉලි
3. එම්
4. මන්

උම් ප්‍රත්‍යය

$$\sqrt{\text{රග}} + \text{ උම් } - \text{ රැගම් }$$

$$\sqrt{\text{නට}} + \text{ උම් } - \text{ නැටුම් }$$

$$\sqrt{\text{කා}} + \text{ උම් } - \text{ කැටුම් }$$

ඉලි ප්‍රත්‍යය

$$\sqrt{\text{නට}} + \text{ ඉලි } - \text{ නැටිලි }$$

$$\sqrt{\text{බල}} + \text{ ඉලි } - \text{ බැලිලි }$$

$$\sqrt{\text{කා}} + \text{ ඉලි } - \text{ කැවිලි }$$

එම් ප්‍රත්‍යය

$$\sqrt{\text{ගය}} + \text{ එම් } - \text{ ගැයීම් }$$

$$\sqrt{\text{නට}} + \text{ එම් } - \text{ නැටීම් }$$

$$\sqrt{\text{බල}} + \text{ එම් } - \text{ බැලීම් }$$

මන් ප්‍රත්‍යාය

$\sqrt{\text{ලිය}}$ + මන් - ලියමන්

$\sqrt{\text{පිස}}$ + මන් - පිසමන්

$\sqrt{\text{කිය}}$ + මන් - කියමන්

ක්‍රියාකාරකම 2.21

විදෙන ලෙලෙන නරුබර පුළුලුකුලැ	රදී
හෙළන නගන අත තුවනග බැලුම්	දදී
රුවින දිලෙන අබරණ කැලුම ගත	යෙදී
සැලෙන පහන සිං වැනි රගන ලිය	සැදී

ඉහත කවිය ඇසුරින් පහත වගුව සම්පූර්ණ කරන්න.

උතුව	ප්‍රත්‍යාය	කාදන්ත පදය	කාදන්ත නාමය

ක්‍රියාකාරකම 2.22

ඉහත වගුවේ දක්වූ කාදන්ත නාම පහක් තෝරා ගෙන අර්ථවත් වැකි පහක් ගොඩ නගන්න.

03. ආධ්‍යාත විහක්ති ප්‍රත්‍යය හා භාම විහක්ති ප්‍රත්‍යය

කිසියම් ක්‍රියා පදයක හෙවත් ආධ්‍යාත පදයක මූල් ස්වරුපය ලෙස සැලකෙන බාතු ප්‍රකාතියකට පසුව යෙදී, අර්ථවත් ආධ්‍යාත පදයක් නිරමාණය කරන්නේ “ආධ්‍යාත විහක්ති ප්‍රත්‍යය” මගිනි.

අදාළයා පොත බලයි.

මෙහි “බලයි” යන ක්‍රියා පදයේ බාතු ප්‍රකාතිය වන “බල” බාතුවට “යි” ප්‍රත්‍යය එක් කිරීමෙන් එම ක්‍රියා පදය සැදී ඇත. ඒ අනුව බාතුවකට ආධ්‍යාත විහක්ති ප්‍රත්‍යය එක් කිරීමෙන් ආධ්‍යාත පද සැදෙන බව පැහැදිලි වෙයි.

ආධ්‍යාත පද

- (i) කාල හේදය
- (ii) වචන හේදය
- (iii) පුරුෂ හේදය
- (iv) කාරක හේදය

හඳුනය කරයි. කාල, වචන, පුරුෂ, කාරකාදියට ක්‍රියා පද වර තැගෙයි. පුරුෂ හේදය, කාරක හේදය සහ වචන හේදය අනුව විවිධ අර්ථ ප්‍රකාශ වන්නේ ආධ්‍යාත විහක්ති ප්‍රත්‍යය මගිනි.

කාල හේදය

කාල හේදය

- (i) අතිත කාලය
- (ii) වර්තමාන කාලය
- (iii) අනාගත කාලය යැයි තෙවැදුරුම් වේ. යම් ක්‍රියාවක් සිදු වී හෝ සිදු කොට ඇත්තාම් එය අතිත කාලය වේ. එමෙන් ම යම් ක්‍රියාවක් කෙරෙමින් හෝ සිදුවෙමින් පවතින්නේ නම්, එය වර්තමාන කාලය වේ. යම් ක්‍රියාවක් ඉදිරියේදී සිදුකිරීමට බලාපොරොත්තු වන්නේ නම්, එය අනාගත කාලය ලෙස හැඳින්වේ.

උදා:- අතිත කාලය

<u>ඩාතුව</u>	<u>ප්‍රත්‍යය</u>	<u>ආබ්‍යාත පදය</u>
බල	+ ර්	බලි
බල	+ උරු	බලු

වර්තමාන කාලය

<u>ඩාතුව</u>	<u>ප්‍රත්‍යය</u>	<u>ආබ්‍යාත පදය</u>
බල	+ සි	බලයි
බල	+ ති	බලති

අනාගත කාලය

<u>ඩාතුව</u>	<u>ප්‍රත්‍යය</u>	<u>ආබ්‍යාත පදය</u>
බල	+ අන්නේ	බලන්නේ(ය)
බල	+ අන්නේ'	බලන්නේ'(ය)

වචන හේදය

එෂක වචන, බහු වචන ලෙස වචන හේදය දෙඳාකාර වේ.

එෂක වචන

බල + සි	- බලයි
බල + ඒ	- බැලේ
බල + ර්	- බැලි(ය)
බල + අන්නේ	- බැලන්නේ
බල + අන්නේ'	- බැලන්නේ'

බහුවචන

බල + ති	- බලති
බල + එති	- බැලෙති
බල + උග්	- බැඟ්
බල + අන්තේ	- බලන්තේ
බල + අන්තේ	- බැලෙන්තේ

පුරුෂ හේදය

පුරුෂ හේදය තුන් ආකාර වේ.

- (i) ප්‍රථම පුරුෂ
- (ii) මධ්‍යම පුරුෂ
- (iii) උත්තම පුරුෂ

ධාතු ප්‍රකාශනේ අගට එක්වන “සි” “ති” යන ආඩ්‍යාත විහක්ති ප්‍රත්‍යායවලින් ප්‍රථම පුරුෂය ද, “හි”, “හු” යන ප්‍රත්‍යායවලින් මධ්‍යම පුරුෂය ද, “ම්”, “මු” යන ප්‍රත්‍යායවලින් උත්තම පුරුෂය ද දක්වෙයි. මෙවා “පුරුෂ ප්‍රත්‍යාය” ලෙස ද හැඳින්වේ.

ලදී:-

එක වචන				බහු වචන		
පුරුෂය	ධාතුව	ප්‍රත්‍යාය	පදය	ධාතුව	ප්‍රත්‍යාය	පදය
ප්‍රථම පුරුෂ	බල +	සි	බලසි	බල +	ති	බලති
මධ්‍යම පුරුෂ	බල +	හි	බලහි	බල +	හු	බලහු
ෂත්තම පුරුෂ	බල +	ම්	බලම්	බල +	මු	බලමු

කාරක හේදය

කාරක හේදය තුන් වැදුරුම් වේ.

- (i) කත්‍රිය කාරක
- (ii) කර්ම කාරක
- (iii) හාව කාරක

කිහියම් ආඛානත පදයකින් කතීං උක්ත වේ නම් එය කතීංකාරක වේ. එමෙන් ම කිහියම් වාක්‍යයක කරුම පදය උක්ත වේ නම් එය කරුමකාරක ය. ක්‍රියා මාත්‍රය පමණක් උක්ත වේ නම් එය හාවකාරක වෙයි.

- ලද් - බල + ර් - බැලී (කතීංකාරක)
 බල + ඉණි - බැලිණි (කරුමකාරක)
 බල + ර්ම් - බැලීම් (හාවකාරක)

○ කතීංකාරකයෙහි අතිත කාල ආඛානත ප්‍රත්‍යාය යෙදෙන අයුරු,

ඒක වචන			බහු වචන	
පුරුෂය	ධාතුව+ප්‍රත්‍යාය	ක්‍රියා පදය	ප්‍රත්‍යාය	ක්‍රියා පදය
ප්‍රථම පුරුෂ	බල + ර්	බැලී	දා	බැඳේ
මධ්‍යම පුරුෂ	බල + ර්හි	බැලිහි	දාහු	බැඳුහු
අන්තම පුරුෂ	බල + ර්ම්	බැලීම්	දාමු/ර්මු	බැඳුමු/බැලීමු

○ කරුමකාරකයෙහි අතිත කාල ආඛානත ප්‍රත්‍යාය යෙදෙන අයුරු,

ඒක වචන			බහු වචන	
පුරුෂය	ධාතුව+ප්‍රත්‍යාය	ක්‍රියා පදය	ප්‍රත්‍යාය	ක්‍රියා පදය
ප්‍රථම පුරුෂ	නම + ඉණි	නැමිණි	දාණු	නැමුණු
මධ්‍යම පුරුෂ	නම + ඉණිහි	නැමිණිහි	දාණුහි	නැමුණුහි
අන්තම පුරුෂ	නම + ඉණිම්	නැමිණිම්	දාණුම්/ඉණිම්	නැමුණුම්/නැමිණිම්

○ කතීංකාරකයෙහි වර්තමාන කාල ආඛාර ප්‍රත්‍යාය යෙදෙන අයුරු,

ඒක වචන			බහු වචන	
පුරුෂය	ධාතුව+ප්‍රත්‍යාය	ක්‍රියා පදය	ප්‍රත්‍යාය	ක්‍රියා පදය
ප්‍රථම පුරුෂ	රග + සි	රගසි	ති	රගති
මධ්‍යම පුරුෂ	රග + හි	රගහි	හු	රගහු
උත්තම පුරුෂ	රග + මි	රගමි	මු	රගමු

○ කර්මකාරකයෙහි වර්තමාන කාල ආඛාර ප්‍රත්‍යාය යෙදෙන අයුරු,

ඒක වචන			බහු වචන		
පුරුෂය	ධාතුව	ප්‍රත්‍යාය	ක්‍රියා පදය	ප්‍රත්‍යාය	ක්‍රියා පදය
ප්‍රථම පුරුෂ	නට	ඒ + සි	නැටෙසි	ඒ + ති	නැටෙති
මධ්‍යම පුරුෂ	නට	ඒ + හි	නැටෙහි	ඒ + ඩු	නැටෙහු
උත්තම පුරුෂ	නට	ඒ + මි	නැටෙමි	ඒ + මු	නැටෙමු

○ කතීංකාරකයෙහි අනාගත කාල ආඛාර ප්‍රත්‍යාය යෙදෙන අයුරු,

ඒක වචන			බහු වචන		
පුරුෂය	ධාතුව	ප්‍රත්‍යාය	ක්‍රියා පදය	ප්‍රත්‍යාය	ක්‍රියා පදය
ප්‍රථම පුරුෂ	ලිය	අන්නේ	ලියන්නේ	අන්නෝ	ලියන්නො
මධ්‍යම පුරුෂ	ලිය	අන්නෙහි	ලියන්නෙහි	අන්නහු	ලියන්නහු
උත්තම පුරුෂ	ලිය	අන්නෙමි	ලියන්නෙමි	අන්නෙමු	ලියන්නෙමු

○ කර්මකාරකයෙහි අනාගත කාල ආබ්‍යාත ප්‍රත්‍යාය යෙදෙන අයුරු,

ඒක වචන			බහු වචන		
පුරුෂය	උතුව	ප්‍රත්‍යාය	ක්‍රියා පදය	ප්‍රත්‍යාය	ක්‍රියා පදය
පුරුෂ	වය	එන්නේ	වැයෙන්නේ	එන්නෝ	වැයෙන්නෝ
මධ්‍යම පුරුෂ	වය	එන්නෙහි	වැයෙන්නෙහි	එන්නෙහු	වැයෙන්නෙහු
උත්තම පුරුෂ	වය	එන්නෙම්	වැයෙන්නෙම්	එන්නෙමු	වැයෙන්නෙමු

○ භාවකාරකයෙහි අතීත කාල ආබ්‍යාත ප්‍රත්‍යාය යෙදෙන අයුරු,

වචන (මෙහි වචන හේදයක් නොමැත)	උතුව	ප්‍රත්‍යාය	ක්‍රියා පදය
මහුට/අැයට/මවුන්ට	නට	ඉණි	නැවීණි
මලට/තට/තිට/තොපට	නට	ඉණි	නැවීණි
මට/අපට	නට	ඉණි	නැවීණි

○ භාවකාරකයෙහි වර්තමාන කාල ආබ්‍යාත ප්‍රත්‍යාය යෙදෙන අයුරු,

වචන (මෙහි වචන හේදයක් නොමැත)	උතුව	ප්‍රත්‍යාය	ක්‍රියා පදය
මහුට/අැයට/මවුන්ට	නට	ඒ	නැවේ/නැවෙයි
මලට/තට/තිට/තොපට	නට	ඒ	නැවේ/නැවෙයි
මට/අපට	නට	ඒ	නැවේ/නැවෙයි

විශේෂයි

භාවකාරක යනු කිසියම් ක්‍රියා පදයක ක්‍රියා භාවය පමණක් හගවන ආබ්‍යාත පද විශේෂයකි. පුරුෂ, ලිංග, වචන හේදයක් නැතිව අතීත කාලය සඳහා “ඉණි” ප්‍රත්‍යාය ද වර්තමාන කාලය සඳහා “ඒ” ප්‍රත්‍යාය ද යෙදෙයි. මේවා “නිරුත්සාහක ක්‍රියා” ලෙස ද හැඳින්වේ. අවසාන ක්‍රියා පදය පුරුෂ ඒක වචනයෙන් පමණක් යෙදීම මෙම “භාවකාරකයෙහි” විශේෂත්වය යි.

ක්‍රියාකාරකම 3.1

පහත සඳහන් වාක්‍ය බහු වචනයට හරවා ලියන්න

1. මම පොත කියවමි.
2. උපාසක මහතා සිල් සමාදන් වෙයි.
3. හිසුව පිඩු පිණිස හැසිරුණේය.
4. කවියා කවියක් ලියන්නේය.
5. තෝ කොහි යහිද?
6. නූඩ් මට දෝහි වුණෙහිද?

ක්‍රියාකාරකම 3.2

පහත සඳහන් වාක්‍ය එක වචනයට හරවා ලියන්න

1. හිසුහු බණ දෙසති.
2. තොපී සේල්ලම් කළෙහු ද?
3. වදුරෝ පලතුරු කන්නෝ ය.
4. මිනිස්සු ගගින් එතෙර වෙති.

ක්‍රියාකාරකම 3.3

පහත සඳහන් පදන් බණ්ඩය කියවා අසා ඇති ප්‍රශ්නවලට පිළිතුරු සපයන්න.

සිවියෙන් මිදුණු බෝවිටියා ගෙඩිය	සොයා
මල් කැකුලකට තැකම් ඇති කුඩා	තියා
ලස්සන කිරීල්ලක් වන ලැහැබකට	හියා
දිටියෙම් ඇගේ කුඩාව කොතනක ද	කියා

තොපාවන පරිදි මිනිසේකුගේ පියවි	අැසා
ලැහැබෙහි කුඩා පදුරක අතු රිකිලි	හිස
ඇය බැඳී කැදුල්ලෙහි සැගවුණු මිහිර	රස
වැටහෙයි මටත් ගත හැකි නම් කුරුපු	වෙස

- ඉහත පැදි පෙළෙහි ඇති අවසාන ක්‍රියා පද තෝරා ලියන්න.
- එම ක්‍රියා පදවල ධාතු ප්‍රකෘති හා ප්‍රත්‍යාග වෙන් කර දක්වන්න.
- ඉහත පදා පන්තියේ එන ක්‍රියා පද බහු වචනයට හරවා ලියන්න.

ක්‍රියාකාරකම 3.4

පහත වගුව සම්පූර්ණ කරන්න.

ක්‍රියා පදය	වචනය	ප්‍රැශ්‍යය	කාරකය	කාලය	මූලය
හැඩිණී					
වුසු					
වැවෙන්නාහු					
රකිසි					
මැරිමි					
දිලෙසි					
දැකිනා					

ක්‍රියාකාරකම 3.5

පහත සඳහන් ධාතු මූලවලට අනුරූප නිරුත්සාහක ක්‍රියාපද සාදන්න.

$\sqrt{\text{නග}}$, $\sqrt{\text{බල}}$, $\sqrt{\text{රක්}}$

$\sqrt{\text{නට}}$, $\sqrt{\text{බල}}$, $\sqrt{\text{දුව}}$

$\sqrt{\text{හැසිර}}$, $\sqrt{\text{පලද}}$, $\sqrt{\text{වට}}$

$\sqrt{\text{යව}}$

නාම විහක්ති ප්‍රත්‍යය

කිසියම් නාම පදයක මුල් ස්වරැපය හෙවත් ගබඳ ප්‍රකාශනීයක අගට යෙදී විවිධාරප්‍රවත් පද බිජි කරන්නේ “විහක්ති ප්‍රත්‍යය” මගිනි. ඒවා “නාම විහක්ති ප්‍රත්‍යය” ලෙස ද හඳුන්වයි.

- ලදා:- මිනිස් + ආ - මිනියා
ගොවී + ආ - ගොවීයා
වලස් + උ - වලස්සූ
සිංහ + ඕ - සිංහයෝ
පුත් + උන් - පුතුන්

ඉහත සඳහන් උදහරණවලට අනුව පැහැදිලි වන්නේ අර්ථවත් නාම පදයක් සැදීම සඳහා ගබඳ ප්‍රකාශනීයට හෙවත් නාම ප්‍රකාශනීයට පසුව විහක්ති ප්‍රත්‍යය අවශ්‍ය වන බවයි.

සිංහල භාෂාවේ දක්නට ඇති විවිධ නාම පද විවිධාර්ථ ප්‍රකාශ කිරීම සඳහා යෝග්‍ය පරිදි සකස් කරන්නේ විහක්තිය සි. සිංහල භාෂාවේ විහක්ති නවයක් ඇත. ඒවා නම්,

- (1) පෙර විහක්තිය
- (2) කම් විහක්තිය
- (3) කතු විහක්තිය
- (4) කරණ විහක්තිය
- (5) සපදන් විහක්තිය
- (6) අවධි විහක්තිය
- (7) සබඳ විහක්තිය
- (8) අදර විහක්තිය
- (9) අලප් විහක්තිය

ඉහත සඳහන් විහක්තීන්ට අදාළ “විහක්ති ප්‍රත්‍යාය” ඇත. ඒවා ඒක වචන හා බහු වචන වශයෙන් විවිධ විහක්ති රුපවලට බෙදා දැක්වීම “නාම පද වර නැගීම” ලෙස ද හැඳින්වේ. එහෙන් හාජාවේ සෑම නාම පදයක් ම එක ම ආකාරයකින් වර තොනැගේ. ඊට හේතුව වන්නේ සිංහල හාජාවේ ලිංගත්‍යක් ඇති බැවිනි.

- (1) පුරුෂ ලිංග
- (2) ස්ත්‍රී ලිංග
- (3) තපු-සක ලිංග වශයෙනි.

ඉහත සඳහන් ලිංගත්‍යයෙහි ඇති ගබඳ

- (1) ප්‍රාණවාචී ගබඳ
- (2) අප්‍රාණවාචී ගබඳ

ලෙස ද වර්ග කෙරෙයි.

අප හාවිත කරන නාම පදවල ගබඳ ප්‍රකෘතියේ අන්තය අනුව එම පදවලට එක් වන “ප්‍රත්‍යායවල” වෙනසකම් දැකිය හැක. ඒවා අපි පසුව උදහරණ සහිතව විමසා බලමු. නාම පද වර නැගීම පහත සඳහන් ලෙස වර්ග කෙරේ.

- (1) අකාරාන්ත ගබඳ වර නැගීම.
- (2) ආකාරාන්ත ගබඳ වර නැගීම.
- (3) ඇකාරාන්ත ගබඳ වර නැගීම.
- (4) ඇශාරාන්ත ගබඳ වර නැගීම.
- (5) ඉකාරාන්ත ගබඳ වර නැගීම.
- (6) ඒකාරාන්ත ගබඳ වර නැගීම.
- (7) උකාරාන්ත ගබඳ වර නැගීම.
- (8) උශාරාන්ත ගබඳ වර නැගීම.
- (9) එකාරාන්ත ගබඳ වර නැගීම.
- (10) එශාරාන්ත ගබඳ වර නැගීම.
- (11) ඕකාරාන්ත ගබඳ වර නැගීම.

ලිංගතුයට අදාළ “ප්‍රත්‍යාය” හාවිත වන ආකාරය පිළිබඳ සලකා බලමු.

(i) ප්‍රාණවාලී පුරුෂ ලිංග ගබාද වර තැහිමෙදී හාවිත වන ප්‍රත්‍යාය මාලාව.

විහක්ති	ඡේක වචන ප්‍රත්‍යාය	බහු වචන ප්‍රත්‍යාය
පෙර	ආ	උ/ඩ/ඩු
කම්	ආ	අන්/උන්/ඉන්
කතු	විසින්	විසින්
කරණ	කරණ කොට ගෙන	කරණ කොට ගෙන
සපදන්	ආට	උන්ට/අන්ට/අනට
අවධි	ආගේන්	උන්ගේන්/අන්ගේන්
සබඳ	ආගේ	උන්ගේ/අන්ගේ
අදර	කෙරෙහි	කෙරෙහි
අලජ්	අ	උනි/අනි/එනි/ඉනි

(ii) ස්ත්‍රී ලිංග ගබාද වර තැහිමෙදී හාවිත වන ප්‍රත්‍යාය මාලාව.

විහක්ති	ඡේක වචන ප්‍රත්‍යාය	බහු වචන ප්‍රත්‍යාය
පෙර	අ	උ/ඩ/ඩු
කම්	ආ	අන්/උන්
කතු	විසින්	විසින්
කරණ	කරණ කොට ගෙන	කරණ කොට ගෙන
සපදන්	අට	උන්ට/අන්ට
අවධි	අගේන්	උන්ගේන්/අන්ගේන්
සබඳ	අගේ	උන්ගේ/අන්ගේ
අදර	කෙරෙහි	කෙරෙහි
අලජ්	අ	උනි/අනි

(iii) නපුංසක ලිංග ගබාද වර තැගීමේදී භාවිත වන ප්‍රත්‍යාය මාලාව.

විහක්තිය	ඒක වචන ප්‍රත්‍යාය	බහු වචන ප්‍රත්‍යාය
පෙර	අ	(බහු වචන රුපය)
කම්	ආ	(බහු වචන රුපය)
කතු	එන්	ඉන්
කරණ	එන්/කරණ කොට ගෙන	ඉන් කරණ කොට ගෙන
සපදන්	අට	වල් + අට
අවධි	ඉන්/එන්	වලින්
සබදු	ල්	වල
අදර	එහි	වල

නපුංසක ලිංග ගබාදවල ආලපන විහක්තිය භාවිතයට ගැනෙන්නේ තැක.

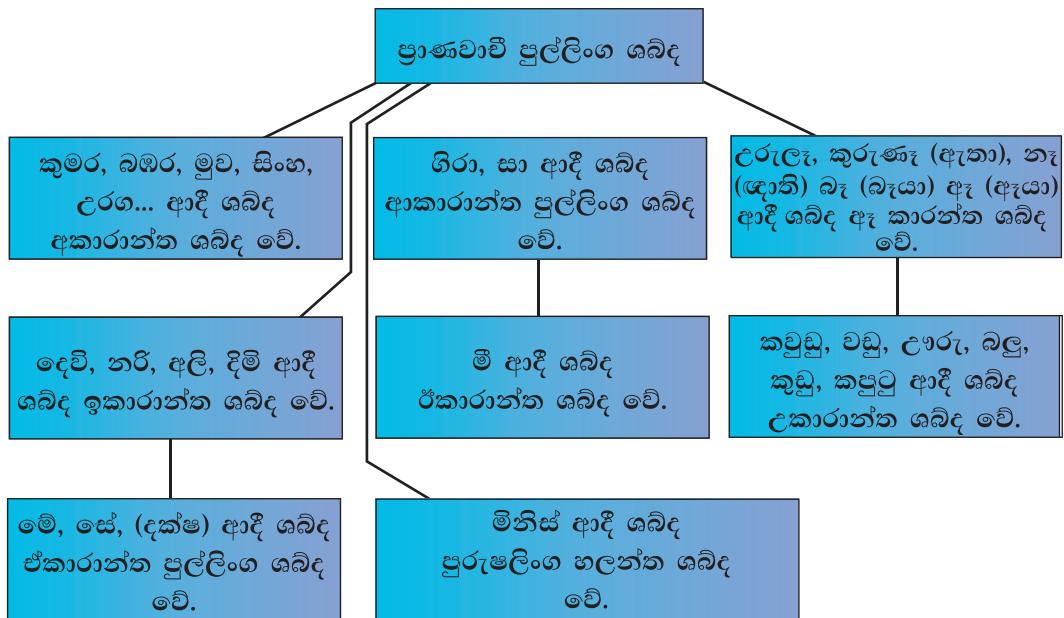
ඉහත සඳහන් විහක්ති ප්‍රත්‍යායවලට ගබාද ප්‍රකාශී එක් කිරීමෙන් අර්ථවත් නාම සැදෙන අයුරු විශේෂයෙන් සලකා බැලිය යුතුය.

උදා:- ප්‍රාණවාචී පුරුෂ ලිංග ගබාද වර තැගීම.

අකාරාන්ත "ගව" ගබාදය

විහක්ති	ඒක වචනය	බහු වචනය
පෙර	ගවයා	ගවයෝ
කම්	ගවයා	ගවයින්
කතු	ගවයා විසින්	ගවයින් විසින්
කරණ	ගවයා කරණ කොට ගෙන	ගවයන් කරණ කොට ගෙන
සපදන්	ගවයාට	ගවයන්ට
අවධි	ගවයාගෙන්	ගවයන්ගෙන්
සබදු	ගවයාගේ	ගවයන්ගේ
අදර	ගවයා කොරෙහි	ගවයන් කොරෙහි
අලප්	ගවය	ගවයිනි

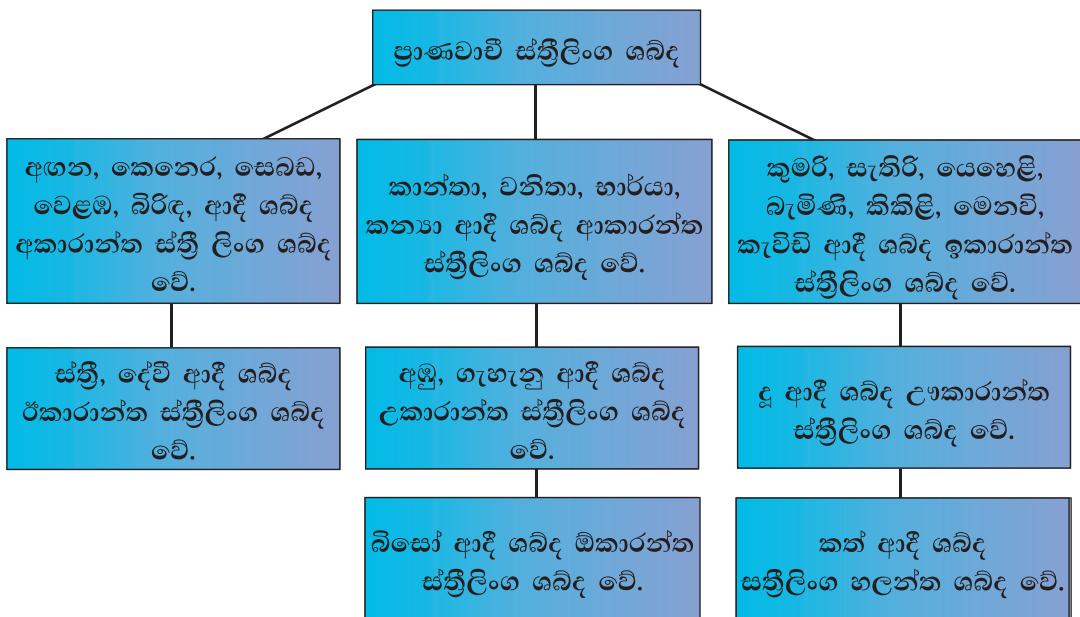

ප්‍රාණවාචී ස්ත්‍රී ලිංග ගබඳ වර නැගීම.

අකාරාන්ත “නළගන” ගබඳය

විහක්ති	ඒක වචනය	බහු වචනය
පෙර	නළගන	නළගනෝ
කම්	නළගන	නළගනන්
කතු	නළගන විසින්	නළගනන් විසින්
කරණ	නළගන කරණ කොට ගෙන	නළගන් කරණ කොට ගෙන
සපදන්	නළගනට	නළගනන්ට
අවධි	නළගනගෙන්	නළගනන්ගෙන්
සබඳ	නළගනගේ	නළගනන්ගේ
අදර	නළගන කෙරෙහි	නළගනන් කෙරෙහි
අලප්	නළගන	නළගනති

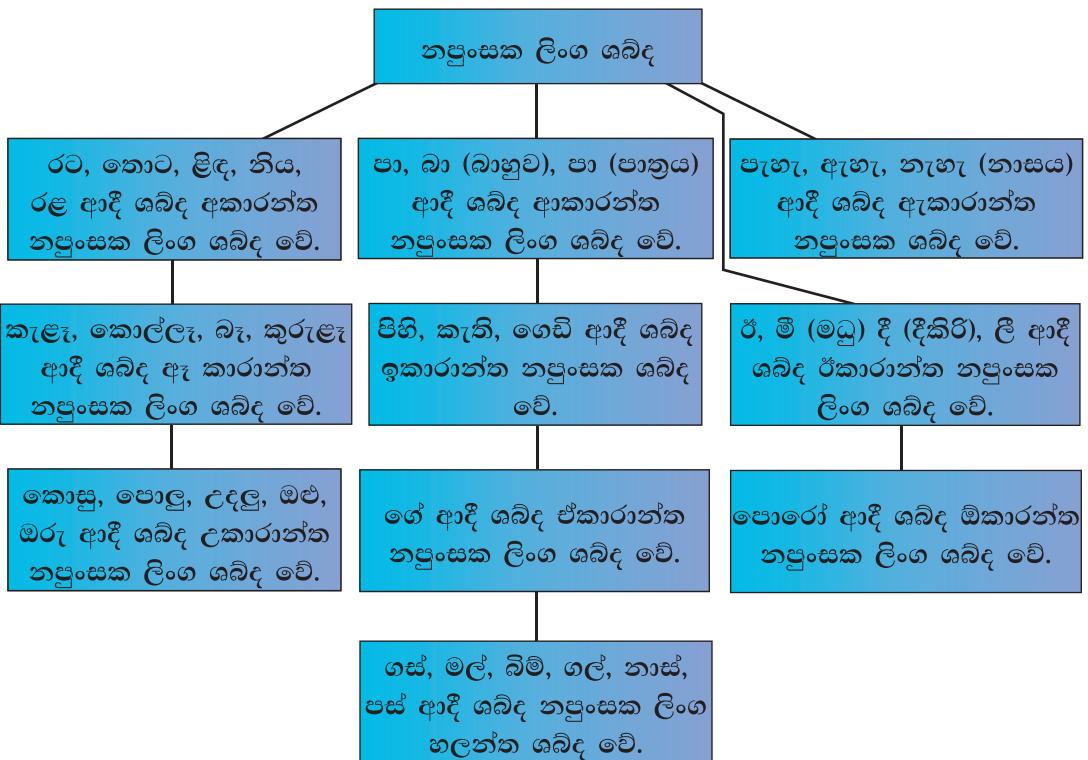

නාඩුංසක ලිංග ගබඳ වර නැගීම

අකාරාන්ත “දොර” ගබඳය

විහක්ති	ඡේක වචනය	ඛු වචනය
පෙර	දොර	දොරවල්
කම්	දොර	දොරවල්
කතු	දොරෙන්	දොරවල්වලින්
කරණ	දොරින්, දොරකරණ කොට ගෙන	දොරවල්වලින්, දොරවල්කරණ කොට ගෙන
සපදන්	දොරට	දොරවල්වලට
අවධි	දොරෙන්	දොරවල්වලින්
සබඳ	දොරේ	දොරවල්වල
අදර	දොරෙහි	දොරවල්වල

ක්‍රියාකාරකම 3.6

පහත දැක්වෙන නාම පදවල ගබඳ ප්‍රකෘතිය හා ප්‍රත්‍යය වෙන්කර දක්වන්න.

1. තරියාගෙන්
2. යුවතිය
3. ලතාවෝ
4. ගෙඩිවල
5. ලෙහෙනුන්
6. මහණෙනි
7. ඔල් ගෙඩිය
8. පිහුරෝ
9. කකුලිවන්
10. සැපින්න

ත්‍රියාකාරකම 3.7

පහත සඳහන් නාම පද ස්වරාන්ත හා හලන්ත හේදය අනුව වෙන් කොට දක්වන්න.

1. කත්	6. අැස්
2. යක්	7. කියමු ලතා
3. සූළ දිය	8. රැක්
4. මොලව	9. පුවු
5. කවුඩී	10. සැපින්න

ත්‍රියාකාරකම 3.8

“වනිතා” ගබාදය සියලු විහක්තින්හි ඒක වවන හා බහු වචනයෙහි වරනගා දක්වන්න.

ත්‍රියාකාරකම 3.9

පහත සඳහන් පදාතල සරල අභ්‍යන්තරයන්න.

ලයන් කෙළි කෙළන මල් කුමරියන්
අරන් රෝන් රසය මල් කුමරෙකුගේ
බෙයෙන් මෙන් පියාමින සැටි මටත්
මගෙන් උම්ට වරදක් තැහැ ලගට

කෙරෙන්
යුරෙන්
හොරෙන්
වරෙන්

නිල්වන් අභ්‍යන්තර තනිවම ඔය
සෙල්ලම් කරන්ට ද උම් මට
මල්පෙති ලෙසින් මේ අත්තටු
මල්ලෝකයේ කොතනද උම්

බමන්නේ
කියන්නේ
පෙනෙන්නේ
ලපන්නේ

ත්‍රියාකාරකම 3.10

ඉහත සඳහන් පදාතල පංතියේ නාම පද වෙන් කොට දක්වන්න. ඒ වායේ විහක්ති නාම ද ලියා දක්වන්න.

04. ආඩ්‍යාත පද

ප්‍රයෝග්‍ය, ආඩ්‍යාත ක්‍රියා පිළිබඳ මූලික අවබෝධය.

සිංහල හාජාවේ පද ප්‍රශ්නයක් වෙයි. එනම්,

1. නාම පද
2. ආඩ්‍යාත පද
3. අවබෝධ පද

මෙම පරිච්ඡේදයන් විග්‍රහ වන්නේ ආඩ්‍යාත පද පිළිබඳවයි.

1. විනෝදයට කැමති ලමයෙක් ලස්සන සරුගලයක් උඩ යවමින් සිටියි.
2. සුළු හෙමින් හෙමින් හමයි.

ඉහත සඳහන් වාක්‍ය දෙක වීමසුමෙන් බලන්න. පළමු වැකියෙන් කියවෙන්නේ ලමයෙකු විසින් කරනු ලබන ක්‍රියාවකි. ඔහු සරුගලයක් යවමින් සිටියි.

දෙවන වැකියෙන් රීට වෙනස් අරුතක් හගවයි. යමෙක් කරන දෙයක් නොව ඉඟිල් සිදු වන දෙයක් එම වැකියෙන් හැඟවෙයි. සුළු හෙමින් හෙමින් හමයි. මේ වැකි දෙකේ ආඩ්‍යාත පද දෙක “සිටියි, හමයි” වේ.

මේ අනුව කිරීමක්, වීමක් හෝ විදීමක්, හගවන පද ආඩ්‍යාත පද තමින් හැදින්වේ.

මෙබඳ ආඩ්‍යාත පද සකස් වනුයේ ධාතු ප්‍රකාතියකට (ක්‍රියා මූලයකට) ප්‍රත්‍යායක් එකතු වීමෙන් ය. ධාතු ප්‍රකාතිය යනු ක්‍රියා පදයක මූලයයි.

$$\text{ක්‍රියාපදය} = \text{ධාතු ප්‍රකාතිය} + \text{ප්‍රත්‍යාය}$$

ඉහත සමිකරණය අනුව ධාතු ප්‍රකාශනය (ත්‍රියා මූලය) පිළිබඳ ඔබට ගැටුවක් මත්‍යිය හැකි ය. ධාතු ප්‍රකාශනය නම් ත්‍රියා පදය සකස් වීමට පෙර මුළුම අවස්ථාවයි.

“ලියයි”

මෙය ත්‍රියා පදයකි. මෙම ත්‍රියා පදය සැකසී ඇත්තේ

ධාතු ප්‍රකාශනය + ප්‍රත්‍යය

ලෙසටයි.

ඒ අනුව, **ලිය + යි** ධාතු ප්‍රකාශනය “ලිය” වේ. ප්‍රත්‍යය “යි” වේ. මේ දෙක එක්ව “ලියයි” යනුවෙන් ත්‍රියා පදයක් සැදේ. මෙහි “ලිය” යන ධාතු ප්‍රකාශනයට “යි” ප්‍රත්‍යය එකතු වී වර්තමාන කාල ප්‍රථම පුරුෂ ඒක වචන “ලියයි” යන ත්‍රියා පදය සැදේ. ත්‍රියා පදයෙන් ප්‍රත්‍යය වෙන් කළ පසු ත්‍රියාමූලය සොයා ගත හැකි ය.

ත්‍රියාමූලය සොයා ගැනීමේ පහසු සරල ක්‍රමයක් ඇත. එනම් එම ත්‍රියාපදය ප්‍රයෝග්‍ය ත්‍රියාවක් බවට පත්කිරීමයි. ඉන්පසු එම ප්‍රයෝග්‍ය ත්‍රියාවෙහි ප්‍රයෝග්‍ය ප්‍රත්‍යය හා ආඛාරා ප්‍රත්‍යය ඉවත් කළපසු ත්‍රියා මූලය ලැබේ. උදාහරණ කීපයක් සලකා බලම්.

ත්‍රියාපදය	ප්‍රයෝග්‍ය ත්‍රියාවෙහි යෙදීම	“ප්‍රත්‍යය” ඉවත් කොට ත්‍රියාමූලය ලබා ගැනීම
නටයි	නටවයි	$\sqrt{\text{නට}}$
කරයි	කරවයි	$\sqrt{\text{කර}}$
දුවති	දුවවති	$\sqrt{\text{දුව}}$
අඩයි	අඩවයි	$\sqrt{\text{අඩ}}$

ආඩ්‍යාත පදයක ලක්ෂණ කීපයක් දක්නට ලැබේයි.

- ★ අතිත වර්තමාන සහ අනාගත යනුවෙන් කාල හේදයක් පෙන්නුම් කරයි.
- ★ ප්‍රථම පුරුෂ, මධ්‍යම පුරුෂ සහ උත්තම පුරුෂ යනුවෙන් පුරුෂ හේදයක් පෙන්නුම් කරයි.
- ★ ඒක වචන සහ බහු වචන යනුවෙන් වචන හේදයක් පෙන්නුම් කරයි.
- ★ කතීයකාරක, කර්මකාරක සහ භාවකාරක වශයෙන් කාරක හේදයක් පෙන්නුම් කරයි.

ලිය ධාතුව - කත්‍රිකාරක

වර්තමාන කාලය

ඡුරුම පුරුෂ	ඒක වචන	බහු වචන
මධ්‍යම පුරුෂ	ලියයි	ලියති / ලියන්
අත්තම පුරුෂ	ලියහි	ලියහු
	ලියමි	ලියමු

අතීත කාලය

ඡුරුම පුරුෂ	ඒක වචන	බහු වචන
මධ්‍යම පුරුෂ	ලිවේය	ලිවෝය/ලිවෝහ/ලිහ
අත්තම පුරුෂ	ලිවේහි	ලිවෝහු
	ලිවේමි	ලිවෝමු

අනාගත කාලය

ඡුරුම පුරුෂ	ඒක වචන	බහු වචන
මධ්‍යම පුරුෂ	ලියන්නේ	ලියන්නො
අත්තම පුරුෂ	ලියන්නෙහි	ලියන්නෙහු
	ලියන්නෙමි	ලියන්නෙමු

ලිය ධාතුව - කර්මකාරක

වර්තමාන කාලය

ඡුරුම පුරුෂ	ඒකවචන	බහු වචන
මධ්‍යම පුරුෂ	ලියනු ලබයි/ලියවෙයි	ලියනු ලබති/ලියවෙති
අත්තම පුරුෂ	ලියනු ලබහි/ලියවෙහි	ලියනු ලබහු/ ලියවෙහු
	ලියනු ලබමි/ලියවෙමි	ලියනු ලබමු/ ලියවෙමු

අතීත කාලය

ඡුරුම පුරුෂ	ඒකවචන	බහුවචන
මධ්‍යම පුරුෂ	ලියන ලදී/ලියවිණි	ලියන ලදහ/ලියවුණුහ
අත්තම පුරුෂ	ලියන ලදහි/ලියවිණිහි	ලියන ලදහු/ලියවුණුහු
	ලියන ලදමි/ලියවිණිමි	ලියන ලදමු/ලියවුණුමු

අනාගත කාලය

ඒකවචන	බහුවචන
ප්‍රථම පුරුෂ	ලියනු ලබන්නේ
මධ්‍යම පුරුෂ	ලියනු ලබන්නෙහි
අත්තම පුරුෂ	ලියනු ලබන්නෙමි

ආධ්‍යාත පදනම් සකර්මක අකර්මක හේදය :-

ආධ්‍යාත පදයක මූල් ස්වරුපය “උතු ප්‍රකාතිය” නමින් හැඳින්වේ. එම උතු ප්‍රකාති.

- (1) සකර්මක
- (2) අකර්මක

යනුවෙන් දෙවැදැරුම් වේ. කර්මයක් අපේක්ෂා කරන උතු ප්‍රකාති සකර්මක උතු ලෙස හැඳින්වේ.

නිදුසුන් :- අම්මා බත් උයයි.

ස්වාමීන් වහන්සේ දහම් දෙසන සේක.

කර්මයක් අපේක්ෂා තොකරන උතු ප්‍රකාති “අකර්මක උතු ප්‍රකාති” ලෙස හැඳින්වේ.

නිදුසුන් :- දරුවා නිදයි
ලමයා හඩයි

මේ ආකාරයට සකස් වන ක්‍රියා පද මූලික වගයෙන් කොටස් දෙකකට වර්ග කෙරෙයි.

- (1) අවසාන ක්‍රියා පද.
- (2) අනවසාන ක්‍රියාපද.

වැකියක අවසානයක් හැගවෙන ක්‍රියා අවසාන ක්‍රියායි.

ලිපාසක මහතා සිල් සමාදන් **වෙයි.**

මටටක්නේඩලි දෙවිලොව **උපදියි.**

යම්කිසි ක්‍රියාවක අවසාන බවක් තොහැගවෙන, වැකියක් අවසන් කිරීමේ බලයක් නැති ක්‍රියාපද අනවසාන ක්‍රියා නම් වෙයි.

- (1) අම්මා විනාරයට **ගොස්** මල් පූජා කළා ය.
- (2) බුදුගුණ කියත් සිත් පහන් වේ.
- (3) ලමයා පොත **බලා** නින්දට ගියේ ය.
- (4) දිරිය හි **කියමින්** නටයි.

ක්‍රියාකාරකම 4.1

පහත දැක්වෙන ගේය පද රස විදින්න.

ලදෙන් උදෙන් හිරු	-	නැගෙන වෙලාවේ
රංවු පිටින් එන	-	මී මැස්සේස්
රුරු රුරු රුරු	-	සින්දු කියා ගෙන
මලෙන් මලට යන	-	මී මැස්සේස්
මලෙන් මලෙන් පැණී	-	හෙමින් හෙමින් ගෙන
තුඩින් උරාබොන	-	මී මැස්සේස්
විලේ විලේ මල්	-	කැලේ කැලේ මල්
සෝයා සෝයා යන	-	මී මැස්සේස්
රසින් රසින් පිරි	-	ගුණෙන් ගුණෙන් වැඩි
දෙනවද මී පැණී	-	මී මැස්සේස්
ප්‍රගින් ප්‍රගින් ගොස්	-	මල් පෙතිවල ඉද
රහස් කියනාවද	-	මී මැස්සේස්
මටත් මටත් පැණී	-	දෙතොත් මලක් ඇති
තැනක් කියන්නම්	-	මී මැස්සේස්
උඩින් උඩින් ගොස්	-	මලක් උඩිට වී
සින්දු කියමු අපි	-	මී මැස්සේස්

ඉහත ගේය පද අැසුරෙන් පහත වගුව සම්පූර්ණ කරන්න.

ගේය පදයේ ඇතුළත් ක්‍රියාපද	එම ක්‍රියා පදවල මුලය

ත්‍රියාකාරකම 4.2

පහත වගුව සම්පූර්ණ කරන්න.

බාතු ප්‍රකෘතිය	කතීංකාරක වර්තමානකාල ප්‍රථම පුරුෂ බහු වචන	කතීංකාරක වර්තමාන කාල උත්තම පුරුෂ බහු වචන	කර්මකාරක අතිතකාල උත්තම පුරුෂ ඒකවචන	කර්මකාරක වර්තමානකාල ප්‍රථම පුරුෂ බහු වචන
බල	කියති	නටමු	පැහැදිලිම්	මැරෙන්

ප්‍රයෝග්‍ය ත්‍රියා:-

වෙනත් අයෙකු ලබා කරවනු ලබන ත්‍රියාව ප්‍රයෝග්‍ය ත්‍රියාව වේ. ප්‍රයෝග්‍ය ත්‍රියාව සැදැන්නේ බාතු ප්‍රකෘතියටත් ආඩ්‍යාත් ප්‍රතාසයටත් අතර “ව” යෙදීමෙනි.

ආඩ්‍යාත් පදය	බාතු ප්‍රකෘතිය	ප්‍රතාසය	ප්‍රයෝග්‍ය ත්‍රියාව
ලියයි	ලිය	යි	ලියවයි.
දුවයි	දුව	යි	දුවවයි.
නටයි	නට	යි	නටවයි.
බලති	බල	ති	බලවති.

ප්‍රයෝග්‍ය ක්‍රියාව අතිත, වර්තමාන, හෝ අනාගත අර්ථ ප්‍රකාශ කරයි.

අතිත කාලවාචී ප්‍රයෝග්‍ය ක්‍රියාව වරනැගීම.

	ඒක වචන	බහු වචන
ප්‍රථම පුරුෂ	බැලවීය	බැලවූහ
මධ්‍යම පුරුෂ	බැලවීහි	බැලවූහු
ලත්තම පුරුෂ	බැලවීමි	බැලවූමු

වර්තමාන කාලයේ ප්‍රයෝග්‍ය ක්‍රියා වරනැගීම.

	ඒක වචන	බහු වචන
ප්‍රථම පුරුෂ	සනසවයි	සනසවති
මධ්‍යම පුරුෂ	සනසවහි	සනසවහු
ලත්තම පුරුෂ	සනසවමි	සනසවමු

අනාගත කාලවාචී ප්‍රයෝග්‍ය ක්‍රියා වරනැගීම.

	ඒක වචන	බහු වචන
ප්‍රථම පුරුෂ	කියවන්නේය	කියවන්නොය
මධ්‍යම පුරුෂ	කියවන්නෙහි	කියවන්නෙහු
ලත්තම පුරුෂ	කියවන්නෙමි	කියවන්නෙමු

ප්‍රයෝග්‍ය ක්‍රියාව විධානයේදී පහත සඳහන් ලෙස යෙදේ.

උදා:- නටවව
බලවන්න
පිසවනු

ප්‍රයෝග්‍ය ක්‍රියාව පූර්ව ක්‍රියා අර්ථයේදී පහත රුප ගනී.

උදා:- සනසවා
කොදුරවා
සරසවා

ප්‍රයෝග්‍ය ක්‍රියාව මිණු ක්‍රියා අර්ථයේදී පහත රුප ගනී.

ලදා:- ගයවමින්
රගවමින්
හඩවමින්

ප්‍රයෝග්‍ය ක්‍රියාව කාලාර්ථයේදී පහත දැක්වෙන රුප ගනී.

ලදා:- ලියවත
බලවත
සනසවත

ප්‍රයෝග්‍ය ක්‍රියාව වාක්‍යවල යෙදීමේදී වාක්‍යවල වෙනස්කම කීපයක් ද ඇති වේ. ප්‍රයෝග්‍ය ක්‍රියාව අකර්මක වාක්‍යයක ප්‍රයෝග්‍ය ක්‍රියාර්ථයේ යෙදෙන විට, එම වාක්‍යය සකර්මක වාක්‍යයක් බවට පත්වේ.

ලදා:- දරුවා හඩයි. මෙහෙකාරිය දරුවා හඩවයි.
වැසි වසියි. විද්‍යාඥයා වැසි වස්සවයි.

එසේ ම ප්‍රයෝග්‍ය ක්‍රියාව සකර්මක වාක්‍යයක යෙදෙන විට, එම වාක්‍යය බහු කර්මක වාක්‍යයක් බවට පත් වේ. එවැනි වැකියක “ලවා” යන පූර්ව ක්‍රියාකාරකම නිපාත පදනය යෙදේ.

ලදා:- ලමයා පොත බලයි. ගරුතුමා ලමයා ලවා පොත
බලවයි.
වඩුවා ලී ඉරයි. මිතිසා වඩුවා ලවා ලී ඉරවයි.

ක්‍රියාකාරකම 4.3

පහත සඳහන් ක්‍රියාපද ප්‍රයෝග්‍ය ක්‍රියා බවට හරවන්න.

1. අදිම්
2. රකෙහි
3. බලති
4. සැලකුහ

5. වදාරයි
6. ඇද්දාහ
7. කියත
8. ගයමින්
9. දොඩින්නෙහු
10. වයති

ක්‍රියාකාරකම 4.4

පහත සඳහන් පදන් පාඨවල ඇති ආධ්‍යාත්‍ය පද තෝරා ඒවා ප්‍රයෝග්‍ය ක්‍රියා බවට හරවන්න.

- කියමින් ගී රස මියුරැ තබමින් පද තල අනුරැ
- එහසුන් පැසුල් පවසම් රස තුසුන් කොට අසදුන් ත යන මග සලකුණු මෙතැන් සිට
- අ යන්න කියන්න ලොවටම ඇහෙන්න
- බල සුබ නිමිති පෙර මග නැකතටත් වැඩි
- ලද සැපතින් තොර තොට ලැබේ තිති වැද සවි සත සැනසෙන්වා මොක් පිහිට
- කැලේ තිබෙන කොයි දේවත් රස මලේ බණරැ මෙන් පිරිවර ඇති චේවා
- හඳපානේ වැලි තලා සුරකුමරියා මල් සලා නටති මෙදෙස බල බලා ගිගිරි වළලු පය නොලා
- මග මග රේ වැරලි එපුර හැමතැන බලත් පිළිකුලි
- සෙවණ පතා අද මෙන් පැමිණෙන්නෙම්, සුලැගිල්ලේ එල්ලි
- කුඩා වුවත් හරි සුරයි ඇදුපුට අල්මාරි සපයයි සොරකු වගේ දෙපස බලයි කොස් ඇට මියා

ඉහත ගේය පද ඇසුරෙන් ඔබ සැදු ප්‍රයෝග්‍රැම ක්‍රියා පද 10 ක් තෝරා, ඒවා ඇතුළත් කොට වැකි දහයක් නිරමාණය කරන්න.

ආකිරවාද ක්‍රියා

ආකිංසනයක්, නැතහොත් යහපත් හෝ අයහපත් පැතුමක් ප්‍රකාශ කිරීම සඳහා ආකිරවාද ක්‍රියා රුප හාවිත වේ. ආකිරවාද ක්‍රියාපදවල විශේෂත්වය වන්නේ ක්‍රියා රුපය අගට “වා” ප්‍රත්‍යය එක්වීමයි.

- * ඔබට යහපතක් ම වේවා!
- * ඔබ දිගුකළේ දිනේ වා!
- * ඔබ සියලු දේ ජය ගනී වා!
- * ඔබේ ජ්විතය අපට ආදර්ශනක් වේවා!
- * ඔබ ජාතියටම මග පෙන්වන්නෙනක් වේවා!
- * සුවපත් වේවා!
- * නිවන් සැප ලැබේ වා!

ඉහත දැක්වෙන්නේ ගුරු හාමූදුරුවන් වහන්සේ තම ශිෂ්‍ය පොඩි හාමූදුරුවන් වහන්සේට ආකිරවාද කරන වාක්‍ය කිහිපයකි. ඒවායින් කෙරෙන්නේ ශිෂ්‍ය හාමූදුරුවන් වහන්සේට පිදෙන ආකිරවාදයයි. මෙසේ කෙරෙන ක්‍රියා ආකිරවාද ක්‍රියා නමින් හැඳින්වේ. ප්‍රථම පුරුෂ, මධ්‍යම පුරුෂ හා උත්තම පුරුෂ ආඛ්‍යාතය අගට “වා” යන ප්‍රත්‍යය එක්වීමෙන් ආකිරවාද ක්‍රියාව සැදේ.

ଆକିର୍ବାଦ କ୍ରିୟାବକ୍ଷ ପରମାନ କାଳେଁ ପର ହଗନ୍ତି.

	ଶୀକ ପଥନ	ବିଭୁ ପଥନ
ପ୍ରଥମ ପ୍ରର୍ତ୍ତତମ	ଲୋବେଲିଵା	ଲୋବେଲିବା
ମଧ୍ୟମ ପ୍ରର୍ତ୍ତତମ	ଲୋବେଖିଵା	ଲୋବେଖୁଵା
ଲକ୍ଷ୍ମିତମ ପ୍ରର୍ତ୍ତତମ	ଲୋବେମିଵା	ଲୋବେମୁଵା

ମେହିଦି ପ୍ରଥମ ପ୍ରର୍ତ୍ତତମ ବିଭୁ ପଥନଯେହି “ତି” ଲେନ୍ତୁପଠି “ତୀ” ପ୍ରତ୍ୟୁଷ ଏ ଲକ୍ଷ୍ମିତମ ପ୍ରର୍ତ୍ତତମ ଶୀକ ପଥନଯେହି “ମି” ଲେନ୍ତୁପଠି “ମୀ” ପ୍ରତ୍ୟୁଷ ଏ ଲେବକଲ୍ପିକାପଠିବା ଯେଦେଇ.

ଆକିର୍ବାଦ ପିତା ଆକିର୍ବାଦ କ୍ରିୟାବେଳୀ “ଵା” ପ୍ରତ୍ୟୁଷ ଲୋପ ପଥନ ଅବସ୍ଥା ଏ ଦକ୍ଷନାତ ଲୋବେଇ.

ଲଦ୍ଦା :- ଜୈପାରେଲିଵା ! - ଜୈପାରେଲି !
 ଜୈରଦେଲିଵା ! - ଜୈରଦେଲି !
 ଦିନେଲିଵା ! - ଦିନେଲି !

ଦୂହତ ଦୂକ୍ଷିତ୍ର ଆକିର୍ବାଦ କ୍ରିୟା ପିଯାଲେଲ ଜ୍ଞାପ ପାଇୟାମି ହାତପାଇ. ଆକିର୍ବାଦ କ୍ରିୟାବେଳୀ ତତ୍ତ୍ଵରେ ପାଇୟାମି ହାତପାଇବା କାହାର ପାଇୟାମି ହାତପାଇବା ଏ ଦକ୍ଷନାତ ଲୋବେଇ.

ଲଦ୍ଦା :- ଜୀପ ପାରେଲିଵା !
 ପାରେଲିବା !
 ମାରେଲିଵା !
 ହାତପାଇଵା !

ମେ ନିର୍ଦ୍ଦେଶନୀତିରେ ପାଇୟାମି କାରେନ ନିଃପାତା ଶୀଳିବା ଏବଂ ଆକିର୍ବାଦ କ୍ରିୟାବଳୀରେ ଅନ୍ତର୍ଭାବରେ ପାଇୟାମି କ୍ରିୟାବଳୀ ଏବଂ ଆକିର୍ବାଦ କ୍ରିୟାବଳୀରେ ପାଇୟାମି କ୍ରିୟାବଳୀ.

ත්‍රියාකාරකම 4.6

පහත සඳහන් ක්‍රියාපද යොදා වැකි තනත්න.

1. දිනත්වා
2. සුවපත්වේවා
3. සැරදේ
4. ජයවේවා
5. පැරදෙත්වා

ත්‍රියාකාරකම 4.7

පහත සඳහන් කියමන් හරි නම් ✓ ලකුණ ද වැරදි නම් ✗ ලකුණ ද වාක්‍යය ඉදිරියේ ඇති වරහන තුළ යොදන්න.

1. ක්‍රියා පදයක මූල් ස්වරුපය ධාතු ප්‍රකාශනය සි. ()
2. කිරීමක් හෝ වීමක් හගවන පද නාම පද වේ. ()
3. ලියන්නේ ය යන ක්‍රියාපදයේ මූලය “ලිය” යන්නයි. ()
4. “බල සුහ නිමිති පෙර මග” මෙහි ඇති ක්‍රියාපදය ආකිරවාද ක්‍රියා පදයකි. ()
5. “කිහි” යන්න “කිවේ ය” යන්නෙහි බහු වචන පදයකි. ()
6. “කියමවා” මෙය සකර්මක ක්‍රියාවකි. ()
7. ස්වාමීනි! අපේ නිවසට වඩින්න. මෙය ආකිරවාද ක්‍රියාවක් සහිත වැකියකි. ()
8. කොටුවා නාද කළේය. මෙය සකර්මක වැකියකි. ()
9. දුදනෙනි, තොපි අප කෙරෙන් දුරුවෙවහුවා. මේ වාක්‍යය නිවැරදි ය. ()
10. ගබා ප්‍රකාශනයකට ආබාධ ක්‍රියා ප්‍රත්‍යායක් එක්වීමෙන් ක්‍රියා පද සැරදේ. ()

05. තේපාතික සංඛ්‍යාවන්

ත්‍රියා මූල කාල, පුරුෂ, වචන ආදිය පදනම් කරගෙන ප්‍රත්‍යය ගන්වා විවිධ ස්වරුප බවට පත් කළ හැකි ය. ත්‍රියා පද අතර එසේ වෙනස් කළ නොහැකි ත්‍රියා පද වර්ග කිහිපයක් ඇත. වාක්‍යවල නිපාත ස්වරුපයෙන් යෙදෙන එම ත්‍රියා කෘද්‍යන්ත නිපාත හෙවත් තේපාතික කෘද්‍යන්ත යනුවෙන් හැඳින්වේ.

එවා අතුරින් අපර ත්‍රියා සහ ආච්ච්‍රීක ත්‍රියා යනු මොනවාදීය හඳුනා ගනීම්.

- සුජාත පොඩි හාමුදුරුවේ බුදුන් **වැද** පන්සලට වඩිති.
- මල **පරවී** බිමට **වැටෙයි**.
- ගොවියා කෙත **බලමින්** සතුට **වෙයි**.
- කුකුලන් **හඩලද්දී** අපි ඒ ගමන ආරම්භ **කළමු**.

ඉහත වැකි දෙස බලන විට පැහැදිලි වන්නේ එක් වැකියක ත්‍රියා පද දෙක බැගින් ඇති බවයි. වාක්‍ය අවසානයේ යෙදී ඇති ප්‍රධාන ත්‍රියාව අවසාන ත්‍රියාවයි. වඩිති, වැටෙයි, වෙයි, කෙළමු යන ත්‍රියා පද වැකි පහේ ප්‍රධාන ත්‍රියා පද වේ. වැද, පරවී, බලමින්, හඩලද්දී යන ත්‍රියා පද අප්‍රධාන ත්‍රියා පද ලෙස හැඳින්වේ. ප්‍රධාන ත්‍රියාවට විශේෂණ ව යෙදෙන මෙම අප්‍රධාන ත්‍රියා පුරුෂ හේදයක්, ලිංග හේදයක් හෝ සංඛ්‍යා හේදයක් නොතකා, නිපාත ස්වරුපයෙන් එක සේ යෙදෙයි. එසේ හෙයින් ඉහත වැකිවල සඳහන් වැද, පරවී, බලමින්, හඩලද්දී යන අප්‍රධාන ත්‍රියා තේපාතික කෘද්‍යන්ත (නිපාත ත්‍රියා) යනුවෙන් හැඳින්වේ. සිංහල හාඡාවේ මෙබදු ත්‍රියා වර්ග හතරක් දක්නට ලැබේ.

- * පුරුව ත්‍රියා
- * මිශ්‍ර ත්‍රියා
- * ආච්ච්‍රීක නිපාත ත්‍රියා (අසම්භාව්‍ය ත්‍රියා)
- * අපර ත්‍රියා

මෙයින් පුරුවත්තියා හා මිගු ක්‍රියා ඔබ දෙවන වසරේදී හදාරන්නට ඇත. මෙහිදී ආච්ඡලීක නිපාත ක්‍රියා (අසම්හාවා ක්‍රියා) හා අපර ක්‍රියා පිළිබඳ සලකා බලමු.

ආච්ඡලීක නිපාත ක්‍රියා (අසම්හාවා ක්‍රියා)

කියත උන් මේ තෙපල
ආයෝග ඇදුරු ගුත්තිල

මෙහි “කියත” යන ක්‍රියාවෙන් අවසාන ක්‍රියාව වූ ආයෝග යන්න පිළිබඳ අදහසක් පල කෙරෙයි. ආයෝග යන ක්‍රියාව සිදුවන අවස්ථාව ඉන් ප්‍රකාශ වේ. එම අවස්ථාවට ප්‍රකාශ කරන ක්‍රියා ආච්ඡලීක ක්‍රියා නමින් හැඳින්වේ. අසම්හාවා ක්‍රියා නමින් ද ඒවා නම් කරේ.

ආච්ඡලීක ක්‍රියා කොටස් දෙකකට යෙදේ.

1. කාලාර්ථයෙහි ආච්ඡලීක ක්‍රියා
2. අනියමාර්ථයෙහි ආච්ඡලීක ක්‍රියා

කාලාර්ථයෙහි ආච්ඡලීක ක්‍රියා

ආච්ඡලීක ක්‍රියාවෙන් කාලය පිළිබඳව පැවසේ නම්, එය කාලාර්ථයෙහි ආච්ඡලීක ක්‍රියා ලෙස හැඳින්වේ.

- උදා:-
1. නිලිය ගි ගයදී නළවා රැගුම් පැවෙය.
 2. වැශි [වසින] සොරු පලායනි.
 3. [නැගෙන] සින තුවු කොට - රියද පැන නැංගේය අහසට.

අනියමාරපයෙහි ආච්චේක ක්‍රියා

යමක් සිදුවීමට හෝ සිදු නොවීමට ඇති අවකාශය පිළිබඳ දක්වන අවස්ථා අනියමාරපයෙහි ආච්චේක ක්‍රියා ලෙස හැඳින්වේ.

- ලදා:- 1. අස බමුණ ගම් වැසි
මග [රුණ] අද තෝ නසි
ගෙට [ගිය] අමුව නසි
අතුරුදෙන්වී ක්‍රියා මේ ලෙසි

2. දිලිය පස් මහල් පායෙහි මිණි කිරණ
[බැලිය] භැකි විනම් දක වැඳ යා කළණ
3. මා එය [කරනොත්] තොපට ද දන්වම්.
4. ශිෂ්‍යයන් [පැමිණියහොත්] පන්තිය පැවැත්වෙයි.

ආච්චේක ක්‍රියාවෙන් කියවෙන කර්තා අනුක්ත ව සිටී.

ක්‍රියාකාරකම 5.1

පහත සඳහන් ආච්චේක ක්‍රියා පද යොදා වැකිය බැහින් තනන්න.

1. වයනොත්	6. නොකළහොත්
2. බැලුව	7. යතුළු
3. දෙසත්දී	8. එත
4. වැස්සොත්	9. වණත
5. කියත	10. ඇසුව

මිලගට අපි අපර ක්‍රියා (අනාගත නිපාත ක්‍රියා) පිළිබඳ සලකා බලමු.

අපර ක්‍රියා (අනාගත නිපාත ක්‍රියා)

ලබනුව සිවි දහන්
පැවිදී කරවා දුන් කමටහන්

මෙහි “ලබනුව” යන්න අනාගත නිපාත ක්‍රියා පදය (අපර ක්‍රියා) නමින් හැඳින්වේ. ලබනුව යන්න අනාගත අර්ථය හගවන්නකි. ඒනිසා මෙවැනි ක්‍රියා “අනාගත නිපාත ක්‍රියා” නමින් හැඳින්වේ. වර්තමානයේ මේ අනාගත ක්‍රියාර්ථය හගවනු සඳහා ලබන්න, ලබන්නට යන රුප ද යෙදේ.

- ලදා:- 1. නිවන් සුව ලබන්න දහමෙහි හැසිරේ.
2. නිවන් සුව ලබන්නට දහමෙහි හැසිරේ.

ක්‍රියාකාරකම 5.2

අපර ක්‍රියාර්ථය ප්‍රකාශවන පරිදි වාක්‍ය පහක් නිර්මාණය කරන්න.

06. අව්‍යය පද

ජ්‍යෙකයේ එපවත් අසා “ගාස්තු නම් බාලය, වැඩි මහලු යැයි යන බැවහර නැති සේ ය. නුවණ නම් වයස් නිසා ඇති වන දෙයක් නොවෙයි. මා දත් ගාස්තුය මූත් මාගේ වයසින් තමන් වහන්සේට ප්‍රයෝගන කිම් ද? තෙල රුජාව සන්සිදුවාලා මූත් නොයෙමි. වැළිදු දන භානියකුත් නොකෙරමි. මාගේ ගාස්තු බල දක්වා මූත් කිසිවක් නොගන්මි’ හි කියා යවුහ...”

ඉහත ජේදයට අනුව පහත වගුව සම්පූර්ණ කරන්න.

නාම පද	ක්‍රියා පද

ඉහත ජේදයේ එන නාම පද හෝ ක්‍රියා පද නොවන පද තෝරා පහත වගුවේ සටහන් කරන්න.

නාම පද හා ක්‍රියා පද නොවන පද

ඉහත ජේදයන් මෙල උපවාගත් නාම පද සහ ආබ්‍යාත පද හැර අනෙක් පද “අව්‍යය පද” නමින් හැඳින්වේ. ඒවා මෙසේ ඉදිරිපත් කළ හැකියි.

- 1 නම්
- 2 සේ
- 3 නිසා
- 4 නො

- 5 මුත්
- 6 දි
- 7 තෙල
- 8 වැළිදු
- 9 ත්
- 10 සි

නාම පද හා ආඛාරය පද වර නැගීමේදී වෙනස් රුප ගන්නා තමුදු,
අවශය පද එබදු වෙනස් රුප නොගනී. කිසිදු වෙනසකට හාජනය නො වී හැම
තැන්හි ම එක ම රුපයකින් රදි සිටී. ඒවා අවශය පද නමින් හැදින්වෙන්නේ ද
වරනැගීමෙන් වෙනස් රුප නොගන්නා බැවිනි.

අවශය පදයන්ගේ ප්‍රහේද දෙකක් වේ.

- (1) **නිපාත පද**
- (2) **උපසර්ග පද**

නිපාත පද වාක්‍යයක මූල, මැද, අග යන කොතනක හෝ යෙදේ.

වාක්‍යයක මූල -	<u>අනේ</u> , දෙවිදත් නොදිටී මොක්පුර
	<u>අහෝ</u> , බල බලව දෙස් පුහුදුන්
වාක්‍යයක මැද -	මව දු පියා දු දරුවන් රකිති
	අනුවණ දනන් <u>සහ</u> වාසය නොකරමි
වාක්‍යයක අග -	මේ සිදුවූයේ කුමක් දු?
	හහු ර්යේ මෙහි ආවේ සවස දු?

හාජාවේ විවිධාර්ථකත් නිපාත පද හමුවෙයි.

○ “සමුච්චාර්ථකයේ” ද, ත්, සහ, හා, යන නිපාත යෙදේ.

- මම ද ලමයා ද ගෙදර යමු.
- මමත් ලමයාත් ගෙදර යමු.
- මව සහ පියා දරුවන් රකිති.
- මව හා පියා දරුවන් රකිති.

○ “සමග” යන අර්ථයෙහි සහ, සමග, කැටුව යන නිපාත පද යෙදේ.
හේ මා සහ කතා තො කෙරෙයි.
මම මිතුරන් සමග දෙඩුම්භ වීමි.
මව දරුවන් කැටුව නගරයට ගියා ය.

○ “හැගීම්” ප්‍රකාශනයෙහි භා : , අහා ! යන නිපාත පද යෙදේ.
හා: පොඩි භාමූදුරුවන්ට තැග්ගක්.
අහා! උන්දැගේ උස.

○ සමානාර්ථයෙහි මෙන්, සේ, වැනි, බඳු ආදි නිපාත යෙදේ.
ගොයකු මෙන් බඩා තොයවි.
සුරගනක සේ දිස්වෙයි.
පෙර සුරගනන් වැනි අගතොය් සොඳුරු රැසිරෙනි.
හේ රු සිරින් මල්සරා වගේ ය.
කදෝපැණියෙකු බඳු ආලේංකයක් ඉතින් දිස්විය.

○ කාලාර්ථයෙහි නිති, නිතොර, ඉක්බිති, දුන්, යලි, පසුව, ඉතින් ආදි නිපාත
පද යෙදේ.
නිති පන්සිල් රකිමු.
නිතොර නමදීම් මුතිදු සරණත.
ඉක්බිති ගිරවාතොය් වසුරු පිඩක් හෙලා පලා ගියෝ ය.
එති’යි දුන් දුන් කිවුය ඉදුරා.
මුලිනුපුටා තොදුම් ගසෙහි යලි අංකුර තැගේ.
එ අස්න පැසුල් පවසම්.
ඉතින් අපට කාගේ පිහිටක් ද?

○ සීමාර්ථයෙහි තෙක්, දක්වා යන නිපාත පද යෙදේ.
හේ සඳුද සිට සිකුරාද තෙක් වැඩ කරයි.
මම මහනුවර තෙක් දුම්රියෙන් ගමන් කළෙමි.
ලිපිකරුවා සෙනසුරාද දක්වා වැඩ කළේ ය.
මම මහනුවර දක්වා බස්රියෙන් ගමන් කළෙමි.

(මෙහිදී ලිපිකරුවා වැඩ කළේ සිකුරාද තෙක් පමණි, මා බස්රියෙන් ගමන්
කළේ මහනුවර සීමාව තෙක් පමණි)

- විනාර්ථයෙහි විනා, හැර, මිස, මිසක්, මූත් යන නිපාත පද යෙදේ.
 ඉසිවතුන් විනා මේ ගත් කාට නො රිසි ද.
 ගගන් විනා මූහුදෙන් පැන් පිව හැකි ද.
 සත් පුරුෂයන් හැර ලොවට සෙතක් කරන්නේ කවරහු ද?
 දෙමාපියන් හැර දරුවනට වැඩ වඩින්නේ කවරහු ද?
 අහරින් මිස අනෙකකින් කය නොවැඩී.
 දුදන් මිස සෙස්සේස් අනුනට තින්ද නොකෙරති.
 දෙවියෝ අමරස මිසක් අන් අහර නොබුදිති.
 කුසගිනි ගැටියනට බතින් මිසක් අනෙකකින් පලක් තැත.

- විකල්පාර්ථයෙහි හෙවත්, නොහොත්, හෝ, වැනි, නිපාත පද
 යෙදේ.
 මහසෙන් රජ හෙවත් මින්නේරි දෙවියෝ අදත් ගරු බුහුමනට
 ලක්වෙති.
 දෙමාපියෝ නොහොත් ගුරුවරු දරුවන්ට යහපත කියා දෙති.
 අමයා හෝ මම ඉක්මනින් එම්.

- අවධාරණාර්ථයෙහි “ම” නිපාතය යෙදේ.
 ජාතික ගිය ගැයෙදුදී හැම දෙනා ම තැගී සිටියන.

- නිශේධාර්ථයෙහි “එපා” නිපාතය යෙදේ.
 එපා එපා මස් කන්නට කිරී අම්මාගේ.

- ආමන්තුණාර්ථයෙහි එම්බා, එම්බල, කොල, බොල යන නිපාත යෙදේ.
 එම්බා ගහලය, එක කඩු පහරින් මගේ ගෙල සිද දමව.
 එම්බල භටයිනි, වහා යුද්ධයට සැරසියවි.
 කොල මේ ගග ගැහුරු ද?
 හැබැනේන්නම් බොල මෙතන ඉන්නේ පස්දෙනයි නේ.

- ගැටි සුවනාර්ථයෙහි “ල” “ලු” නිපාත යෙදේ.
 සමහරු මෙබස් කියත් ල.
 මහු ර්යේ ගමට ගියේ ලු.

○ තාදර්පයෙහි පිණිස, සඳහා, වස්, පරිදි, ලෙස යන නිපාත යෙදේ.

පොඩී භාමුදුරුවෝ පිඩු සිගනු පිණිස ගමට පිවිසෙනි.

රට ගොඩනගනු සඳහා වැඩි කරමු.

රට රකිනු වස් සේබලු දිවි පිදුහ.

මතු රැකෙනා ලෙස කටයුතු කරමු.

සිසුවා උගතෙකු වන පරිදි වැඩි කරයි.

○ වාක්‍ය සම්බන්ධාර්ථයෙහි නමුත්, එහෙත් යන නිපාත යෙදේ.

මහු සේවයට ගිය නමුත් ආපසු නො ආයේය.

පෙර නම් වැසි සමයයි. එහෙත් දැන් දැඩි නියගයකි.

මිට අමතරව භාෂාවේ තවත් නිපාත පද බොහෝමයක් ඇතා.

ත්‍රියාකාරකම 6.1

දිනට නියමිත ඉතිහාස පාඨම හෝ භූගෝල පාඨම හෝ වරක් නැති නම් දෙවරක් පමණ කියවූ කළ එහි වූ සමහර වැදගත් කරුණු මතකයෙහි රැදෙන්නේ ය. කෙනෙනුගේ දේශනයකට සවන් දී සිටි කළ ද සිදු වන්නේ එවැන්නක් ම ය. පුවත් පතක පළවන වැකියක් කියවූ විට ද එහි ඇති අනවශ්‍ය කරුණු සියල්ලම පසෙක තිබියදී ඔබට අවශ්‍ය සේ ඔබ සලකන කරුණු පමණක් සිතෙහි ධාරණය වන්නේ ය. එසේ වැදගත් සාරවත් සහ ප්‍රයෝගනවත් විස්තර පමණක් පිඩු කර ගැනීම එතරම් පහසු කටයුත්තක් නොවේ. ඒ සඳහා යම්කිසි කුමවත් වූ ද, විධිමත් වූ ද මානසික අභ්‍යාසයක් ඕනෑ කෙරේ.

ඉහත ජේදයේ ඇති නිපාත පද තෝරන්න.

ත්‍රියාකාරකම 6.2

එම නිපාත පද යොද ගනිමින් අරුත් පැහැදිලි වන සේ වැකි ගොඩ නාගන්න.

ත්‍රියාකාරකම 6.3

පහත දැක්වෙන වගුවෙහි “අ” කොටසේ එන නිපාත පද “ආ” කොටසේ එන අර්ථය හා ගළපන්න.

අ	ආ
1. කාලාර්ථය	ක්
2. සහාර්ථ	විට
3. සමුච්චවයාර්ථ	අහා:
4. හාවාර්ථ	සමග
5. විනාර්ථ	දි
6. ප්‍රශ්නාර්ථ	එහෙත්
7. නිශ්චේදාර්ථ	මිස
8. අවධාරණාර්ථ	තෙක්
9. ගැටි සූචනාර්ථ	ම
10. සීමාර්ථ	ලු
11. තාදර්ථ	එපා
12. වාක්‍ය සම්බන්ධාර්ථ	පිණිස

දාතු ප්‍රකාශනීයක හෝ නාම ප්‍රකාශනීයක අර්ථය විශේෂ වන ආකාරයෙන් එම ප්‍රකාශනීයට මූලින් යෙදෙන අවශ්‍ය පද “උපසර්ග” නමින් හැඳින්වේ. ප්‍රකාශනීයකට උපසර්ග එකතු වූ පසු එය තනි පදයක් වශයෙන් සැලකේ.

උපසර්ග එක් විමෙන් ප්‍රකාශනීය වෙනස්කම් කිහිපයකට හාජනය වේ.

- (1) අර්ථය තිවු කිරීම
- (2) විරැද්ධාර්ථයක් ගෙන දීම
- (3) අර්ථයට බාධා කිරීම

ප, පර, අව, ස, අනු, ති, දු, වි, අ, අදි, සූ, උ, අඩ්, පරි, උප/අව, අප, පස්, පිළි, අති/ඉ, පි ආදි වශයෙන් සිද්ධත් සගරා ව්‍යාකරණයේ උපසර්ග විස්සක් ඇති බව සඳහන් වේයි. එහෙත් උපසර්ග සංඛ්‍යාව සංඛ්‍යාත්මක වශයෙන් සීමා කළ නොහැක.

(1) අර්ථය තීවු කිරීම

උදා:-	මිහිර	-	සුම්බිරි (සු උපසර්ගය)
රස	-	අතිරස (අති උපසර්ගය)	
බල	-	පබල (ප උපසර්ගය)	

ඉහත දක්වූණු පදවල විශේෂත්වය සලකා බලමු. පලමු පදයට වඩා දෙවන පදයෙහි අර්ථය තීවු කිරීමක් හැඟවේ. එය සිදුවන්නේ පදයට මුළුන් එක්වූ උපසර්ගය නිසා ය.

උපසර්ග පදයක් කේවලව ගත් කළ සංජ්‍ර අර්ථයක් ප්‍රකාශ කළ නොහැකි ය. නාම පදයක් උපසර්ග පදයක් හා එක්වූ පසු අර්ථවත් වෙයි.

ඉහත උදහරණ සැලකීමේ දී,

පේෂල

මිහිර

බල

විශේෂ

යන පද සඳහා පිළිවෙළින් සු, අති, ප, සු යන උපසර්ග එක් වූ පසු එම පදවල අර්ථයෙහි විශේෂත්වයක් පෙන්වුම් කෙරේ.

(2) විරැද්ධාර්ථයක් ප්‍රකාශ කිරීම

උදා:-	මල	-	නිමල (නි උපසර්ගය)
	බල	-	දුබල (දු උපසර්ගය)
	ගුණ	-	අවගුණ (අව උපසර්ගය)

(3) අර්ථයට බාධා කිරීම

උදා:-	දන	-	දුදන (දු උපසර්ගය)
	බල	-	අබල/දුබල (දු/අ උපසර්ගය)
	පවත්	-	අපවත් (අ උපසර්ගය)
	මාන	-	අවමාන (අව උපසර්ගය)

ඉහත සඳහන් පද විමසීමේදී පැහැදිලි වන්නේ මුල් පදවලට උපසර්ගය එක්වූ පසු දෙවන පදය අර්ථයට බාධා පමුණුවන බවයි.

ත්‍රියාකාරකම 6.4

(1) පහත සඳහන් වගුව සම්පූර්ණ කරන්න.

උපසරුග පද	අර්ථය තීවු කරයි	විරැද්ධ බවක් ප්‍රකාශ කරයි	අර්ථයට බාධා කරයි
පබල නිරමල සුබල නිරගුණ අපකිර්ති පිළිතුරු අවජාත අධිපති ලිදුල අවධාරණ			

ත්‍රියාකාරකම 6.5

පහත සඳහන් පදවලට යෝගා උපසරුග යොදුම්න් වාක්‍යය නිර්මාණය කරන්න.

1. මෙහිර	2. දුක්	3. නම්මුව
4. දුල	5. ලප්පේ	

ත්‍රියාකාරකම 6.6

පහත සඳහන් පදාතයේ උපසරුග යොදුණු පද තෝරා, උපසරුගය වෙන් කොට දක්වන්න.

පිරිසිදු සුසිනිදු සං ඇද	ගන්නට
සුදනෙක් වෙනාවද දුදනෙක්	කිසිවිට
සුවිසල් දුරගුණ කෙතෙකුට	ඇතිවිට
අවපස සඳලෙස පිරිහෙයි	හැමවිට

07. වාක්‍ය නිර්මාණය

වාක්‍ය නිර්මාණ පරිචය

පරිපූරණ අර්ථයක් පළ කරන්නේ වාක්‍යය සි. වාක්‍ය පද කීපයක එකතුවකි. විහක්තියකින් කෙළවර වන්නේ පද යනුවෙන් ව්‍යාකරණයෙහි දැක්වේ. පද තොටුවක් කිසිවිටෙකත් වාක්‍යයක තොයදිය යුතු යනු ව්‍යාකරණයෙහි නියමය සි.

“ලමයා අඩයි”

මෙය පරිපූරණ වාක්‍යයකි. එහි ඇත්තේ උක්තය සහ ආබ්‍යාතය පමණි. එහෙයින් පරිපූරණ වාක්‍යයක තිබිය හැකි අවම අවයව ගණන දෙකකි. ව්‍යාකරණයෙහි නියමය අනුව වාක්‍යයක තිබිය හැකි අවයව මෙසේ ය.

1. උක්තය
2. උක්ත විශේෂණය
3. කර්මය
4. කර්ම විශේෂණය
5. ආබ්‍යාතය
6. ආබ්‍යාත විශේෂණය
7. ආබ්‍යාත විස්තාරකය

මේ අංග කිහිපයට එක් වූ වාක්‍යයක් නම්,
“දක්ෂ මිනිසා කුඩ හරකා රහැනින් බැඳ වහා හිලැ කරයි.”

උක්තය	- මිනිසා
උක්ත විශේෂණය	- දක්ෂ
කර්මය	- හරකා
කර්ම විශේෂණය	- කුඩ
ආබ්‍යාතය	- හිලැ කරයි
ආබ්‍යාත විශේෂණය	- වහා
ආබ්‍යාත විස්තාරකය	- රහැනින් බැඳ

සිංහලයේ වාක්‍ය නිර්මාණයේ දී එහි ආකෘතික ලක්ෂණ දැක්නට ලැබේ. පළමුව උක්තයන්, අනතුරුව කර්මයන්, රෝත් අනතුරුව ආච්‍යාතයන් යෙදීමයි.

බල්ලා බල්ලා මරයි.

මෙම වාක්‍යයෙහි අදහස ආධුතිකයෙකුට ගැටුවක් වීමට ඉඩ ඇත. බල්ලා හා බල්ලා යන රුප දෙක ම එකක් වැනි වීම ය. මේ ගැටුව නිරාකරණය කරගැනීම සඳහා කථනයේ දී “බල්ලා බල්ලාව මරයි” යනුවෙන් කර්මයට “ව” යන්නක්, එකතු කරයි. එහෙත් ලේඛනයේ දී එවැනි යෙදීම් දිෂ්ට්‍රික් සම්මත ලෙස නොපිළි ගැනේ.

එහෙත් වාක්‍යයේ ආකෘතික ලක්ෂණ සලකා බැලුවහොත් ඉහත දැක්වූ අන්දමේ ගැටුවක් දැක්වීමට ඉඩක් නැත.

වාක්‍ය ප්‍රජ්‍යා කීපයක් වෙයි.

- (1) සරල වාක්‍ය
- (2) සංකීරණ වාක්‍ය
 - (i) සංහත වාක්‍ය
 - (ii) සංකුල වාක්‍ය

1) සරල වාක්‍ය

එක ම උක්තයක් හා එක ම ආච්‍යාතයකින් යුත්ත වාක්‍ය සරල වාක්‍යයි.

ලද : ගොවියා කෙත රකියි.

හේ ආහාර ගනී.

ලමයා පාසලට යයි.

දුරිය ඇශේෂි තිදියි.

ගොනා තණ කයි.

2) සංකීරණ වාක්‍ය

එක ම උක්ත පදයකින් හා විවිධ ක්‍රියා පදවලින් ද ප්‍රධාන ආච්‍යාත පදයකින් ද යුත්ත වූයේ සංකීරණ වාක්‍යයි.

ලද : “ගොවියා අලුයම පිබිද කා, බේ, දැකැන්ත රැගෙන කුමුරට ගොස්, ගොයම්

කපා ගොඩ ගසා, ගෙදර අවුත් බත් කා, වැසි වැවේදෝයි සිතමින් ගිමන් හරියි.

මෙහි “ගිමන් හරියි” යනු ප්‍රධාන ආඛාරයය සි. පිබිද, කා, බී, රගෙන, ගොස්, කපා, ගොඩ ගසා, අවුත්, සිතමින් යන ක්‍රියා රුප තේපාතික ක්‍රියා සි.

i) සංහත වාක්‍ය

එක ම වාක්‍යයක සැම අන්තර් වාක්‍යයක් ම ප්‍රධාන වෙයි.

“එවක් පටන් සිටු දියණියෝ කවති. පොවති. ඉස් සෝදති. නාවති.”

මෙහි සැම අන්තර් වාක්‍යයක් ම ආඛාරය ප්‍රධානත්වය ඇති වාක්‍ය කිහිපයකින් සමන්වීත ය.

ii) සංකුල වාක්‍ය

සංකීර්ණ සංහත යන වාක්‍ය සම්මිග්‍රණයෙන් යුත්ත වූයේ, සංකුල වාක්‍ය වේ.

“නොකඩවා, වන පොත් කෙරේ නම් ධාරණය වැඩේ. ස්මාතිය යහපත් වේ. උගතෙක් වේ.

ක්‍රියාකාරකම 7.1

පහත සඳහන් වාක්‍ය කවර වාක්‍ය ගණයට අයත් ද සි නම් කරන්න.

1. වසු පැටවා දුවයි. පනියි. හඩ නගයි.
2. දුරිය පාසලින් ගෙදර ආවා ය.
3. නියගයට වැව සිදෙන් ම ජලවර ජීවීහු දුකට පත් වෙති. මියෙති.
4. ගුවන් යානය අහසට නැහිණි.
5. කුණ්ඩලකේදී, ‘ස්වාමීන් මිය යන්නට පළමු ඔබෙන් අවසර ගන්නට අවශ්‍ය යැ’යි කිවා ය.
6. ගරුවරයා ද, සිෂ්‍යයා ද එකවිට ම පාසල කරා පිය තැගෙවෝ ය.
7. වහන්ස, මදක් ඉවසනු මැනවී !

8. පිරිවෙන පස්වරු 5.30ට වැශේ.
9. තමන්ට අවමන් කරන කොල්ලන්ට බණීම්දි ඉඩබා කට ඇරියේ ය.
10. නා හිමියේ වත් පිළිවෙත් පිරිමෙහි අනුසස් දක්වූ හ.

නිවැරදිව වැකි ගොඩනගමු

වාක්‍ය නිර්මාණයේදී වාක්‍ය රීති අනුගමනය කිරීම නිවැරදි වාක්‍ය නිර්මාණයට මග පාදනි. මෙහි දී වඩාත් අවධානයට යොමු විය යුත්තේ උක්ත ආඛාරාත පිළිබඳ ව යි.

○ උක්තය හා ආඛාරාතය වචනයෙන් ද පුරුෂයෙන් ද සමාන විය යුතු ය.

“මිනිසා යයි”

මෙහි මිනිසා යනු පුරුෂ එක වචන නාම පදයකි. ඒ නිසා “යයි” යන ආඛාරාත රුපය ද පුරුෂ එක වචනයකි. මෙහි දී ඉහත දක්වුණු සරල රීතිය අනුගමනය කිරීම නිසා මෙම වාක්‍යය නියෝග ය.

“මිනිස්සු යති”

මෙය මූල් වාක්‍යයට වඩා තරමක් වෙනස් ය. මේ වෙනස ඇති වූයේ නාම පදය බහු වචනයක් වීම නිසා ය. නාම පදය බහු වචනයක් වීම නිසා මූලින් දක්වුණු රීතිය අනුව ආඛාරාතය බහු වචනයක් විය යුතු ය. එහෙයින් “මිනිස්සු යති” යන වාක්‍යයේ නාම පදය පුරුෂ බහු වචන වේ. ආඛාරාතය ද පුරුෂ බහු වචන පදයකි.

“මම යමි”

“මම” යනු උත්තම පුරුෂ සර්ව නාම පදයකි. ඒට ගැලුපෙන අයුරින් “යමි” යන ආඛාරාත පදය උත්තම පුරුෂ ද එක වචන ද වෙයි. වචන යෙදීම සමාන වූවත් පුරුෂයෙන් අසමාන නාම් එම වාක්‍යය සඳහා ය. නිදසුනක් ලෙස දක්වනෙන් “මම යයි” යන වාක්‍යය සඳහා ය. උක්තයන් ආඛාරාතයන් එක වචන වූවත් පුරුෂයෙන් අසමාන වන හෙයිනි. “මම” යනු උත්තම පුරුෂ නාම පදයකි. “යයි” යනු පුරුෂ ආඛාරාත පදයකි.

මේ නිසා උක්ත ආඛාරාත ප්‍රයෝගයේදී මේ සරල රීති මෙන් ම ඒට විකල්ප රීති ද දක්නට ලැබේ.

ඉහත දැක්වූ රිතියට විකල්ප රිතියක් නම් “ඩී” විහක්තිය ගත් නාම පදය ඒක වචන වුවත්, ඒ සමග යෙදෙන ආඛානක පදය බහු වචනයක් වේ. මේ තවත් රිතියකි.

රජ්පුරුවේ උයනට යති.
බෝධී සත්ත්වයෝ පෙරුම් පුරති.
මහ බෝසතාණෝ නිදන්නට වන්හ.

සමුහවාලී නාමවල “ඩී” විහක්ති ගත් උක්තය බහු අර්ථ වුවත් ඒ හා යෙදෙන ආඛානය ඒක වචනයක් වෙයි.

මහ දෙනේ කෙළෙපුන් වනාසයි.
අැමති ගෙණේ රජගෙට පිවිසෙයි.
බණර ගෙණේ නිරදු පොබයයි.

අවේතන ගණයේ නාම හාවිතයේදී උක්තය බහු වචන වුවත් ඒ හා යෙදෙන ආඛානය ඒක වචන වේ.

මල් විකසිත වේ. (වෙයි)
ගල් පෙරලේ. (පෙරලෙයි)

එහෙත් බහු වචන ප්‍රත්‍යය ගත් කළේහි, අවේතන ගණයේ පද වුවත් සාමාන්‍ය රිතිය අනුව බහු වචන ආඛානය ම ආරක්ෂා කරයි.

ගංගාවේ ගලා බසිති.
තාරකාවේ බැබලෙති.
පුෂ්පයෝ විකසිත වෙති.
රැක්හු පෙරලෙති.
බෙරහු ගුගුලේ ය.

සමුහාර්ථයේ “දී” නිපාතයෙන් එක් කෙරෙන උක්ත පද කීපයක් ඇති වාක්‍යයක ඒ උක්ත පද අතර උත්තම පුරුෂ උක්තයක් ඇතොත් ආඛානය උත්තම පුරුෂ බහු වචනයෙන් සිටී. උත්තම පුරුෂය නැතහොත් මධ්‍යම පුරුෂය බලවත් වේ. සියල්ල ප්‍රථම පුරුෂයට අයත් නම් ආඛානය ප්‍රථම

පුරුෂ බහු වවනයෙන් සිටී.

ලද : ලමයා ද තෝ ද මම ද ගෙදර යමු.

ලමයා ද මිනිසා ද තෝ ද ගෙදර යහු.

මිනිසා ද ලමයා ද බල්ලා ද ගෙදර යති.

“හෝ” නිපාතයෙන් බැඳුණු උක්ත පද කිපයක් ඇති වාක්‍යක ආබ්‍යාතය ආසන්නතම උක්තයට සමාන වේ.

ලමයා හෝ මම හෝ වැඩ කරමි.

බල්ලා හෝ බලල්ලු හෝ මීයන් අල්ලති.

මම හෝ ලමයා හෝ වැඩ කරයි.

සංගයාර්ථයේ හෝ වාර්තා කථනයේ “සි” නිපාතයෙන් බැඳුණු අන්තර් වාක්‍යක කරතා අතුක්ත විහක්තියෙන් ද ක්‍රියා රුපය කරතා ගැන තොතකා හැම විට ම ප්‍රථම පුරුෂ බහු වවනයෙන් ද සිටී.

මා අකුරු උගතිති’සි ගුරුවරයා සිතයි.

මවුන් අද මෙහි එති’සි අම්මා පැවසුවා ය.

අදුර තුව තොවති’සි තොසිත අප සිජ් තොදති’සි

අප සුවසේ වෙශේති’සි සෞජ්‍යරිය ලියා යැවුවා ය.

එක්සත් ජාතින් නිවියෝක්හි රස් වෙති’සි රොයිටර වාර්තා කරයි.

හමුද හටයන් සැගවී සිට පහර දෙති’සි මාධ්‍ය වාර්තා කරයි.

භාජාවේ ඇතැම් වවන ස්වභාවයෙන් ම බහු වවන නාම පද ලෙස සැලකේ.

කෙනෙක් මෙසේ පවසති.

අයෙක් නටත් සුරා මතින්

ඇතැමෙක් පවත බිඟ තොවති.

ඇතැමුහු කුසලයට කම්මැලි වෙති.

සමහරු නන් දෙඩවති.

කවුරු පැරකුම් රුජට සරිවෙත් ද?

එක්තය “වහන්සේ” යනුවෙන් අවසන් වෙතොත් ආබ්‍යාතය “සේක්” යනුවෙන් අවසන් වෙයි.

ඛුදුන් වහන්සේ දෙවිරමට වැඩ සේක්.

හික්ෂුන් වහන්සේ සිගා වඩින සේක්.

ස්වාමීන් වහන්සේ බණ දෙසන සේක්.

උක්තය 'දැ' යන්නෙන් අවසන් වෙතොත් ආබ්‍යාතය 'දැ' යන්නෙන් අවසන් විය යුතු ය. නැතහොත් බහු වචන විය යුතු ය.

වහන්සේ දැ සිගා වචින දැ ය/වචිති.

උන් දැ ගමට යන දැ ය/යති.

හෙරණුන් දැ මළපෙන් අමදින දැ ය/අමදිති.

ଆණ, අණු, අණි ප්‍රත්‍යය යෝගයෙහි ආබ්‍යාතය බහු වචන වේ.

පියාණෝ ඔවා දෙති.

තෙරණුවෝ සිගා වචිති.

මැණියෝ බත පිසති.

මලණ්ධයෝ කිරට ලොල් වෙති.

අම්මණ්ඩි ඉණට පලා තෙපා ගෙනෙති.

ඉහතින් දක්වා ඇත්තේ වාක්‍ය නිරමාණය සම්බන්ධ ව කරන උක්ත වන වාක්‍ය රිති කිහිපයකි. යම් කිසි අදහසක් දක්වීමේ ද කරන උක්ත වන්නා සේ ම එහි කරමය උක්ත වන ආකර්යෙන් ද දක්වීමේ හැකියාව ඇත. කරන උක්ත වන වාක්‍ය කරනාකාරක වාක්‍ය ලෙසන් කරමය උක්ත වන වාක්‍ය කරමකාරක වාක්‍ය ලෙසන් හැදින්වේ.

ක්‍රියාකාරකම 7.2

පහත සඳහන් වාක්‍ය සඳහා නම් නිදේස් කොට ලියන්න.

1. මිනිසුන් දිනපතා වැඩට යති.
2. දුරියක් සමග මහමග ගමන් ගත් කාන්තාවක් නයෙක් දක බියට පත් වූවා ය.
3. පෙරේද බට වැස්සෙන් ගහකොළ ගෙවල් දෙරවිල් කැඩි බිඳි ගියේ ය.
4. සැම ගැමියෙක් ම තම සහයෝගය දුන් හෙයින් ගම ඉක්මණින් ම දියුණුවට පත් විය.
5. නාගරිකයෝ ගැමියන් මෙන් නොව අතාප්තීමත් ජීවිත ගත කරයි.
6. සගරුවන මහ මග වචිති.
7. කණ උන්දැ නා ගහ මූල ගෙදර විසි ය.
8. බුදුගොස් හිමියෝ මේ දිවයිනට පැමිණ සිංහල අව්‍යාපා පාලියට නැගුවේ ය.
9. ගැහැනියක් ලෙස වෙස් වලාගත් විකුමජාල හඳුනා ගැනීමට දෙමහල්ලන් අපාහොසන් විය.
10. ජපනුන් හපනුන් ය.

වාක්‍ය නිර්මාණයේ දී දතු යුතු වැදගත් කරුණකි, කතීංකාරක හා කම්මිකාරක හේදය.

පහත වැකි දෙස බලමු.

නාහිමි දහම් දෙසයි.

ඉගෙනීමේ අගය උන්වහන්සේ පැහැදිලි කරති/කරන සේක.

උන්වහන්සේ අලුත් අදහස් ප්‍රකාශ කරති/කරන සේක.

සැම දෙනාම සතුට පල කරති.

බොහෝ දෙනෙක් එය ආදර්ශයට ගත්හ.

පහත වාක්‍ය ද කියවා බලමු.

- * නාහිමි විසින් දහම් දෙසයි/දෙසනු ලබයි/දෙසනු ලැබේයි.
- * ඉගෙනීමේ අගය උන්වහන්සේ විසින් පැහැදිලි කෙරෙයි/කරනු ලබයි/කරනු ලැබේයි.
- * උන්වහන්සේ විසින් අලුත් අදහස් ප්‍රකාශ කෙරෙයි/කරනු ලබයි/ලැබේයි.
- * සැමදෙන විසින් ම සතුට පල කෙරෙයි/කරනු ලබයි/ලැබේයි.
- * බොහෝ දෙනා විසින් එය ආදර්ශයට ගැළුණි/ගනු ලැබුණි/ලැබේයි.

ඉහත පළමු කොටසේ වැකිවලින් දෙන අදහස දෙවන කොටසේ වැකිවලින් ද ඉදිරිපත් කෙරෙයි. එහෙත් එම වාක්‍යවල රටා එකිනෙකට වෙනස් ය. එක් එක් වාක්‍යයේ උක්තය හා ආබ්‍යාතය වෙන් කරමු.

1. නාහිමි	දෙසයි
2. උන්වහන්සේ	පැහැදිලි කරති
3. උන්වහන්සේ	ප්‍රකාශ කරති
4. සැම දෙනාම	පල කරති
5. බොහෝ දෙනෙක්	ආදර්ශයට ගත්හ

1. දහම්	දෙසයි
2. ඉගෙනීමේ අගය	පැහැදිලි කෙරෙයි
3. අලුත් අදහස්	ප්‍රකාශ කෙරෙයි
4. සතුට	පල කෙරෙයි
5. එය	ආදර්ශයට ගැණුනි

මෙහි දී කරුණු කිපයක් අපට පැහැදිලි වනු ඇත.

- * එක ම අදහස කිප ආකාරයකට ප්‍රකාශ කළ හැකි ය.
- * එහි දී මූලික ව වාක්‍යයේ උක්තය හා ආබ්‍යාතය වෙනසකට ලක් වේ.
- * මුළු වාක්‍ය පහේ කතීං උක්ත වී ඇත.
- * දෙවන වාක්‍ය පහේ උක්ත වී ඇත්තේ කර්මයයි.

කතීං උක්ත වන වාක්‍යය කර්මකාරක වාක්‍ය වේ.

**ආබ්‍යාතයෙන් කර්මය උක්ත වේ නම් එම වාක්‍ය
කර්මකාරක වේ.**

කතීංකාරක වාක්‍යක් කර්මකාරක වාක්‍යයක් බවට හැරවීමේ දී ඔබේ අවධානයට ලක්විය යුතු කරුණු කිපයකි.

- * කතීංකාරක වාක්‍යයේ තිබෙන උක්ත කර්තා පදය අනුක්ත වේ.
- * අනුක්ත වූ කර්තා පදයට පසුව “විසින්” යන නිපාතය යෙදේ.
- * කතීංකාරක වාක්‍යයේ කර්ම පදය උක්තය බවට පත්ව ප්‍රථමා විහක්තිය ගනී.
- * කතීංකාරක වාක්‍යයේ ක්‍රියාපදය කර්මකාරකය අනුව සැකසේ.
- * කර්මකාරක වාක්‍යයේ දී ක්‍රියාපදයට “ලබ බාතු” රුප එක් කළ හැකි ය.
- * කාලය (අතීත/අනතීත) සහ සංඛ්‍යාව (එක වචන/බහු වචන) ගැන ඔබේ අවධානය විශේෂයෙන් යොමු යුතු ය.
- * සිංහලයේ සමහර ක්‍රියාපද සමග කර්මයක් නොයෙදේ. ඒවා අකර්මක ක්‍රියාපද වේ. ඒවා කර්මයක් ඇති ලෙස සලකා කර්මකාරකයෙන් තැබීමට උත්සාහ නොගන්න.

- * ප්‍රකාශය වඩා සිත් ගන්නේ කතීං උක්ත කළාත් ද? කරමය උක්ත කළාත් ද සි සලකා කාරකය නිගමනය කරන්න.

ත්‍රියාකාරකම 7.3

කතීංකාරක හා කරමකාරක වාක්‍ය සඳහා උදාහරණ කීපයක් පහත දක්වේ. එම වාක්‍යවල උක්තපදය හා ත්‍රියා පදය නොයන්න.

කතීංකාරක	කරමකාරක
1) ගුරුතුමා මා පැසැසිය.	1) ගුරුතුමා විසින් මම පැසැසුණෙමි.
2) දෙමාපියෝ අප රක්කාහ.	2) දෙමාපියන් විසින් අපි රකුණෙමු.
3) විනිශ්චරුවෝ බයිසිකල් සූරයන් තෝරති.	3) විනිශ්චරුවන් විසින් බයිසිකල් සූරයෝ තෝරති.
4) පරිවෙණාධිපති හිමියෝ දිජ්‍යායන් අමතති.	4) පරිවෙණාධිපති හිමියන් විසින් දිජ්‍යායෝ ඇමතති.
5) බුද්ධපුත්‍ර හිමි ප්‍රජාවලිය ලිවී ය.	5) බුද්ධපුත්‍ර හිමි විසින් ප්‍රජාවලිය ලියැවීමි.
6) දෙවන ධර්මකිරිති හිමියෝ සද්ධර්මාලංකාරය රවනා කළහ.	6) දෙවන ධර්මකිරිති හිමියන් විසින් සද්ධර්මාලංකාරය රවනා කෙරීමි.
7) මට සහ දුව මල් නෙළති.	7) මට සහ දුව විසින් මල් නෙළෙයි.
8) මම ඔබේ ලිපිය ලැබීමි.	8) මට ඔබේ ලිපිය ලැබුමි.
9) මට දරුවන් සනසයි.	9) මට විසින් දරුවෝ සැනසෙති.
10) පාරිවෙණික දිජ්‍යායෝ දේශකයාගේ අදහස් අවධානයට ලක් කළහ.	10) පාරිවෙණික දිග්‍යායන් විසින් දේශකයාගේ අදහස් අවධානයට ලක් කෙරීමි.

ත්‍රියාකාරකම 7.4

හිස් තැන්වලට සුදුසු පදය ලියා දක්වන්න.

- _____ ගුරු උපදෙස් පිළිගැණුති.
- ගුරුල්ගේමීහු අමා වතුර _____.
- _____ පිනට දහමට සිත් යොදත්.
- බොහෝ සිංහලයෝ _____ වෙති.
- සාජහාන් විසින් ව්‍යුත්මහල _____.
- පළමු වන කාශයප _____ අසිරිමත් සිගිරිය නිරමාණය කෙරීමි.

7. ලක් දිවට පැමිණී බුදුගොස් හිමියන් විසින් සිංහල අටුවා පාලියට
8. _____
9. අනේපිඩු සිටුවරයා මහත් සේ ධනය වැය කොට දෙව්රම් වෙහෙර තනවා බුදුරදුනට _____
10. විහාර ප්‍රතිසංස්කරණයෙහි යෙදීමෙන් මහ විජයබා රජතුමා විසින් මහත් ගාසනික සේවයක් _____

ක්‍රියාකාරකම 7.5

වගුවේ ඇති හිස් තැන් සම්පූර්ණ කරන්න.

කර්තාකාරක	කර්මකාරක
වළදයි	සැනසෙති
පවත්වයි	බැඳුණු
අගයති	පැසසෙම්
අගයමු	අශ්‍යායෙහි
රකිමු	කියැවැන්

ක්‍රියාකාරකම 7.6

ඉහත වගුවේ සඳහන් ක්‍රියා පද යෝදා වාක්‍ය නිරමාණය කරන්න.

08. සාම්ප්‍රදායික යෙදුම්

භාෂාවක ඇතැම් වචන එහි වාච්‍යාර්ථය ඉක්මවා වෙනත් අර්ථයක් හගවයි. එවැනි භාෂා ප්‍රයෝග ඒ බසට ම ආච්චීක වෙයි. යම් කිසි කරුණක් හැඟීම්බර ව ප්‍රකාශ කරන්නට අවශ්‍ය වූ විවක මෙවැනි යෙදුම් හාවිතයට ගැනේ. මේවා වෙනස් බසකට පරිවර්තනය කිරීමට ප්‍රථම න්‍යාමක් නැත. සිංහල වාක් සම්ප්‍රදාය, හෙළ උරුව, හෙළ ආර, සිංහල රිතිය වැනි නම්වලින් ද මේවා හැඳින්වේ.

පර්‍යියා කෝට්ටේ ගියා වගේ

ත්‍රි.ව. 1505දී ඉන්දියාවේ ගෝව බලා යාත්‍රා කළ පෘතුගිසි තොකාවක් කුණාවුවකට හසු වී ගාලු වරායට සේන්දු විය. ගාල්ලෙන් කොළඹ බලා යාත්‍රා කළ එම තොකාව කොළඹ වරායේ නැංගරම් ලා ගත්තේ ය. එවකට කෝට්ටේ රාජ්‍ය විවාලේ 8 වැනි ධම් පරාකුමලාභු රජතුමා ය. මේ විදේශීය නාවිකයන් ගැන කණ වැකුණු රජතුමා මුවුන් පිළිබඳ තොරතුරු සෞයා බලන්නට ඇමතියෙකු පත් කළේ ය.

නැව්පතියා හමු වූ ඇමතිවරයාට දැනගන්නට ලැබුණේ පෘතුගිසින් සිංහල රජතුමා සමග වෙළඳ ගිවිසුමක් ඇති කරගන්නට කැමති බවත් ඒ සඳහා රජතුමා හමුවීමට අවකාශ ලබා දෙන ලෙසත් ය. මේ බව රුෂ්ට දැන් වූ විට පෘතුගිසින්ගේ යුද්ධ ගක්තිය පිළිබඳ දැන සිටි රජතුමා ඇමතිට අණ

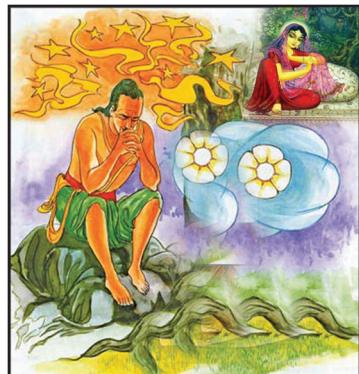

කලේ එක එල්ලේ කොළඹ වරායේ සිට කෝච්චේට් මාලිගය කරා කැදවා ගෙන නොයන ලෙසත්, කෝච්චේට් රාජධානිය බොහෝ දුර පිහිටා ඇති බව හගුවනු සඳහා ඇතට කැදවා ගෙන ගොස් බොහෝ පමා කොට මාලිගාවට කැදවන ලෙස ය. රාජ නියෝගය ලත් රාජ පුරුෂයේ මෙස් ආ පෘතුගීසි පිරිස කළතර දක්වා කැදවා ගෙන ගොස් රට මැදින් කෝච්චේට් රාජධානියට කැදවා ගෙන ආහ. ඉතා කෙටි කාලයකින් කෝච්චේට් රාජධානියට උගා විය හැකි ව තිබුණ ද මෙම ගමන සඳහා දින තිපයක් ගත විය.

මෙම එතිහාසික සංසිද්ධිය පසුව්ම් කොට ගෙන “පරංගියා කෝච්චේට් ගියා වගේ” යන පිරුළ ජන වහරට එක් විය. මෙයින් ගම් වන්නේ ඉතා පහසුවෙන් කළ හැකි දෙයක් සඳහා අනවශ්‍ය ලෙස දිගු කාලයක් හා ගුමයක් වැය කරන බවයි. අර්ථ විරහිත ලෙස කාලය හා ගුමය වැය කිරීම නිශ්චල අර්ථ ගුනය දෙයක් බව වටහා දීම මෙහි ලක්ෂ්‍යාර්ථයයි.

අපි තවත් උදහරණයක් සලකා බලමු.

නන්ද කුමරු ගාසනයෙහි අහිරතියක් තැකිව, **එළිපත්ත උඩ සිටීම හික්ෂුන්ට ගැටලුවක්** විය.

මෙම වාක්‍යයේ නන්ද කුමරු එළිපත්ත උඩ සිටීම යන්නෙන් එහි වාච්‍යාර්ථය නොගැනේ. නන්ද කුමරු ගිහිගෙයටත් පැවිද්දවත් දෙකට ම නොමැතිව ජනපද කළයාණි ගැන සිතමින් මානසික ව දේශනය වූ බවක් මෙයින් අදහස් කෙරේ.

පහත උදාහරණය අවධාරණය කරමු.

විංචිමාණවිකා තොමෝෂ් බුදුන්ට පදයක් හදන්නට සටස වෙහෙරට ගියා ය.

මේ වැකියෙහි පදයක් හදනවා යනු ප්‍රකාශිතයකට ප්‍රත්‍යායක් එක්කොට අර්ථත් ඒකකයක් නිර්මාණය කිරීමක් නොවේ. එය එහි වාච්‍යාර්ථයයි. එහෙත් පදයක් යනුවෙන් ගම්‍ය වන්නේ රේට ඉදුරා ම වෙනස් වූ අර්ථයකි. විංචිමාණවිකාවට අවශ්‍ය වන්නේ බුදුන් අවමානයට ලක් කිරීම ය.

පිරිස් බණ අසා වෙහෙරන් බැහැර වන අවස්ථාවේ හි වෙහෙර දෙසට යන්නීය. උපාසක පිරිස් වෙහෙරට යන විට ඇය වෙහෙර දෙස සිට පෙරලා එමින් සිටින්නී ය. මෙම සිද්ධිය උපාසක පිරිසට බුදුන් වහන්සේ පිළිබඳ ක්‍රතුහලයක් දැනවීමට හේතු වන්නකි. විංචිමාණවිකාවගේ අහිපාය වූයේ බුදුන් කෙරෙහි අවමානයක් ජනිත කරවීමයි. පදයක් හදනවා යන්නෙන් ගම්‍ය වන්නේ එම අදහසයි.

මේ ආකාරයට සිංහලයේ විවිධ අවස්ථා හරවත් ව හා රසවත් ව ඉදිරිපත් කිරීමේ මෙවලමකි, සාම්ප්‍රදායික යෙදුම්. විස්තරාත්මක ව පැවසිය යුතු යමක් ඉතා කෙරියෙන් එහෙත් සමස්තාර්ථය ම හැගවෙන පරිදි ප්‍රකාශ කිරීමේ ගක්තිය හාඡාව සතුව ඇත. එබදු ප්‍රයෝගයන්ගෙන් හාඡාව වඩා සහේවී වන අතර එය අර්ථපූරණ ද හාවපූරණ ද වෙයි. ඉහත දක්වුණු
පරංගියා කොට්ටේ ගියා වගේ
එළිපත්ත උඩ සිටීම
පදයක් හදන්නට

මේ ප්‍රකාශ ක්‍රිඩින් රේට අදාළ සිදුවීම් කිසිදු අයුරකින් හාඡා හාවිතයෙන් ගම්‍ය වේ යැයි සිතිය නොහැකි ය. මෙම සාම්ප්‍රදායික යෙදුම් ඉගිවැකි, පිරැලු හා ආජේතෝපදේශ යනුවෙන් වර්ගිකරණය වේ.

ඉහු වැකි -

- ★ මොරසුරන වැස්ස
- ★ ඇම ගේලා
- ★ මූණේ දුලි ගැවා
- ★ දෙවියන් සිහිවුණා

- ★ ගයට ඉනි කපනවා
- ★ දිව දෙකේ මිනිහෙක්
- ★ පොත්ගුල්ලා
- ★ ගලේ කෙටු අකරු
- ★ එක මල්ලේ ලුණු කනවා
- ★ අණ්ඩිර දෙමල

මේ ඉගිවැකි හෙවත් රැසීවලින් යමක් සිදු වූ ආකාරය පිළිබඳ ඉගියක් ලබා දෙයි. මතු පිටින් පැවසෙන අදහසට ඉදුරාම වෙනස් වූ අදහසක් ලබාදීමට ඉගිවැකිය සමත් වේ. සිංහල භාෂාව ඉගි වැකිවලින් පොහොසත් වුවකි. එබදු ඉගිවැකියකින් පවසන අදහසක් සිංහලයට ම ආවේණික වුවක් විනා අන් බසකට පරිවර්තනය නොකළ හැකි ය.

ප්‍රස්තාව පිරුළ

මානව සංඛතියේ පරපුරෙන් පරපුරට පැවත ආ ජ්වන අත්දැකීම් සමුදය ඇතුළත් ප්‍රස්තාව පිරුළ මගින් අපේ ජ්විත පරිඥානය පුළුල් කරයි. සීමිත වචන සංඛ්‍යාවකට පරිමිත ප්‍රස්තාව පිරුළ ඒ මගින් පුළුල් ජ්වන පරාසයක් පිළිබඳ අවබෝධය ලබා දෙයි. ප්‍රස්තාව පිරුළකින් කියවෙන පුළුල් අදහස ගැහුරු ය. අර්ථවත් ය. භාෂාවේ ප්‍රාණවත් බව ඇති කරන ප්‍රස්තාව පිරුළ භාෂාවේ අන්තර්ජාව ආරක්ෂා කරයි.

- ★ අලි මදිවට හරක්.
- ★ අන්දරේ සිනි කැවා වගේ.
- ★ ආටානාටිය කියනවා වගේ.
- ★ ඇගිලි පහ ම එක වගේ ද?
- ★ ඇසුල පෙරහැරට බෙරත් හිග ද?
- ★ උපාසක බල්ලුන් මීයන් අල්ලනවලු.
- ★ කතාව දේශාවෙන් ගමන පයින්.
- ★ කිරියි පැණියි වගේ
- ★ කිවොත් සහ තාසි. නොකිවොත් වෙහෙර තාසි.
- ★ කාපු පතේ පැහැරුවා වගේ.

එ අතරින් කිහිපයකි.

කොපමණ ගුණ	කළත්
දුදනෝ නොවෙති	යහපත්
කිරි දියෙනි	දෙවියත්
අගුරු සුදුවන කලෙක් නමි	තැත්

අැතෙක් වනේ කොළ කැටව කිඩ කිවට
 සුසික්කිතව ඇති කළාට උරුලැවගේ ගද
 මැණික් ගලේ පය හැපුනට කෙශෙක් ඇහිදාලා
 කොතෙක් කිවත් මෝඩියාට උගේ ගතිය උ?

දණ ගසාද
ඇරේ ද
ගනී ද
අරී ද?

“ආප්ත” යනු දැනුම් තේරුම් ඇති අත්දැකීමවලින් පිරිපුත් තැනැත්තන් හැඳින්වීම සඳහා භාවිත වන්නකි. මවුන්ගේ උපදෙස් ආප්තෝපදේශ නමින් ගැනේ. ඒවා ප්‍රස්තුත කාරණය එක එල්ලේ ප්‍රකාශ කරයි. එහෙයින් ඉගිවැකිවල හෝ ප්‍රස්තා පිරුළුවල හෝ එන ප්‍රකාශනයනට වඩා මෙහි වෙනසක් වෙයි. ඒ වෙනස භුදෙක් වාච්‍යාර්ථය ම ඉස්මතු කොට දැක්වීමයි.

ඉහත කවිවල ඇත්තේ එවැනි සෘජු ප්‍රකාශන කිපයකි. පහත සඳහන් ආප්තෝපදේශ විමසා බලමු.

- ★ යුද්ධේට තැති කඩුව කොස් කොටන්න ද?
- ★ කළ කළ දේ පල පල දේ.
- ★ උඩගුකම විනායයට මුල ය.
- ★ ඇවිද්ද පය දහස් වටි.
- ★ සෞයන්නාට හම්බ වේ.
- ★ දේසේ හැටියට බාසේ.
- ★ උඩ පැන්නොත් බිම වැවේ.
- ★ පිරුණු කලේ දිය නොසැලේ.
- ★ ආරේ ගති තැබේ.
- ★ උගත මනා ශිල්පය ම සි මතු රෙකෙනා

ත්‍රියාකාරකම 8.1

පහත 'අ' තීරුවේ ඇති යෙදුම්වලට ගැළපෙන අදහස '‘ආ’’ තීරුවෙන් තෝරා ලියන්න.

(අ)	(ආ)
* ගොලුබලි ගමන	* අසාධා අවස්ථාවේදී
* සායම ගියා	* ඉතා සේමින් වැඩ කිරීම
* තරු පෙනුණා	* විස්මයට පත් වීම
* මර ඇදෙදී	* ඉතා අසීරුවෙන් යමක් කිරීම
* ගහන භෙණේ පැණී වරකාවටත් වදී	* හැංගි නොරා ත්‍රියා කිරීම
* පැදුරටත් නොකියා යයි	* කිසිම සඳහනක් හෝ සලකුණක් නොකාට පලා යැම
* සුදු ලුණු පොඩි කිරීම	* මුල අමතක කොට දුම්ම
* නොර ගල් ඇහිදිනවා	* විපත සියල්ලට පොදු බව
* නැගපු ඉනිමගට පයින් ගැසීම	* අවමානයට ලක් වීම
* අනුත්‍රෙයෙන් බේරෙනවා	* අනුත් මුලා කිරීම

ත්‍රියාකාරකම 8.2

එක මල්ලේ ලුණු කාගෙන පණ දෙන්නට වගේ සිටිය ඔහු මගේ ඉහ මොල කන්නට සැරසෙන විට මට දෙවියන් සිහි වුණා. එහත් කපන්න බැරි අත සිඹුන්නේත් නැතිව මගේ සායමත් යන්න නොදී දස අත් හිතා මතාලා මිනිහා කියන ගල් පැලෙන බොරු පලිප්පු දමා දමා කියදේත් මිනිහාගේ ගැටවලට අහුවන්නේත් නැතිව අත දිලා දත් නියවන්නට වන බවත් දාන දාන ම යාලකම් ඇටකුණා වන්නට කළින් මිනිහගේ බත්පතට වැළි දමන්නෙන් නැතිව මිනිහා හන්දාම සිදු වූ දේ නිසා මගේ නාහේ ලගට ගිලෙන්න කළින් මිනිහගේ ම කරේ ඒ උරචකුමාලාව ලා යන්තම් පණ බේරා ගත්තා.

1. ඉහත ජේදයේ ඇති සාම්ප්‍රදායික යෙදුම් යටින් ඉරි අදින්න.
2. එවායින් කියවෙන අදහස ලියන්න.

09. රජ්‍ය

කුඩා අවදියේ පරිසරයේ ඇති විවිධ ද්‍රව්‍යවලින් විවිධ දේ නිර්මාණය කොට අපි ඉමහත් ආස්ථාදයක් ලැබුවෙමු. ප්‍රමාදයෙහි තිද්‍යුතී මෙහෙයුම් මෙහෙයුම් ප්‍රමාදය නිර්මාණය සිද්ධාත්මක ගැස්තිය ද වාලක හැකියාව ද, නිර්මාණය සිද්ධාත්මක ගැස්තිය ද වර්ධනය වේ. ප්‍රමාදය නිර්මාණයට පෙළඳවීම ඔවුන්ගේ සහජ විභව්‍යතා ප්‍රබෝධවත් වීමට ද බලපාන බව මත්‍යාච්‍යාලයන්ගේ මතයයි. මේ නිසා නිර්මාණ ගැස්තින් ප්‍රබෝධවත් කරන වාතාවරණයක් ඇති කිරීම අධ්‍යාපනයේ ද වගකීම වේ. කෙනෙකුගේ පෙරුරුෂයේ පදනම ගොඩනැගෙන්නේත් රසාස්ථාදයට අදාළ බේජ ඇතුළු කිරීම කුළුනි. ඒ මගින් ඔහුගේ නිරව්‍යාප හැඟීම හා ස්ථාධිනත්වය ඉස්මතු වේ.

ගුරු උපදෙස් මත ගිහා කේතුයීය නිර්මාණය්මක ක්‍රියාකාරකම් මෙහෙයුවිය යුතු වේ. ප්‍රායෝගික පාඨමක් ලෙස ඔබේ නිර්මාණය සැලසුම් කිරීම වැදගත් ය.

1 පියවර

පන්ති කාමරයෙන් බැහැරව පරිසරය නැරඹීමට සිසුන් කැදුවාගෙන යාම.

විහාරයට ගොස් බුද්ධ ප්‍රතිමා වහන්සේ නැරඹීම.

ප්‍රතිමාවෙන් මූර්තිමත් වන දායාව, කරුණාව, වැනි මානුෂික ගුණාංග සාකච්ඡා කිරීම.

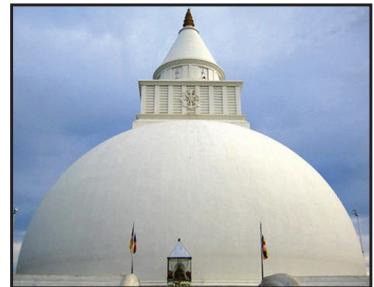

බෝධීන් වහන්සේ තැරුණීම.

එහි ඇති වැදගත්කම, බෝපත් සැලෙන රිද්මය, අතුරකිලි විහිදුන ආකාරය, සිජිලස, පොරාණිකත්වය සාකච්ඡා කිරීම.

වෙත රාජයාණන් වහන්සේ තැරුණීම.

වාස්තු විද්‍යාත්මක නිරමාණයක් ලෙස ඇගයීම.

වෙතයේ ආකෘති සාකච්ඡා කිරීම.

අවට ඇති සතුන් තැරුණීම.

මුවන්ගේ නම්, සොබාදහමේ සුන්දරත්වය, සාකච්ඡා කිරීම.

මල් පාත්තියක් තැරුණීම.

එහි සෞන්දරයාත්මක රටාව සාකච්ඡා කිරීම.

දිය පාරක් තැරුණීම.

සෞන්දරයාත්මක රටාව සාකච්ඡා කිරීම.

මෙම ආකාරයට පරිසරයේ ඇති විවිධ දේශීලිඛන නිරීක්ෂණයට අවස්ථාව සලසා දෙන්න.

ත්‍රියාකාරකම 9.1

මෙම නිරීක්ෂණ මුල් කොටගෙන යුතු වේ :-

- ★ රවනයක් ගොඩ නගන්න.
- ★ විතුයක් අදින්න.
- ★ කපාවක් පවත්වන්න.
- ★ කවි පන්තියක් නිර්මාණය කරන්න.
- ★ සංවාදයකට පිටිසවන්න.
- ★ තමා ලද අත්දුකීම් විස්තර කරන්න.

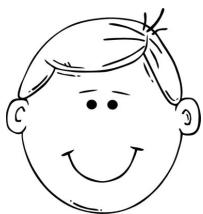
2 පියවර

පරිසරයේ ඇති විවිධ හැඩතල හඳුනාගැනීමට සැලැස්වීම.

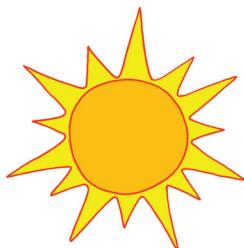
ල් තුළින් වංත්තය “○” යන හැඩය සිසුන්ට හඳුන්වාදීම.

ඉන්පසු පරිකළේපනය දියුණු කරමින් වංත්තය යොදා ගනිමින් විවිධ රුප නිර්මාණයට පෙළුහුවීම.

ලද :-

මුහුණ

ඉර

ස්විචය

නිර්මාණය කරන රුපයේ කොතනක හෝ වංත්තය තිබිය යුතු ය. වංත්තය ඇතුළතින් හෝ පිටතින් විවිධ හැඩ එක්කරමින් එය රුපයක් බවට පත් කළ හැකි ය.

ව්‍යාකාරකම 9.2

ඒවැනි වෙනත් රුප පහක් නිර්මාණය කරන්න.

3 පියවර

රෝස මලේ තටුවේ	කටු
වන බණරෝ ඔහොම	හිටු
නටුව නොවේ මල	සිඹුම්
මම උමයේ පැණි	උරම්
අහසේ තරු වැල්	පිරිලා
පොලවේ සුදු මල්	පිපිලා
මගුල් ගෙවල් දෙකක්	වගෙයි
මේ දෙපොලම හැඩ	ගැහීලා
ගස වතු	සුදු
වි පිරි	සිදු
පොහොය	තැතිදු
සිල්ගත්	බදු
රගත් සුරා පිරු	විතින්
සුරත් තමුරු පෙති සෙ	නෙතින්
පුවත් නොදුන බමන	ගතින්
නටත් අයෙක් සුරා	මතින්

ඉහත සඳහන් එක එක කවිය පිළිබඳ විස්තරයක් ලියන්න. ඔබ ඉහත කළ නිර්මාණ පහත සඳහන් නිර්ණායක හා ගැළෙපේදිය විමසා බලන්න.

හරවත් බව
අන්තර්ගතය
ශිල්පීය කුසලතා
වාක්‍ය රචනයක් මගින් ද මතිනු ලබන්නේ ඉහත සඳහන් අංගයන්ම ය.

හරවත්තබව

රචනය හරවත්තේ තුළින් බලාපොරොත්තු වන්නේ අදාළ මතංකාව මනාව විවරණය කොට මතංකාවට ගැලපෙන අදහස් සමුද්‍යක් ගොනු කොට දැක්වීමයි. කරුණු ගොනු කිරීමේ දී එක් එක් කරුණුක් සඳහා අප්‍රත් ජේදයක් යොද ගැනීම අවශ්‍ය වෙයි. ජේද වෙන් කිරීමේ දී එක් ජේදයක දී මතු කළ කරුණුක් අනෙක් ජේදයක දී සාකච්ඡා කිරීම තොකළ යුතු ය. එය රචනයේ දී පූනරුක්ති දේශය නමින් හැඳින්වේ.

මේ නිසා ජේද වෙන් කිරීම, රචනයේ වැදගත් ලක්ෂණයක් වන අතර ජේද අතර මනා සම්බන්ධතාවක්, ගැලපීමක් තිබීම ද අවශ්‍ය ලක්ෂණයකි. කරුණු සියල්ල මාතංකාවට ගැලපෙන, කුඩාගත්වන සුළු එවා විය යුතු ය.

එහෙයින් රචනයක් ලිවීමේ දී හැඟීම - අදහස් විසිර යා තොදී එක් අරමුණක තබාගෙන ලිවීම රචනයේ සාර්ථකත්වයට බෙහෙවින් හේතු වෙයි.

අන්තර්ගතය

අන්තර්ගතය අරමුණු හා බැඳී පවතී. එහෙයින් හරවත් කරුණු අන්තර්ගත කොට අදාළ ප්‍රස්තුතය හා ගැලපෙන අයුරින් ලිවීම වැදගත් ය.

ලිල්පිය කුසලතා

මෙහිදී අක්ෂර වින්‍යාසය, විරාම ලකුණු භාවිතය, උක්ත ආඛාර භාවිතය, පද බෙදීම පමණක් තොට අත් අකුරු ද සැලකිල්ලට භාජනය වෙයි. කෙතරම් සාරවත් රචනයක් වුවත් කියවීමට අසිරු අත් අකුරු හෝ තොපැහැදිලි අත් අකුරු රචනය සාර්ථකවීමටත්, නොද ලකුණුක් ලැබීමටත් බාධක වෙයි. එහෙයින් මෙබදු උනතා වළක්වා ගැනීම රචනයක් ලිවීමේ දී ඔබෙන් බලාපොරොත්තු වෙයි. රචනය ලිවීමට පෙරාතුව රචනයේ සැකිල්ල සටහන් කර ගැනීම අදහස් විසිර යා තොදී සාර්ථක රචනයක් ලිවීමට මං පාදයි.

ඒහයින් ව්‍යුහගත නො වූ රචනයක් ලිවීමේ දී රචනයේ අන්තර්ගත විය යුතු කරුණු පිළිබඳ ව සිතා බැලීම වැදගත් වෙයි.

රචනාව කරුණු ඇතින් පමණක් නොව භාෂාව පැත්තෙන් ද පෝෂණය විය යුතුය. රචනයේ දී අපේක්ෂා කරන්නේ මාත්‍යකාව පිළිබඳ ව විශ්ලේෂණාත්මක ව, තිරමාණාත්මක ව හා තරකානුකූල ව කරුණු ඉදිරිපත් කිරීමයි. රචනය ඉදිරිපත් කිරීමේ දී පහත සඳහන් කරුණු කෙරෙහි ඔබේ අවධානය යොමු කරන්න.

* විෂය යානය :-

- මාත්‍යකාවට අදාළ සැම අංශයක් ගැන ම අවධානය යොමු කිරීම.
- අදාළ විෂය යානය රචනය තුළින් ප්‍රකාශ වීම.
- කරුණුවල පවත්නා යෝග්‍යතාව හා ප්‍රමාණාත්මක බව.

* අදහස් ප්‍රකාශනය :-

- නිවැරදිව අදහස් ඉදිරිපත් කිරීම.
- තරකානුකූලව හා විවක්ෂණ භැංකියාව.
- තැනට ගැලපෙන උපමා, ප්‍රස්ථාව පිරුව් ආදිය හාවිත කිරීම.

* ව්‍යුහය :-

- ජේද බෙදා කරුණු දැක්වීම.
- ජේද අතර මනා සම්බන්ධතාව ආරක්ෂා කර ගැනීම.
- කරුණුවල පවත්නා සිත්තන්නාසුලු බව.

* ශිල්පීය දක්ෂතා :-

- නිවැරදි වියරණ හාවිතය.
- නිවැරදි අක්ෂර වින්‍යාසය, පද බෙදීම හා විරාම ලක්ෂණ හාවිතය.
- නිවැරදි වාක්‍ය තිරමාණය.
- පැහැදිලි අත් අකුරුවලින් ඉදිරිපත් කිරීම.

ඉහත කරුණු උපයෝගී කර ගනිමින් “වන සම්පත සුරක්ම” යන මාත්‍යකාව යටතේ රවනා සැකිල්ලක් ගොඩ නැගමු.

වන සම්පත සුරක්ම

‘වන සම්පත’ යන්න අර්ථකථනය කිරීම.

වනාන්තරවල ඇති වැදගත්කම පැහැදිලි කිරීම.

- මිනිසා සහ ගස්වැල් අතර ඇති සම්බන්ධතාව
- වනාන්තර පිළිබඳ අඟේ මූතුන්මිතන්ගේ ආකල්ප.
- ස්වාභාවික විපත්වලින් මිනිසා ආරක්ෂා කිරීම.
- ස්වභාවධර්මයේ සෞන්දර්යය ආරක්ෂා කර ගැනීම.
- පරිසර දූෂණය වළක්වා ගත හැකි වීම.
- වාතය පිරිසිදු වීම, නිසි කළට වැසි ලැබීම.

වන සම්පත විනාශ වන අයුරු.

- ජනගහනය අධික වීම.
- ජාවාරමිකරුවන්ගේ ක්‍රියා කළාප.
- කාර්මිකරණය ඉහළ යාම.
- ස්වාභාවික උපදුව (නියග/ලැවිගිනි)

වන සම්පත සුරකීමට ගත යුතු පියවර.

- වනාන්තරවලට භානි නොකිරීම.
- අලුත් වනාන්තර ඇති කිරීම.
- වන සම්පත විනාශ කරන අයට නීති මගින් දඩුවම් පැමිණවීම.
- රැක්රේපණ කටයුතු ප්‍රාථමික කිරීම.
- සන්නිවේදන මාධ්‍යවලින් වන සම්පත අගය කිරීමේ වැඩ සටහන් විකාශය කිරීම.
- අධ්‍යාපනය මගින් ආකල්ප ඇති කිරීම.

ත්‍රියාකාරකම 9.3

ඉහත සඳහන් කරුණු මැනවීන් හඳුනාගෙන පහත සඳහන් මාතෘකාවක් යටතේ රවනා සැකිල්ලක් ගොඩනගන්න.

- * ජය ශ්‍රී මහා බෝධීන් වහන්සේ
- * අව්‍යාපිකන බුදු පිළිමය
- * ශ්‍රී ලංකාවේ වතු වගාව
- * පරිසර දූෂණය
- * සිරිපා කදු මුදුනේ දී

ත්‍රියාකාරකම 9.4

මෙය නිර්මාණය කළ රවනා සැකිල්ල උපයෝගී කර ගනිමින් රවනයක් ගොඩ නැගන්න.

10. අර්ථාවබෝධය

පරසිදු මේ මිහි	තල
මදුරට පුරෙහි	සාගල
මදුරපුට බො	බල
දුවක් විය පබවති නමින්	දුල

සිවිරියන් ගෙය	කුස
බැඳ හිඳින සඳ එ	දිගැස
දුරුවෙයි අදුරු	රිස
මිණි පහන් ගණනක් නැගු	ලෙස

ඒකුමරි වසන	තැන
රජ කුමරියො ඇතන්	වෙන
නොම දිලෙන්	රැසිරෙන
දිනිදු අඩියස ලු පහන්	මෙන

ඉහත දැක්වෙන කවිචල අදහස ඔබේ වචනයෙන් කියන්න යයි ගුරු ස්වාමීන් වහන්සේ තම ගිහු හික්ෂුන් වහන්සේලාට පවසන සේක.

ඡිහු ප්‍රතිචාර - පළමුවන කවියේ අදහස සෝරත හිමි මෙසේ පහදයි.

මේ මිහිතලයෙහි මදුරට සාගල නම් පුරයෙහි බොහෝ බලවත් මදුරපුට පබාවති නමින් දුවක් වූවා ය.

ඡිහු ප්‍රතිචාර - දෙවන කවියෙහි අදහස වතරතන හිමි මෙසේ පැහැදිලි කරයි.

සිවිරියන් ගෙය ඇතුළේ ඒ දිගැස සිටින විට අදුර දුරුවේ මිණි පහන් ගණනක් නැගු ලෙස.

ඡිජ්‍ය ප්‍රතිචාර - තුන් වන කවියෙහි අදහස වනරතන හිමි මෙස් පැහැදිලි කරයි.

එම කුමරිය වාසය කරන තැන වෙනත් රජ කුමාරිකාවෝ සිටියන් ඔවුනු නොබලප්‍රතිඵලීය දිනිදු ඉදිරියේ දැල් වූ පහන් මෙනි.

ගුරු හිමි - ඔබ වහන්සේලා දැක්වූ ප්‍රතිචාර කැසිමයි. එහෙත් සමහර වවනවල තේරුම තව දුරටත් අපි පැහැදිලි කර ගත යුතුව තිබෙනවා.

පදා හෝ වේවා ගදා හෝ වේවා සාහිත්‍ය නිරමාණයක පායියන්හි අදහස වටහා ගැනීම අර්ථාවබෝධයට මෙන් ම එමගින් ලැබෙන රසාස්වාදයට ද හේතුවේ. ඒ නිසා වාක්කේග්‍රයේ මුහුකුරා නොගිය බව නිසා මුල් පදනයේ වවන පාවිච්ච කරමින් නගන අර්ථ විවරණය සිත් නොගනී. එහෙයින් රස මතුකර ගත හැකිකේ වවනාර්ථය හා බැඳුණු කවියෙහි සමස්ත අර්ථය ගුහණය කොට ගැනීමෙනි. කාව්‍යයේ වවනවල මතුපිටින් තිබෙන අදහස වාච්‍යාර්ථය නමින් හැඳින්වෙනවා.

මෙක පෙර අපර දෙදිග කාව්‍ය විවාරවාදීන් පිළිගත් සිද්ධාන්තයකි. පායිකයාගේ හදුවතට පවසන දේට වඩා ගැහුරු වූ ද, පළල් වූ ද අරුතක් එහි සැග වී ඇති බව අප පැහැදිලි කරගත යුතුව තිබෙනවා.

සේරත හිමි - එතකොට හාමුදුරුවනේ වාච්‍යාර්ථය කියන්නේ මොකක් ද?

ගුරු හිමි - වාච්‍යාර්ථය කියන්නේ වවනයක මතු පිටින් පළවන අදහසට. ඒත් හොඳ කාව්‍යයක ලක්ෂණයක් නම් වාච්‍යාර්ථය ඉක්මවා ගිය එකක් විය යුතුයි. ව්‍යාජ්‍යාර්ථය කියන්නේත් ඒකටමයි.

නොම දිලෙන්	රුසිරෙන
දිනිදු අඩියස ලු පහන්	මෙන

යන කවි පද දෙකෙන් හැගෙන්නේ පබාවතී කුමරිය අහිරැපිකාවක් බවයි. ඇයට උපමා කළ හැකි රුවැත්තියක් මිහිතලය මත නොවී ය. තවත් උදහරණයක් බලන්න.

“පැහැ සරණිය මිණි පැමිණිය කොත් අගට”

කැලණි පුරවරයේ ශ්‍රී විභුතිය බලා මැණික් කොත් අගට ආවා. එයින් අදහස් කරන්නේ ඒ නාගරය අතිශයින් ගෝභාවත් බව යි.

“බලා පයැ’ද යනු බැරි පුර කලාවන්”

කවියා දකින්නේ කාන්තාවන්ගේ අසීමිත රුප සෞන්දර්ය යි. ඔවුන් දකින කෙනෙකුට ඔවුන් හැර බැහැර යා නොහැක. මේ වවන දහසකින් හෝ නොකිව හැකි විස්තරයක් වවන කිහිපයකින් ප්‍රකාශ කිරීමයි. අපි ව්‍යාජාය කියන්නේ මෙන්න මෙකටයි. කාව්‍යයක් ගදු හෝ වේවා පදු හෝ වේවා වාච්‍යාර්ථය ඉක්මවා ගිය ධිවනිතාර්ථයක් මතු කිරීම මෙහි දී ඉතාම අවශ්‍ය ලක්ෂණයක් වී තිබේ. වාච්‍යාර්ථය ඉක්මවා ගිය අර්ථය ධිවනිතාර්ථය යි. එනම් වවනවලින් කියවෙන තේරුමට වඩා බෙහෙවින් පුළුල් අර්ථයක් ඒ වවනවලින් ගමා වීමයි.

එහෙනම් ඔය ඇත්තේ ඇශ්‍රුමිකන් දීගෙන ඉන්න මම ඒ ගැන ලියවුණ ලිපියක් කියවන්නම්. අවශ්‍ය වෙතොත් ප්‍රශ්න අහන්න.

පෙරදිග මෙන්ම අපරදිග විවාරවාදීනු කාව්‍යයේ මතුපිටින් දෙන අර්ථයට වඩා (වාච්‍යාර්ථය) ව්‍යාජාර්ථය පිළිබඳ ව සැලකිල්ලක් දැක්වූහ. අපරදිග විවාරවාදයේ ආදිතමයා ලෙස සැලකෙන්නේ ඇරිස්ටෝටල් ය. ඇරිස්ටෝටල් “පොයටික්ස්” නමින් කාව්‍ය විවාරයට අදාළ කෘතියක් රචනා කොට ඇත. කාව්‍ය විවාරයට අනුව සාහිත්‍යයේ දී භාෂාව භාවපුරුණ විය යුතුය. එයද අනෙක් විෂයන්හි යෙදෙන භාෂාවෙන් වෙනස් වන්නේ මේ භාවපුරුණ ලක්ෂණය තිසා ය.

නිදසුනක් ලෙස :

ආර්ථික විද්‍යාව, මානව විද්‍යාව, විද්‍යාව, ගණිතය, සමාජ විද්‍යාව සහ සෞඛ්‍ය විද්‍යාව වැනි විෂයන්හි භාෂාව රීට අදාළ විෂය කරුණු දක්වන්නට ලියවුණු පරිමිත භාෂාවකි. එහෙත් අප තුළ සැයවුණු භාව උද්දීපනය කොට රසයක් ජනිත කිරීමට සමත් වන්නේ සාහිත්‍යයික භාෂාව පමණි.

පෙරදිග කාචය විවාරයට අනුව හාජාවේ වචනයක අර්ථ කිහිපයක් වෙයි.

- (01) වාචාර්ථය
- (02) ලක්ෂණාර්ථය
- (03) ව්‍යෙෂණාර්ථය

ගුරුවරයා - මෙතෙක් කියවුණු ලේඛනයට අනුව වාචාර්ථය හා ව්‍යෙෂණාර්ථය යනු කුමක් ද සි ඔය ඇත්තන්ට තේරුම් යන්න ඇති. අපි ආයත් ලිපියේ ඉතිරි කොටස කියවුමු.

ලක්ෂණාර්ථය

මෙයින් අදහස් කෙරෙන්නේ දෙවන අර්ථයක් පළ කිරීමයි. “ගල් ලිදේ ගෙදර” කිවොත් ලිදේ ගෙදරක් තිබිය නොහැක. ගල් ලිද ආසන්නයේ ගෙය පිහිටා ඇති බව මෙයින් ගම්‍ය වේ. සිංහල සාම්ප්‍රදයික යෝදම්වල, රුස්සි හා ප්‍රස්තාව පිරුළුවල ඇත්තේ ද ලක්ෂණාර්ථය බව සමහර විද්‍යාවත්හු පවසනි.

“කැලේ තිබෙන කොයි දේවත් රස	වේචා
මලේ බණරු මෙන් පිරිවර ඇති	වේචා
අව්‍යවේ තිබෙන රස් මාලා අඩු	වේචා
ගව්වෙන් ගව්ව දිව මාලිග	සැදේචා”

යෙශ්දරා තමා අතහැර ගිය සිදුහත් කුමරුට වෙර නොකරයි. දෙස් නොපවරයි. එහෙත් ඇය පති භක්තිය ඇති මහිලාවක ලෙස සැමියාට දුකක් වෙයැයි පසුතැවීලි වෙයි. සැමියා මාලිගයෙන් පලා ගියේ ජන ගුනා කැලැවකට බව ඇය දනී. එහි මාලිගයේ මෙන් මිහිර ආහාර නැත. එහෙයින් ඇය කැලයේ තිබෙන කවර ම දෙයක් හෝ ඔහුට මිහිර රසයක් ගෙන දේ වා'යි ප්‍රාර්ථනය කරයි.

හුදුකලාව වසන තම සැමියාට මාලිගයේ සිටිද්දී මෙන් අත් පා මෙහෙවරට කිසිවෙකු නැත. මේ කරුණ ඇගේ කම්පනයට හේතුවේ. එහෙයින් මලේ සුවදට බණරු එන්නා සේ ඔහුගේ ගුණ සුවද හඳුනන පිරිවර

ලැබේ වා සි පතයි. ගෙයක් දෙරක් නැති කැලැවහි දුඩ් හිරු රසින් ඔහුට පීඩාවක් වෙති'යි සිතන ඇය අවශ්‍ය රස් මාලා අඩු වෙන්න යැයි අයදියි. පෙර සැප සම්පතින් පිරැණු මාලිගයෙහි විසු ඔහුට වන වාසය බෙහෙවින් දුක් දෙමිනස් උපදවනු ඇතැයි කළේපනා කළ යෙශේදරා ඔහුට ගව්වෙන් ගව්ව දිව මාලිග පහළ වේවා'යි ප්‍රාර්ථනා කරයි.

ගුරු හිමි -

දැන් ඔය ඇත්තන්ට ජේනවා නේද අපි ඉහත දක්වපු කවිය කොයි තරම් දුරට ඒක කියපු යෙශේදරාවගේ සිත් සතන් පැහැදිලි කරනවද කියා. මෙයින් සැමියා කෙරෙහි වූ පති හක්තිය ඒ වගේම එම වචන මාලාව මගින් යෙශේදරාගේ ප්‍රතිරුපය අපුරුවට මුරතිමත් කරලා පෙන්වනවා නේද.

සෝරත පොඩි

හාමුදුරුවෝ -

හාමුදුරුවනේ, යෙශේදරා දේවිය සිදුහත් කුමරු අහිතිෂ්කමණය කරපු නිසා අඩා දෙඩා වැළපෙනවාට වැඩිය කුමරුගේ සැප ප්‍රාර්ථනා කරලා තියෙනවා නේද? ඇය උතුම් කළකාන්තාවක් නේද?

ගුරු හිමි -

ඔව්, බොහෝම හරි. මේ සේරම අපිට හගවා තියෙන්නේ කවියා යොද ගත් හතර පදයෙන් විතරයි. ඒ හතර පදය කුළුන් අපිට පති හක්තිය තියෙන අපුරු ගැහැනියකගේ රුපය මතු වී ජේනවා. හරියට විතුයක් වගේ.

සෝරත පොඩි

හාමුදුරුවෝ -

එහෙනම් හාමුදුරුවනේ කවියාත් හරියට එතු ගිල්පියෙක් වගේ කෙනෙක් ද?

ගුරු හිමි -

ඇත්තටම ඔව්. පොඩි වෙනසකුත් තියෙනවා. දැන් ඔය ඇත්තේ දැකලා තියෙනවනේ අපේ විහාරගෙයි තියෙන ලස්සන බුද්ධ රුපය. මේ මුරතිය අඹපු මුරති ගිල්පියාට ඒකට ඩිනැ කරන අමු ද්‍රව්‍ය ගොඩක් තිබුණා. සිමෙන්ති, බදම, වර්ණ ආදි දේවල් යොද ගෙන තමයි ඒ ගිල්පියා මේ අපුරු ලස්සන බුද්ධ රුපය හදලා

තියෙන්නේ. එතකොට ඔය ඇත්තන්ට මතකනේ අර ප්‍රධාන බිත්තියේ ඇදුලා තියෙන සිද්ධාර්ථ කුමාරෝත්පත්තිය කියන විතුය. එයත් අපුරු විතුයක්. ඒකේ මානව රුප කොට්ඨරු ලස්සන්ද? නොයෙක් හැඩතල තිබෙනවා. ගහ කොළ අපුරුවට නිරමාණය කරලා තිබෙනවා. ඒත් කවියෙකුට මේ සේරම නිරමාණය කරන්න තිබෙන්නේ වවන විතරයි. ඒ වවනවල අර්ථයට මූල් තැන දෙමින් ගැලපීම කවියාගේ කාර්යයේ වැදගත් ම ලක්ෂණයයි.

ගුරු හිමි -

අර්ථවලබෝධයේ දී බොහෝ විට කාව්‍යයේ දී මෙන් අපි ව්‍යාග්‍යාර්ථයටත්, ලක්ෂ්‍යාර්ථයටත් වඩා වාච්‍යාර්ථය මතු කොට දැක්වීම බලාපොරොත්තු වෙනවා. ඒ නිසා අදාළ ජේදයේ හෝ කවි පෙළේ එන වවනවල අර්ථය ඔබේ බසින් ලිඛීම බලාපොරොත්තු වෙනවා. මේකට ප්‍රමාණවත් ලෙස වාක්කේක්ෂය වැඩි දියුණු වෙලා තියෙන්න ඕනෑ.

සේරත හිමි -

හාමුදුරුවනේ, වාක්කේක්ෂය කියන්නේ මොකක්ද?

ගුරුවරයා -

එක තමයි පොඩි නම හාජාවේ වවන පිළිබඳ තියෙන අවබෝධය. එක ඇති කර ගන්න තම පොත පත කියවන්න වෙනවා. දැන් අපි උදහරණයක් ගනිමු. “ඉර” කියන වවනයට දිනිදු, දිනකර, දිනමිණ, දිවාකර, දිවයුරු, දිනපති, ගුවන් මිණ ආදි පද තියෙනවා. ඒවාට කියන්නේ පර්යාය පද කියලා. ඒවා අර්ථයෙන් සමානයි.

හිජායා -

මෙව්වර වවන ගොඩක් මතක තියාගන්නේ කොහොමද?

ගුරු හිමි -

එක එව්වර අමාරු නැ. මිනැ කරන්නේ නිතර නිතර කියවීම පමණයි. එතකොට ඒ වටන මූණ ගැහෙනවා. මතකයේ රැඳෙනවා. හොඳයි මම මේ කියවන ජේදයට කන් දෙන්න.

“එ ධාර්මික කුමාර තෙමේ රාජ්‍ය කරණයෙහි අහිලාප නැත්තේ ය. එබැවින් රාජ්‍ය ප්‍රතිලාභ පිණිස සිතිවිලි පමණකුද නුපදවයි. උදක් මයිල් මහතෙරුන් වහන්සේගේ ධර්මානුශාසන මානුයකින් ම රාජ සේවය කරයි. මෙසේ රාජ්‍ය කරන වේලෙහි රාජ සේවය කරනු පිණිස රජගෙට වඩී. එසේ වැඩි, ඔවුන් හා සමග රජගෙන් නික්මිණි. නික්ම සවස් වේලෙහි මහා ස්ථාවරයන් වහන්සේගේ විභාරයෙහි ම වාසය කරයි. වාසය කරමින් රුවන්වැලි මහ සැයට කළ මනා වැශ්‍රම් පිදුම් ආදි වූ උපස්ථානයෙහි යෙදෙයි. ගිලනුන්හට උපස්ථානයෙහි යෙදෙයි. ගිලනුන්හට හා සිල්වතුන් වහන්සේහට කළමනා උපස්ථානයෙහි ද යෙදෙයි. එසේ යෙදීමෙන් ද්‍රවස් හරන්නේ ය.

ගුරුවරයා -

ඉහත ජේදය අපි විමසිල්ලට ලක් කරමු. මෙහි අරපාවලෝධය යනු මේ ජේදයේ දක්වන සියලු ම කරුණු ඒ ආකාරයෙන් ම අප පිළිගත යුතු වීමයි. ජේදයේ යම්කිසි වැරදි අදහසක් තිබුණ්න්, එය නිවැරදි කිරීමට අපට අයිතියක් නැත. එසේම අප්‍රතින් මොන ම හෝ අදහසක් රේට ඇතුළත් කිරීමට ද ඉඩකඩක් අපට නැත. අපේ කාර්ය වන්නේ ජේදය හොඳින් කියවා අදාළ ප්‍රශ්නවලට ජේදයේ ඇති ආකාරයට ම ඉතාමත් කෙටියෙන් පිළිතුරු සැපයීම සි. පිළිතුරු සැපයීමේ දී ජේදයෙන් උපට දක්වීම ආදිය නොකොට තමන්ගේ වටනයෙන් ඉතා කෙටියෙන් පිළිතුරු දක්වීම අපේක්ෂා කෙරෙනවා. අසන ප්‍රශ්නයට ඉතාමත් කෙටියෙන් වටනයෙන් හෝ දෙකකින් හෝ වේවා පිළිතුරු සැපයීම මෙහි දී කළ යුතු වෙනවා. එය පරීක්ෂකවරයාගේ අපේක්ෂාව සි. ඒ අනුව මෙම ජේදය තුන් වාරයක් කියවා පහත දක්වන ප්‍රශ්න සඳහා කෙටි පිළිතුරු සපයන්න.

ක්‍රියාකාරකම 10.1

මේ ජේදයේ එන පහත සඳහන් වවත්වල අර්ථ ඔබේ බසින් ලියන්න.

1. ධාර්මික
2. රාජ්‍යකරණයෙහි
3. අභිලාජ
4. ප්‍රතිලාභ
5. මයිල්
6. මාත්‍රයකින් ම
7. උපස්ථානයෙහි

ක්‍රියාකාරකම 10.2

පහත දැක්වෙන ජේදය කියවා අසා ඇති ප්‍රශ්නවලට පිළිතුරු සපයන්න.

"දෙවියන් ද, යකුන් ද, අවතාර ද, යන්තු මන්තු ද, කොඩිවින ද, සුනියම් ද විද්‍යායුයෙය් බැහැර කරති. ඒ සියල්ලම බොරුයැයි ඔවුනු නො සිතති. ඔවුන් ඒ මති මතාන්තර සහ විශ්වාස බැහැර කරන්නේ ඒ නිසා නො වේ. ඒ මති මතාන්තරයේ සහ විශ්වාසයන්ගේ ඇත්ත හෝ නැත්ත හෝ නොදත හැකි ය. ඔවුන් ගුරු කොට ගන්නා විද්‍යා විධි අනුව ප්‍රත්‍යක්ෂයෙන් එය නොදත හැකි ය. ඔවුන් එය බැහැර කරන්නේ එබැවිනි.

- 1 විද්‍යායුයෙන් බැහැර කරන කරුණු කියක් මෙම ජේදයෙහි දැක්වේ ද?
- 2 විද්‍යායුයෙය් මේවා මිථ්‍යා විශ්වාස ලෙස බැහැර කරන් ද?
- 3 එවැනි විශ්වාස විද්‍යායුයෙන් පිළිනොගන්නේ ඇයි?
- 4 ඉහත ජේදයට අනුව විද්‍යායුයෙන් ඇදහිලි හා විශ්වාස බැහැර කරන්නේ ඇයි? ඒ පිළිබඳ ඔබට හැගෙන අදහස කුමක් ද?

ත්‍රියාකාරකම 10.3

මෙ නිරදුගේ දු	ලද
උල කුඩා දේවී	සොද
සොම් ගුණෙනි පුන්	සද
පවතී සිරසද සිරන් ඇම	සද

රැසිරු ගුණ	සීතා
සුරතුර දිනා	දිනා
විලසින්	විනිතා
ලොවට කුලුණෙන් සඳිසි	මාතා

- මෙ වර්ණනය කුවරු පිළිබඳ ව ද?
- කුලුණෙන් ලොවට මාතාවක් යැ යි කවියා පවසන්නේ කුවරුන් ගැන ද?
- “සුරතුර දිනා දිනා” මෙහි අදහස පැහැදිලි කරන්න.
- මෙහි එන උපමාව හා උපමේය සොයා දක්වන්න.
- පහත දක්වෙන පදවලට සමානාර්ථ පද දක්වන්න.
 - ලද
 - නිරදු
 - සද
 - තුර
 - කුලුණීන්

11. සාරාංශය

කිසියම් ජේදයක සාරවත් කොටස ඉස්මතු කර දැක්වීම සාරාංශකරණයෙන් බලාපොරොත්තු වේ. අදහසක් විස්තර කර ලිවීම මෙන් ම භකුජවා ලිවීම ද වැදගත් ය. කිසියම් කඳක අනවශ්‍ය කොටස් ඉවත් කර හරය වන අරටුව පමණක් ලබාගන්නා සේ විස්තරාත්මක පායක මූල්‍යාර්ථයට හානියක් තොවන පරිදි එහි උපමා, රුපක, විශේෂණ හා අලංකාර වැනි පද ඉවත් කර අර්ථය ලබා ගැනීම සාරාංශ කිරීමේ දී සිදු විය යුතු ය. පායක් සාරාංශ කිරීම මගින් පරික්ෂාවට ලක් කෙරෙන්නේ පායක කියවා එහි අන්තර්ගතය ග්‍රහණය කර ගැනීමේ හැකියාව මෙන් ම එය තිබුරදී ලෙස ලියා දැක්වීමේ හැකියාව කොතරම් ප්‍රමාණයට ඔබ සතුව ඇත් ද යන්න සි.

දීර්ශ දේශන, ලිපි ආදිය කියවීමෙන් අවශ්‍ය කරුණු සාරාංශ කොට තබා ගැනීමට අපට සිදු වේ. එදිනෙද ජීවිතයේ අප අවට පරිසරයේ බොහෝ දේ අපට අසන්නට දකින්නට ලැබෙන අතර ඇතැම් විශේෂිත දෙයක් වේ නම් ඒවා අප හිත මිතුරන් සමග පැවසීම සාමාන්‍ය දෙයකි. අපට විවිධ තොරතුරු සන්නිවේදනය කරනු ලබන විද්‍යාත් හා මුද්‍රිත මාධ්‍ය මගින් ලබා ගන්නා තොරතුරු සංක්ෂීප්ත කර ඉදිරිපත් කරනු ලබන අතර අප ද ඒවා තවත් කෙනෙකුට පවසන්නේ එහි ද සාරාංශයක් හැටියට සි.

කාර්ය බහුල අවශ්‍යකී ජීවිත ගත කරන මිනිසා තම කටයුතු ඉතා ඉක්මනින් නිම කර ගැනීමට කැමැත්තක් දක්වයි. එහි දී අප සන්නිවේදනය කරනු ලබන පණ්ඩිචිය ඉතා සරල ව කෙටි කාලයක් තුළ සංක්ෂීප්ත ව ඉදිරිපත් කළ යුතු වේ. එහි දී සාරවත් හා වැදගත් අදහස් තෝරා බෙරා ගත යුතු ය.

අනුරුදුරට මහ වැසි

අනුරාධපුර වාර්තාකරු
ඒල්.වී. ජයන්ත

දින කිපයක් පුරා උණුරු මැද පලාතට ඇද හැමෙන ධාරානීපාත විෂාල කවමත් අඩු වී නැත. තුවර වැව, තිසා වැව මේ වන තීට වාං දුම්ත් පවතී. අනුරාධපුරයට ලගා විය හැකි මහාමාර්ග සියලු රැලයෙන් යට වී ඇත. දිස්ත්‍රික් ලේකම්තුමා මහ රත්තාවට සිදු වී ඇති භානිය අවම කර ගැනීම සඳහා අවශ්‍ය ආරක්ෂක විධිවිධාන ගොදා ඇත.

මෙම පුවත පුවත්පතකින් කියවූ මල්හාම් වෙල්යායට යාමට පිටත් විය. අතර මග දී මල්හාම්ට මුණුගැසුණේ පැරණි හිතවතෙකු වූ රන්බණ්ඩා ය. රන්බණ්ඩා දුර ගමනක් යාම සඳහා ලක ලැහැස්ති වී පැමිණේ.

මල්හාම්	- රන්බණ්ඩා, කොහො ද මේ අරුමැක්කේ?
රන්බණ්ඩා	- මම යනවා, අනුරාධපුරේ මහ ගෙදර හිහින් එන්ට.
මල්හාම්	- මොනවා අනුරාධපුරේ ?
රන්බණ්ඩා	- ඇයේ එහෙම කිවේ ?
මල්හාම්	- අනුරාධපුරයට මහවැස්ස. තුවර වැව, තිසා වැව වාං දුමනවා. පාරවල් යට වෙලා. දිස්ත්‍රික් ලේකම්තුමා ආරක්ෂක විධි විධාන ගොදාවලා.
රන්බණ්ඩා	- අනේ මම දන්නේ තැනේ. එහෙම දෙයක්.
මල්හාම්	- අන්න අද පත්තරේ තියෙනවා. හිහින් බලන්න කෝ.
රන්බණ්ඩා	- මල්හාම් විස්තරේ කිවාට බොහෝ ම පි. මං කඩමණ්ඩියට යන්නම්කෝ.

මල්හාම් කියවූ පුවත්පත් වාර්තාව හා එම වාර්තාව රන්බණ්ඩාට පැවසු අකාරය විමසා බලමු. මල්හාම් පුවත්පතින් කිය වූ වාර්තාවේ වවන පනහක් පමණ ඇතුළත් වේ. නමුත් රන්බණ්ඩාට මල්හාම් දක් වූ වාර්තාවේ වවන ගණන දහ හතක් පමණ ය. පුවත්පත් වාර්තාවේ වවන ගණන $1/3$ ක් පමණ වන සේ අඩු වී ඇත. මූලික අදහසේ කිසිවක් ඉන් හිලිහි ද නැත. අලුතින් නව අදහස් එක් වීමක් ද නැත. තිබෙන අදහස මල්හාම්ගේ වවනවලින් ඒ ඇසුරින් ම

ඉදිරිපත් වී ඇත. රන්බන්ඩාට මල්හාම් පවසන්නේ තමා කිය වූ වාර්තාව ඉතා සංක්ෂීප්තව ය. අනුරුදුරට ගංවතුර ගැලීමට හේතු වී ඇත්තේ මහා වර්ෂාවයි. මල්හාම් ඒ බව වටහා ගෙන ඇත. ඒ අනුව අපට පැහැදිලි වන්නේ මල්හාම් පුවත්පත් වාර්තාවේ මූඛ්‍යාර්ථය ගුහණය කොට ඇති බවයි.

සතුටුදුයක සේ පිළිගත හැකි සාරාංශයක් ලිවීම සඳහා සම්මත රීති කිහිපයක් තිබේ.

- ★ දෙන ලද ජේදය හෝ පායිය සාරාංශ කළ යුතු වචන ප්‍රමාණය සඳහන් කරනු ලබයි. එසේ නොවන අවස්ථාවක එය ජේදයෙන් $1/3$ ක් වන සේ සාරාංශ කළ යුතු වේ.
- ★ දෙන ලද ජේදය අවධානයෙන් කියවා එහි මූඛ්‍යාර්ථය තේරුම්ගත යුතු වේ. අවශ්‍ය නම් කිහිප වරක් හෝ කියවීම වැදගත් ය.
- ★ ජේදයෙන් කියවෙන මූඛ්‍යාර්ථය එම ජේදයේ ම හෝ වෙනත් තැනක හෝ සටහන් කර ගැනීමෙන් සාරාංශය ගොනු කර ගැනීම පහසු වේ.
- ★ සංකීරණ වාක්‍යයක ප්‍රධාන අදහස් බෙහෙවින් ඇත්තේ අන්තර වාක්‍යයේ නොව ප්‍රධාන වාක්‍යයේ ය.
- ★ ජේදයේ යොද ඇති උද්ධෘත පාය, ප්‍රකාන්ති හාජණ, උපමා, රුපක, අලංකාර පද, අතිශයෝක්ති, විවරණ, නිදරුණ, උදුහරණ හා අනවශ්‍ය විශේෂණ පද සාරාංශයට ඇතුළත් නොකළ යුතු ය. එකම වචනය නැවත තැවත සාරාංශයට යෙදීමෙන් පුනරුක්ති දේශය ද ඇති වන අතර එමගින් සාරාංශය අනවශ්‍ය ලෙස දිරිස වීම ද සිදුවෙයි.
- ★ උද්ධෘත පාය යොද ප්‍රකාන්ති හාජණයෙන් සාරාංශය නොලියා විකාන් හාජණයෙන් ලිවිය යුතු වේ.
- ★ මුල් ජේදයේ යම් ප්‍රකට සත්‍යයක් වූවත් සඳහස් ව කියා ඇති නම් එය එසේ ම ලියන්න. එය නිදේස් කිරීමේ අයිතිය සාරාංශයේ දී මබ සතු නො වේ.

- ★ සාරාංශය ඕනෑමට වඩා කෙටි වීම ද බරපතල දෝෂයකි.
- ★ අක්ෂර වින්‍යාසය, විරාම ලකුණු, උක්තාබ්‍යාත පද සම්බන්ධය ආදිය ගැන ද සාරාංශයේ දී සැලකිලිමත් විය යුතු ය. සාරාංශය පද බෙදීමේ දී මූල් ජේදය අනුගමනය කිරීම සුදුසු ය. සාරාංශයේ දී ගුඩාර්ථවත්, විපරිතාර්ථවත් වහන භාවිතයෙන් වළුකින්න.
- ★ මූල් පාඨය කියවා නැති අයෙකුට ව්‍යව ද එහි අන්තර්ගත සැම කරුණක් ම මැනවින් අවබෝධ විය යුතු ය.
- ★ ජේදයේ මූල්‍යාර්ථයට භානියක් නොවී එය ප්‍රකාශ වන ආකාරයට තමන්ගේ ම වචනයෙන් ලිඛිමට ඔබට නිදහසක් ඇත.
- ★ සාරාංශ කිරීමට දෙන කොටසේ ජේද කිපයක් දක්නට ලැබුණත් සාරාංශයක ජේද නොබෙදන බැවින් සාරාංශ කිරීමේ දී එය තනි ජේදයක් ලෙස ඉදිරිපත් කළ යුතු වේ.
- ★ සාරාංශයේදී වාක්‍ය අතර සම්බන්ධතාව ද මැනවින් ආරක්ෂා විය යුතු ය.
- ★ සාරාංශයට මාත්‍යකාවක් යෙදීමේදී එය ඉතාමත් කෙටි විය යුතු අතර මූල් ජේදයේ මූල්‍යාර්ථයට ගැලපිය යුතු ය. එසේම මාත්‍යකාව ප්‍රශ්නාර්ථයක් නොවිය යුතු ය. මාත්‍යකාව වචන තුනත්, පහත් අතර වීම ප්‍රමාණවත් ය.

ත්‍රියාකාරකම 11.1

පහත සඳහන් ජේද සාරාංශ කර ලියන්න.

1. අවට බලන ඔහුට, ඒ රේ සිය නගරය ගිනි ගෙන දැවන හැටි මොනවට පෙනෙන්නට විය. නගර වැසියන් වෙබි කාගෙන, මර හඩ දෙමින් නැසෙන සැටින්, ගැහැනුන් සහ ලමයින් සැටින් සිද බිඳ ගිය අත් පා ඇතිව, වැළපෙන සැටින්, පෙනෙන්නට විය. අන්ධකාරය මේ වේලේ මුවනට මහත් පිටිවහලක් විය. පිස්සු බල්ලන් මෙන් කිසි ඉවක් බවක් නැතිව, ගෙවල් ගිනි තැබීමත්, දුබල ගැහැනුන් සහ ලමයින් කඩුගැමත්, වස්තු

කොල්ලකැමත්, විනෝදය කොට ගෙන නොයෙක් සැහැසීම් කරන, පරංගි හේවායන් මගහරිමින් යුහු-යුහු ව තගරයෙන් පිටත් ව යාමට ඔවුනට අන්ධකාරය මහෝපකාරී විය.

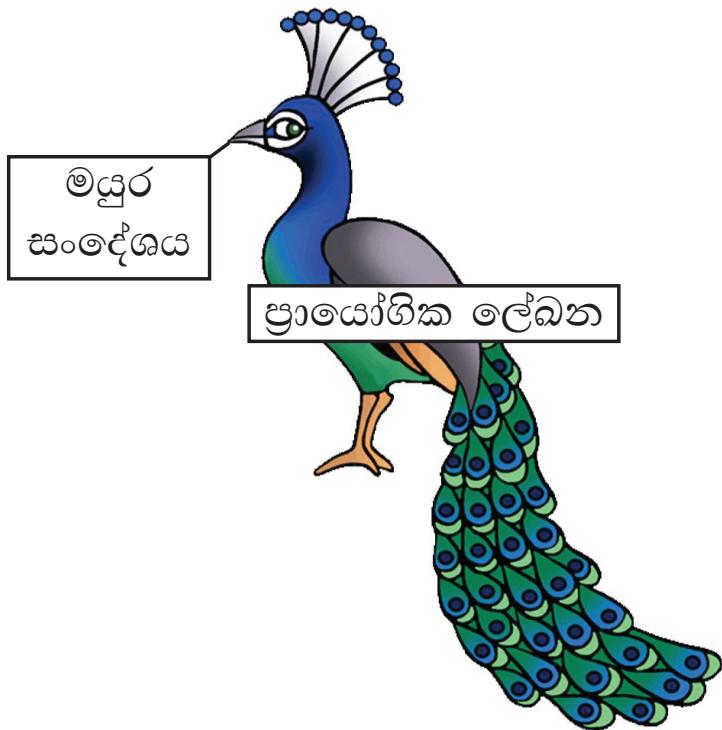
(විෂයභා කොල්ලය)

2. විද්‍යාව හාජාවක් වශයෙන් හැඳින්වීම නිවැරදි ය. අදහස් ප්‍රකාශ කිරීමේ හා ඩුවමාරු කර ගැනීමේ මාධ්‍යයක් වශයෙන් හාජාව සැලකේ. එවැනි ගණයට අයත් සිංහල, කළාව, ආගම, දේශපාලනය, ඉංග්‍රීසි හාජා විෂයයන් ද හැඳින්වීය හැකි ය. මෙම විෂයයන් ද විද්‍යාව ද නව කේෂ්තවලට ප්‍රවේශ වීමත් එවැනි නව කේෂ්තවල දී අවබෝධයක් ලැබේමත් මිනිසාට හැකි ය. අනෙක් හාජාවලට මෙන් විද්‍යාවට ද අනුගමනය කළ යුතු විනය පද්ධතියක් නැති නම් ව්‍යාකරණයක් වශයෙන් සැලකිය හැකි විද්‍යාත්මක ක්‍රමයක් ඇත. එසේ ම එහි සාහිත්‍යයක් හෙවත් ග්‍රන්ථකරණයක් සහ කර්තාවරුන් වශයෙන් සැලකිය හැකි විද්‍යායුදින් ද ඇත. එසේම විද්‍යාවේ අනු හාජා වශයෙන් සැලකිය හැකි විවිධ කේෂ්ත ඇත. එනම් රසායන විද්‍යාව, උද්භිද විද්‍යාව හා හෙළුතික විද්‍යාව යනුවෙනි.

(විද්‍යාත්මක ඇළුනය)

12. ප්‍රායෝගික ලේඛන

විවිධ කටයුතු සඳහා අපි භාෂාව උපයෝගී කර ගනිමු. ආරංචික්/තොරතුරක් දත්තා යැවීම, ආරාධනාවක් කිරීම, විදුලි පණ්ඩුව යැවීම, රාජකාරී කටයුතු සම්බන්ධ වාර්තා කිරීම, විශේෂ සිද්ධි පිළිබඳ වාර්තා කිරීම, දැන්වීම පළ කිරීම ආදිය ප්‍රායෝගික ලේඛන වශයෙන් නදුන්වනු ලැබේ. යමක් කළීත ව්‍යවහාරයෙන් ඉදිරිපත් කරනවාට වඩා ලිඛිත ව්‍යවහාරයෙන් ඉදිරිපත් කළ පසු එහි වටිනාකම පිළිගත හැකි වීම ඉහළ ය. මේ නිසා ප්‍රායෝගික ලේඛනයන්හි වැදගත්කම මෙපමණ කැ යි කිව නො හැකිය. මෙම පරිවෙශ්දයෙන් ඒ පිළිබඳ විමසා බලමු.

වී..... වී..... වී.....

පොඩි භාමුදුරුවේ

- පණ්ඩිත භාමුදුරුවනේ, පියුං
මහත්තයා ඇවිල්ලා.

පණ්ඩිත භාමුදුරුවේ

- මටත් ගබදේ ඇහුණා. පොඩි නම
ගිහිල්ලා ලියුම් ටික අරන් එන්න කෝ.

පොඩි භාමුදුරුවේ

- එහෙමයි පණ්ඩිත භාමුදුරුවනේ.
(පොඩි භාමුදුරුවේ පියුම් මහතා
උගට යයි).

පියුං මහත්තයෝ, ලියුම් ගොඩක්
තියෙන්නේ. එහෙනම් දෙන්නකෝ.

තැපැල් මහත්තයා

- පොඩි භාමුදුරුවනේ, මෙන්න මේ
ලියුම තම් අත්සන් කරලයි ගන්න ඕන.

පොඩි භාමුදුරුවේ

- ඒ ඇයි?

තැපැල් මහත්තයා

මේක ලියාපදිංචි තැපැලන් ආපු
ලියුමක්. මේක බාර දුන් බවට
සහතිකයක් තැපැල් කන්තේරුවට
දෙන්න ඕන. ඒකේ වගකීම වැඩියි.
මේක බාර දෙන්න බැරි තම් ආපසු
යවන්නත් ඕනෑ.

පොඩි භාමුදුරුවනේ මෙන්න මෙතන
අත්සන් කරන්නකෝ.

(පොඩි භාමුදුරුවේ අත්සන තබති).

මෙම ලිපිය පරිවේණාධිපති හිමියන්ට ම බාර දෙන්න.

P. O. I. } 2 (44 G. S. M. 24 Orig. buff Dup. blank white S. T. & E.) 03/96	ලියාපදිංචි තැපැල් ගාස්ට් කුරිණාන්දිය පතිව අනුශ්‍ර පොරුණ පර්‍රත්ස්ස්ථී REGISTERED POSTAL ARTICLE RECEIPT	ංගාධ ඩු. } No. }
යටත්තාවයේ තම යා උපිතය අප්‍රාප්‍යාවනය වෙයාරුම දුක්‍රවාසීම Name & Address of Sender		
යටත්තාවයේ තම යා උපිතය අප්‍රාප්‍යාවනය වෙයාරුම දුක්‍රවාසීම Name & Address of Addressee		
රුජ්‍යාකෘති කළ තිබු ආප්‍රාප්‍යාවනය වෙයාරුම දුක්‍රවාසීම Insured for		
රුජ්‍යාකෘති යාප්‍රාප්‍යාවනය වෙයාරුම කාප්‍රාප්‍යාවනය වෙයාරුම Insurance Fee		
ලියාපදිංචි තාක්ෂණය පතිව අනුශ්‍ර පොරුණ පර්‍රත්ස්ස්ථී Registration Fee		
Mr./Miss/Mrs. තිරු/ තිරුමත්/ දෙවා Mr./Miss/Mrs. තිරු/ තිරුමත්/ දෙවා Rs./G. /Rs. ග. /S. /C. ර පදනා ලෙස දක්වා ඇති ගාස්ට් වෙයාරුම තෙවා ඇත. මිතු විටයා ඇත්තේ නැත්පත්පත්තුවන කළයාම් සෑවාත්පත්පත්තුව / Upon which the following fees have been paid. හාරුණ් තිලුවාරියාට අත්තය. පත්‍රවාධකාලයේ අභ්‍යවතින් සක්‍රාන්තය. Receiving Officer's Signature.		
036264 - 50.000 (2010/10) P සි ලංකා රජයේ තුළ දෙපාර්තමේන්තුව		

පොඩි භාමුදුරුවෝ

- හා හොඳයි. තැපැල් මහත්තායාට බොහෝම පින්. මං යනවා.
- පණ්ඩිත භාමුදුරුවෙන්, මෙම ලිපිය ඔබ වහන්සේට ම දෙන්න කියලා පියුම මහත්තායා කීවා. යවන්නාගේ ලිපිනය කියලත් ලියලා තියෙනවා.
- හා භා දෙන්නකෝ. පොඩි නම බොහෝම හොඳයි. දැන් පිරිවෙන පටන්ගන්න වේලාවත් ලැයි නේ. පිරිවෙන් ගාලාවට ගිහින් පන්තිය සුදනම් කරගන්නකෝ. මම පන්තියට එනවා.

(ටික වේලාවකට පසු)

පණ්ඩිත භාමුදුරුවෝ

- සැම දෙනාට ම තෙරුවන් සරණයි. අපි අද හරි ම සතුවූ විය යුතු ද්‍රව්‍යක්. ඒකට හේතුව මට මේ දැන් ලැබුණා විතරයි. ඒ සාක්ෂාත්‍යත් අරගෙනයි මම මෙම පන්තියට ආවේ. කාරණය තව පොඩිඩිතින් මම කියන්නම්කෝ. අපි අද පාඩමට “ප්‍රායෝගික ලේඛන” යන මාත්‍රකාව තෝරා ගනීමු.

ප්‍රායෝගික ලේඛන යටතේ විවිධ ලේඛන වර්ග පිළිබඳ ව සාකච්ඡා වෙනවා. අද අපි “ලිපි ලිඛීම” පිළිබඳ ව ඉගෙන ගනිමු.

ලිපි කියල කියන්නේ විවිධ පොදුගලික හා සාමාජික අවශ්‍යතා සඳහා උපයෝගී කර ගනු ලබන පහසු සන්නිවේදන ක්‍රමයක්. රාජකාරී හා ව්‍යාපාරික කටයුතුවලදී ලිපි ඩුවමාරුව බහුල ව සිදු කෙරෙන අතර එය ඉතා වැදගත් ද වෙනවා. මෙසේ අපි හාවිත කරන ලියුම් අරමුණු අනුව වර්ග කීපයකට බෙදා දක්වන්නට පූජාවන්.

- ★ පොදුගලික ලිපි
- ★ ව්‍යාපාරික ලිපි
- ★ රාජකාරී ලිපි

සුමත පොඩි හාමුදුරුවන්ට ර්යේ ලියුමක් ලැබුණා නේද? කවුද ඒක ලියලා එවල තිබුණේ.

සුමත පොඩි හාමුදුරුවේ

- පණ්ඩිත හාමුදුරුවන් ඒක එවලා තිබුණේ අපේ අම්මා. ඒ අයගේ තොරතුරු තමයි ලියලා තිබුණේ.

පණ්ඩිත හාමුදුරුවේ

- බොහෝම හොඳයි. ඒ ලිපිය වගේ ලිපිවලට අපි කියන්නේ පොදුගලික ලිපි කියලා. ඇත පුදේශවල වාසය කරන අපේ තැයන්ගේ, හිතවතුන්ගේ තොරතුරු දැනගැනීම, අපේ තොරතුරු ඔවුන්ට දත්තා යැවීම වැනි ලිපි අපි හඳුන්වන්නේ පොදුගලික ලිපි කියලා.

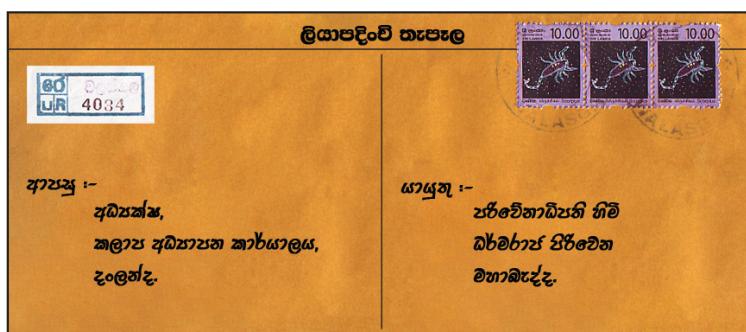
ව්‍යාපාරික ආයතන විවිධ කටයුතුවලදී පුද්ගලයින්, වෙනත් ආයතන ආදිය සම්බන්ධ ව තම වගකීම හා කාර්ය පිළිබඳව සිදු කරන කටයුතුවල දී ඩුවමාරු කරන ලිපි ව්‍යාපාරික ලිපි වශයෙන් හඳුන්වනවා. රජයේ දෙපාර්තමේන්තු, ආයතන සංස්ථා මණ්ඩල ආදිය තම කටයුතු කිරීමේදී ඩුවමාරු කෙරෙන ලිපි රාජකාරී ලිපි වශයෙන් හඳුන්වනවා. සුමත පොඩි හාමුදුරුවේ කියන්න බලන්න ලිපි වර්ග කීයක් තියෙනවා ද කියලා.

- සුමන පොඩි හාමුදුරුවෝ**
- ලිපි වර්ග කුනයි පණ්ඩිත හාමුදුරුවනේ.
- පණ්ඩිත හාමුදුරුවෝ**
- ජ්‍යෙෂ්ඨ නම් කරන්න බලන්න.
- සුමන පොඩි හාමුදුරුවෝ**
- පොද්ගලික ලිපි, ව්‍යාපාරික ලිපි, රාජකාරී ලිපි පණ්ඩිත හාමුදුරුවන් රාජකාරී ලිපි කියන ජ්‍යෙෂ්ඨ ටිකක් පැහැදිලි කරලා දෙනව ද?
- පණ්ඩිත හාමුදුරුවෝ**
- බොහෝම හොඳයි. රාජකාරී ලිපි ගැන මම පැහැදිලි කරන්නමිකෝ.

මේ එක් එක් වර්ගයට අයත් ලිපි ලිවීමේදී ලිවිය යුතු ආකාරය එකිනෙකින් වෙනස් වෙනවා. රාජකාරී ලිපියක් ලිවීමේදී පිළිපැදිය යුත්තේ පොද්ගලික ලිපියක් ලිවීමේදී පිළිපැදිය යුතු ක්‍රමය තොවේ. ව්‍යාපාරික ලිපිය ලිවිය යුත්තේ මේ දෙකට ම වෙනස් අයුරෙනි.

හොඳයි අපි බලමුකෝ රාජකාරී ලිපි ලියන්නේ කොහොම ද කියලා. ඉස්සර වෙලා පියුම් මහත්තයා ගෙනත් දුන්තු පොඩි හාමුදුරුවෝ අත්සන් කරලා ගෙන ආ ලිපිය බලමුකෝ. මේ තියෙන්නේ.

මෙක රාජකාරී ලිපියක්. මේ ලිපිය වැදගත් තිසා ලියා පදිංචි තැපෑලෙන් තමයි එවල තියෙන්නේ. ඒ කියන්නේ මේ ලිපිය සම්බන්ධ තොරතුරු (යවන්නා, ලබන්නා ආදි) තැපැල් කන්තොරුවේ සටහන් වෙනවා. ලියා පදිංචි බව පෙන්නුම් කරන්න තමයි ලිපි කවරයේ ඉහළ වම් පැත්තේ ලියා පදිංචි ලේඛලය අලවා තිබෙන්නේ.

මෙවැනි ලිපි බාරදීමේදී ලිපිය ලබා ගත් පුද්ගලයා අත්සන් කරලා ලබා ගත් බව සහතික කළ යුතු ය. මේ ලිපියේ තැපැල් ගාස්තුවත් සාමාන්‍ය ලිපියකට වඩා වැඩියි. රාජකාරී ලිපි සාමාන්‍ය තැපැලෙන් දී එවන්න පුළුවන්. මේ ලිපිය ලැබිය යුතු පුද්ගලයා තැති නම් එය එවූ පුද්ගලයා වෙත ආපසු බාරදීමට තැපැල් කන්තේරුව කටයුතු කරනවා.

අංක ඟ්‍ය. No. } 747000 <small>ලියඅද්‍ය ඇවුම් යෙකිනී ගාස්තු පුද්ගලයා ප්‍රාග්ධනයා නොවන ප්‍රාග්ධනයා ප්‍රාග්ධනයා Registered Postal Article Delivery Receipt</small>	<small>ස්‍ය. මා. අං. 11/එ හ ගෝ. 11 P. O. J. 11</small> <small>(15 × 10 1/2 White Dup. S., T. & E.) 8/7</small> <small>දින තුළය දින තුළය Date Stamp</small>	අංක ඟ්‍ය. No. } 747000 <small>ලියඅද්‍ය ඇවුම් යෙකිනී ගාස්තු පුද්ගලයා ප්‍රාග්ධනයා නොවන ප්‍රාග්ධනයා ප්‍රාග්ධනයා Registered Postal Article as per above-numbered receipt.</small>
<small>කුඩා ප්‍රාග්ධනය කුඩා ප්‍රාග්ධනය Office of Posting. ප්‍රාග්ධන තිබූ / Registration No.</small>		
<small>ලියඅද්‍ය ඇවුම් යෙකිනී ගාස්තු පුද්ගලයා ප්‍රාග්ධනයා නොවන ප්‍රාග්ධනයා ප්‍රාග්ධනයා Registered Postal Article Delivery Receipt</small>		
<small>වෙත එවත් ලැබූ වෙත එවත් ලැබූ Transferred to</small>		

අංක ඟ්‍ය. No. } 746996 <small>ලියඅද්‍ය ඇවුම් යෙකිනී ගාස්තු පුද්ගලයා ප්‍රාග්ධනයා නොවන ප්‍රාග්ධනයා ප්‍රාග්ධනයා Registered Postal Article Delivery Receipt</small>	<small>ස්‍ය. මා. අං. 11/එ හ ගෝ. 11 P. O. J. 11 / Pink Orig. (15 × 10 1/2 White Dup. S., T. & E.) 8/74</small> <small>දින තුළය දින තුළය Date Stamp</small>
<small>කුඩා ප්‍රාග්ධනය කුඩා ප්‍රාග්ධනය Office of Posting. ප්‍රාග්ධන තිබූ / Registration No.</small>	
<small>ලියඅද්‍ය ඇවුම් යෙකිනී ගාස්තු පුද්ගලයා ප්‍රාග්ධනයා නොවන ප්‍රාග්ධනයා ප්‍රාග්ධනයා Registered Postal Article Delivery Receipt</small>	
<small>අයිති ප්‍රාග්ධනය අයිති ප්‍රාග්ධනය Address:</small>	
<small>ලියඅද්‍ය ඇවුම් යෙකිනී ගාස්තු අයිති ප්‍රාග්ධනයා නොවන ප්‍රාග්ධනයා ප්‍රාග්ධනයා Recipient's Name / Name of Recipient.</small>	

සුමන පොඩි හාමුදුරුවේ මේ ලිපිය කියවන්න බලන්න.

මගේ අංකය මරු/වි/04/02,

අධ්‍යක්ෂ,

කමාත අධ්‍යක්ෂ කාර්යාලය,

දැංච්ද.

2013.11.04

ඡර්ලේඩ්නාධිජනි නිමි,
බෝල්දාස ඩීප්ලෙන,
මහලේදුද.

සමස්ත ලංකා සිංහල ආජා සාහිත්‍ය ත්‍රැන්ස්ව්‍යිඩෝ - 2013.

ඡර්ලේඩ්නාධිජනි නිමි,

2013.10.20 දින කොළඹ 10 ආනත්ද විදුහලේ දී ඇති සමස්ත ලංකා අත් අකුත් විවෘත ත්‍රැන්ස්ව්‍යිඩෝ මහලේදුද බෝල්දාස ඩීප්ලෙන් බෙවැට් සේවන නිමි ප්‍රථම ස්ථානය ලබාගෙන ඇත.

තානාග සහ සාහිත්‍ය පත්‍ර ප්‍රදානය පූජුව දැනු ලැබේ.

මෙයට,

සිංහල ආජා විශය අධ්‍යක්ෂ

පණ්ඩිත හාමුදුරුවේ

- අපිට හරි ම සතුවුයි නේ ද? අපේ
පිරිවෙනේ රුවැට් සේරත පොඩි
හාමුදුරුවේ අත් අකුරු තරගයෙන්
සමස්ත ලංකා පළමු වන ස්ථානය
ලබා තිබෙන බව තමයි සඳහන්.
අපේ පිරිවෙනට ඉහළ ගොරවයක්

ලබා දුන් සේරත පොඩි භාමුදුරුවන්ට
අපි නැම දෙනාම සුබ පතමු. දුන්
අපි රාජකාරී ලිපි ගැන සලකා බලමු.

මේ ලිපිය ලිවිමේදී සම්මත රටාවක් අනුගමනය කර තිබෙනවා. ඔබ වහන්සේලාට පේනවා නේ ද? මේ පිළිවෙළ මම කරුණු වශයෙන් එකින් එක පැහැදිලි කරන්නම්.

1. මේ ලිපිය දිහා බලන්න. මේ ලිපියේ ඉහලින් සහ වම් අත පැත්තේන් අගලක පමණ තීරුවක් හිස්ව තිබෙනවා නේද?

පොඩි භාමුදුරුවෝ - එහෙමයි. එහෙමයි.

පණ්ඩිත භාමුදුරුවෝ - අපි රාජකාරී ලිපියක් ලියන විට මෙහෙම තීරුවක් හිස් ව තබන්න ඕනෑ. රාජකාරී ලිපි අපි අහක දුමන්නේ නැනේ. ඒවා පසුවට අවශ්‍ය වේ යැ'යි සිතා තැන්පත් කර තබනවා. ලිපියට භාතියක් තොවන ලෙස ලිපි ගොනුවක ඉහලින් හෝ වම් පැත්තේන් තැන්පත් කොට තැබීමට යි එස් තීරුවක් වෙන් කර තිබෙන්නේ. දුන් මේ ලිපියන් මම කාර්යාලයේ තැන්පත් කර තබනවා. ඉදිරියට අවශ්‍ය වූණු විටක දි ගැනීම සඳහා.

2. ඊ ලග කරුණ තමයි ලිපිය එවන තැනැත්තාගේ ලිපිනය. මේ බලන්න. ලිපියේ දකුණු පැත්තේ ඉහළ කෙළවරේ මේ සටහන් කර තියෙන්නේ එවන්නාගේ ලිපිනය. ලිපිය එවන දිනයත් එතන ම සටහන් වෙනවා.

සුමත පොඩි භාමුදුරුවෝ මේ ලිපිය අරගෙන ඒ ලිපිනය කියවන්නකෝ බලන්න.

- සුමන පොඩි හාමුදුරුවෝ** - මගේ අංකය : මැද/පිරි/4/2
 අධ්‍යක්ෂ
 කලාප අධ්‍යාපන කාර්යාලය,
 දිනය : 2013.11.04
- පණ්ඩිත හාමුදුරුවෝ** - බොහෝම හොඳයි. අර ලිපිනයට
 උචින් මගේ අංකය කියලා එකකුත්
 තිබෙනවා නේද? ඒ මොකක් ද?
 රාජකාරී ලිපියක් ලියන කොට ඒ
 ලිපියට අදාළ අංකයක් තිබෙනවා.
 රාජකාරීය හා සම්බන්ධ වන
 ලිපිගොනු අංකය. ඒ අංකය මගින්
 අදාළ දෙපාර්තමේන්තුවට හෝ
 ආයතනයට පූජිවන් ඒ ලිපිය ගැන
 සබඳතාව ප්‍රකාශ කරන්න. එසේ ම
 ඉදිරියට කටයුතු කිරීමේදීත් මේ
 අංකය වැදගත්. එනම් මෙම ලිපියට
 පිළිතුරක් ලියනවා නම් එම ලිපියේ
 මෙම අංකය සඳහන් කළ යුතු
 වෙනවා. ලිපිනය ලිවීමේදී විරුම
 ලකුණු ද තිවැරදි ව හාවිත කළ යුතු
 වෙනවා. එය ඉතා ම වැදගත්.

3. තුන්වන කාරණය තමයි ලිපිය ලබන නිලධාරියාගේ කාර්යාලයිය ලිපිනය. එය ලිපියේ වම් පැත්තේ එවන්නාගේ ලිපිනයට පහළින් ලිවිය යුතුයි. මෙහිදී අදාළ නිලධාරියාගේ නම සටහන් කිරීම අනවශ්‍යයි. නිල නාමය පමණක් දැන්වුවා ම ප්‍රමාණවත්. මේ ලිපියට අනුව ලිපිය ලබන්නා කවුරු ද කියලා පොඩි හාමුදුරුවෝ කියන්න බලන්න.

- පොඩි හාමුදුරුවෝ** - පරිවේණාධිපති හිමි,
 ධර්මරාජ පිරිවෙන,
 මහබද්ද.
- පණ්ඩිත හාමුදුරුවෝ** - බොහෝම හොඳයි. ඊට පස්සේ

	<p>ර් ලග කාරණය වශයෙන් ලිපියේ අන්තර්ගතය ඉතා සංක්ෂීප්ත ලෙස මාතෘකාවක් වශයෙන් යොදනු ලබනවා. මෙම ලිපියේ එසේ යොද ඇති මාතෘකාව කුමක් ද?</p>
පොඩි භාමුදුරුවෝ	- සමස්ත ලංකා සිංහල භාෂා සාහිත්‍ය තරගාවලිය 2013
පණ්ඩිත භාමුදුරුවෝ	- බොහෝම නොදියි. මේ මාතෘකාවට අනුව මේ ලිපියේ සඳහන් වන්නේ සිංහල භාෂා සාහිත්‍ය තරගාවලිය පිළිබඳ කරුණුයි. වෙනත් කටයුතු සම්බන්ධ ව ලියන රාජකාරී ලිපිවල ද එම ලිපිවල අන්තර්ගතය සංක්ෂීප්ත ව දැක්විය යුතු වෙනවා.

පහත සඳහන් මාතෘකා පාඨ විමසා බලමු.

- (1) පිරිවෙන්/පාසල් නිල ඇඟුම් බෙදාහීම පිළිබඳ ව යි.
- (2) විශාලික නිවාඩු නිකේතනයක් ඉදි කිරීම පිළිබඳ ව යි.
- (3) පිරිවෙන් ප්‍රස්තකාල පොත් ලබා දීම.

මේ ආකාරයට ප්‍රස්තුතයට අදාළ ව විවිධ මාතෘකා පාඨ යොද ගැනේ.

පණ්ඩිත භාමුදුරුවෝ	- ර් ලග කාරණය තමයි ලිපිය ලබන නිලධාරියාගේ නිල බලය අනුව සූදුසූ ඇමතුමක් යෙදීම. මෙම ලිපියේ නිල ඇමතුම ස්වාමීන් වහන්ස යන්නයි.
-------------------	---

අපේ පිරිවෙනේ පරිවෙනාධිපති හිමි කුවරු වුවත් ඒ ඇමතුම ඕනෑ ම අයෙකුට ගැලපෙනවා නේද? මේ ආකාරයට ලිපිය යවන පුද්ගලයාගේ නිලය අනුව විවිධ ඇමතීම් සටහන් වෙනවා.

ප්‍රාදේශීය ලේකම්තුමනි / තුමියනි,
 ග්‍රාම සේවා නිලධාරිතුමනි / තුමියනි,
 පුස්තකාලයාධිපතිතුමනි / තුමියනි,
 මහත්මයාණෙනි / මහත්මියනි,
 මේ ආකාරයට විවිධ ඇමතුම් දක්නට ලැබෙනවා.

පණ්ඩිත භාමුදුරුවෝ

- මේ ලග කරුණ ලිපියේ අන්තර්ගතය සි.
 ලිපියේ ඇති වැදගත් ම කොටස
 තමයි, මෙය. ලිපියේ බඳ (කඳ) නමින් ද
 මෙය හැඳින්වෙනවා. නිලධාරියාට
 දැන්විය යුතු කරුණු ඉතා නිරවුල් ව,
 පැහැදිලි ව භා නිවැරදි ව ඉතාමත්
 කෙටියෙන් ජේද බෙද මෙහි ඇතුළත්
 විය යුතුයි. අනවායා විස්තර කිසිවක්
 මිට ඇතුළත් නොකිරීමට ද වග බලා
 ගත යුතු සි.

මේ ලිපියේ බඳ කොටස සමිත පොඩි භාමුදුරුවෝ කියවන්න බලන්න.

පොඩි භාමුදුරුවෝ

පණ්ඩිත භාමුදුරුවෝ

- (ලිපිය කියවයි.)
- මෙහි සඳහන් වන්නේ සමස්ත ලංකා
 සිංහල භාෂා සාහිත්‍ය තරගයෙන්
 පලමු ස්ථානය හිමි කර ගත්
 පුද්ගලයාගේ නමයි. එය ඉතාමත්
 කෙටියෙන් නිවැරදි ව භා පැහැදිලි ව
 සටහන් කොට ඇති බව අපට
 පේනවා නේ ද? වෙනත් රාජකාරී
 ලිපිවල ද මෙම ලක්ෂණ ආරක්ෂා
 විය යුතුයි.

පණ්ඩිත භාමුදුරුවෝ

- දැන් ලිපිය අවසන් කරන අවස්ථාව
 තමයි එළඹිලා තියෙන්නේ. මේ ලිපිය
 අවසන් කර තියෙන්නේ මෙන්න
 මේ ආකාරයට.

මෙයට,

සිංහල භාෂා විශය අධ්‍යක්ෂ

මෙහි දී ලිපිය ලියන තැනැත්තාගේ අත්සන හා නිල නාමය පමණක් සඳහන් වෙනවා. රාජකාරී ලිපියක ස්වභාවය වටහා ගන්නට ඇතැයි දැන් මම විශ්වාස කරනවා.

විදුලි ප්‍රවත්

අභ්‍යත වෙසෙන්නෙකුට ඉතා වැදගත් ප්‍රවතක් හඳුසියේ ම දැන්වීමට අවශ්‍ය වූ විටක ඒ සඳහා උපකාරී වන්නේ විදුලි ප්‍රවතයි. විදුලි පණ්ඩිචියක් ලිවීමේ දී එය ඉතා පැහැදිලිව ලිවිය යුතු ය. එසේ ම විදුලි පණ්ඩිචියක් ලිවීමේදී ලැබෙන ඉඩ ප්‍රමාණය ද ඉතා සීමිත ය. අප ලියන සැම ව්‍යවහාර ම මුදලක් ගෙවිය යුතු වීම රට හේතුවයි. මේ නිසා විදුලි පණ්ඩිචිය සැකසීමේදී ඉතා අඩු ව්‍යවහාර සංඛ්‍යාවක් හාවිත කිරීමට හැම උත්සාහයක් ම ගත යුතු ය.

විදුලි පණ්ඩිචියක මූලික කොටස් කිපයකි.

- (1) ලබන්නාගේ ලිපිනය
- (2) දැන්විය යුතු පණ්ඩිචිය
- (3) දන්වන්නාගේ නම
- (4) දන්වන්නාගේ ලිපිනය

(1) ලබන්නාගේ ලිපිනය

විදුලි පණ්ඩිත්‍ය ලබන්නාගේ ලිපිනය ඉතා නිවැරදි ව සටහන් විය යුතු ය. රජයේ / පොදුගලික සමහර ආයතනවලට විදුලි පණ්ඩිත්‍ය ලිපි යොමුවක් දක්නට ලැබේ. ශ්‍රී ලංකා විභාග දෙපාර්තමේන්තුවේ විදුලි පණ්ඩිත්‍ය යොමුව මෙසේ ය.

විභාග,

කොළඹ.

යවන්නාගේ පහසුව තකා මෙසේ සකස් කොට තිබේ.

(2) දුන්විය යුතු පණ්ඩිත්‍ය

විදුලි ප්‍රවතක ඉතාමත් වැදගත් කොටස මෙයයි. මෙය අවුල් සහගත වුවහොත් එහි ප්‍රතිඵලය අසතුවුදයක විය හැකි ය. ඒ නිසා ඉතා නිරවුල් ව හා පැහැදිලි ව පණ්ඩිත්‍ය සකස්විය යුතු ය.

විදුලි පණ්ඩිත්‍ය කීපයක් සලකා බලමු.

- වෙවදාය පරීක්ෂණය 10 වෙනි සිකුරාද පේ.ව. 8.00ට.
- ලොකු අයියා මලා. අවසන් කටයුතු 3 වෙනිද
- වහාම ක්‍රියාත්මක වන පරිදි ඔබ අනු/මිහින්තලේ බාලිකා විදුහලට මාරු කරමි.

(3) යවන්නාගේ නම

විදුලි පණ්ඩිත්‍ය ලබන්නා එය එවා ඇත්තේ කා විසින් ද යන්න පැහැදිලිව දැන ගත යුතු ය. එම නිසා එය ආරක්ෂා වන පරිදි යවන්නාගේ නම සටහන් විය යුතු ය.

(4) යවන්නාගේ ලිපිනය

විදුලි ප්‍රවත ඉදිරිපත් කරන ආකෘතියේ පිටුපස යවන්නාගේ ලිපිනය ද සටහන් විය යුතු ය.

13. විරාම ලක්ෂණ

කතා බහ කරන විට, අදහස් අවධාරණය කිරීම, හැඟීම් ප්‍රකාශ කිරීම සඳහා භබ උස්පහත් කිරීම, අහිනය උපයෝගී කර ගැනීම වෙනුවට ලේඛනයේදී යොදා ගනු ලබන්නේ විරාම ලක්ෂණයි. ලේඛනයේදී විරාම ලක්ෂණ නිසි ලෙස භාවිත කිරීම ඉතා වැදගත් ය.

මේ බලන්න

අමයා මලා. අමයා මල බව මින් ප්‍රකාශ වේ.

අමයා මලා? මෙසේ සටහන් වුවහොත් එයින් කිසියම් ප්‍රශ්නයක් ගොඩ නැගේ.

අමයා මලා! මෙසේ ලියා ඇත්තම් එය පුදුමයට කරුණක් බව හැය වේ.

මේ අනුව කිසියම් අදහසක් ලියා දැක්වීමේ දී විරාම ලක්ෂණ ඉතා වැදගත් බව පැහැදිලි වනු ඇතේ.

මේ වාක්‍ය ද පරිසා කර බලන්න.

- විත්තිකරු නිදහස් කරන්න. එපා මරන්න.
- විත්තිකරු නිදහස් කරන්න එපා. මරන්න.

පලමු වැකියේ දී නිදහස ලබන විත්තිකරු නැවතිමේ තිත නිසා දෙවැනි වැකියේ දී එල්ලුම් ගස් යයි.

බලන්න විරාම ලක්ෂණ කොයි තරම් වැදගත් ද කියා. මේ බලන්න,

- මහු අල්ලාගෙන ආ මසුන් ඉවත දමන්න.
- මහු අල්ලා, ගෙන ආ මසුන් ඉවත දමන්න.

එකම වාක්‍යයේ විරාම ලක්ෂණ නිසා අදහස වෙනස් වේ. මෙයින් පැහැදිලි වන්නේ නිසි තැන විරාම ලක්ෂණ යෙදිය යුතු බවත්, අනවශ්‍ය තැන එය නොයෙදිය යුතු බවත් ය.

මෙම පරිච්ඡේදයෙන් පහත සඳහන් විරාම ලක්ෂණ පිළිබඳව හඳුනා ගනීමු.

දෙනීත :

- * නිදසුන් පිණිස හෝ විස්තර පිණිස කරුණු ඉදිරිපත් කිරීමේ දී දෙනීත යෙදේ.
නිදසුන : ලද පස් මල් : සුදු අඛ, සමන් කැකුල, සුන් සහල්, රේතණ, විලඳ
- * ගණීත ප්‍රකාශනයක අනුපාතය යෙදීම සඳහා ද භාවිත වේ.
3 : 2 අනුපාතයට එම මුදල කොටස් කරන්න.
- * සංචාර ලියා දැක්වීමේ දී ද දෙනීත යෙදේ.
- * ගුරු හාමුද්‍රගැට් : පොඩි නම අභ්‍යාස ලියාගෙන ආවා ද?
පොඩි නම : එහෙයි

තිත් පෙළ ...

- * ප්‍රකාශනයක උගත්වයක් ඇති බව දැක්වීමේ දී තිත් තුනක් යෙදේ.

ලංකාවේ ඇතැම් පුරාණ ගොඩනැගිලිවල පියගැට
පෙළ පාමුල තිබුණු අඩ සඳකට සමාන ගල් පුවරුව
... නමින් භැඳින්වේ.

- * උද්ධාත පායකින් මූල හෝ මැද හෝ කොටසක් අත් හළ බව දැන්වීමේ
දී තිත් තුනක් යෙදේ.
“සවිසිරිනි සාරය ... වෙළවන නම් වී විහාරය”
- * ප්‍රකාශයක හිස් තැන් දැක්වීම සඳහා ද තිත් තුන යෙදේ.
කොළඹ සිට යාපනයට දුර කිලෝ මිටර් ... කි.

- * අදහසක් අවධාරණය කරණු සඳහා ද තිත් තුන භාවිත වේ.
මහ හඩක් . . . අලෝනාවක් . . . බිජිලෙක් . . .

තිත් හතර . . .

- * උද්ධාත පායියකින් අග කොටස අත් හළ බව දැන්වීමේ දී තිත් හතර යෙදේ.
 සවිසිරිනි සාරය
 නිරිපුගේ බිම්බිසාරය
 එපුරෙහි උදාරය . . .

ඇල ඉර

විකල්ප ව්‍යවහාර දැක්වීම සඳහා ඇල ඉර භාවිත වේ.

- * මේස / තේ හැඳි දෙක බැහින් උදේ / සවස කැමට පෙර / පස බොන්න.
- * ගරු ස්වාමින් වහන්ස / මහත්මයාණෙනි / මහත්මියනි.

ත්‍යාකාරකම 13.1

පහත සඳහන් ආරාධනා පත්‍රය සූදුසු විරාම ලකුණු යොදා නැවත ලියන්න.

සුන්දරාගම ශ්‍රී සංශානන්ද මහා පිරිවෙන්
 සිංහල සාහිත්‍ය සංගමය
 මවුන්ගේ වාද කණ්ඩායම සමග
 මිනිසා හැඩගැසිය හැක්කේ
 ආගමෙන් ද නීතියෙන් ද
 යන මැයින්
 2014 ජනවාරි 04 වනදා
 සවස 0300 0500 දක්වා
 සිය පිරිවෙන් ප්‍රධාන ගාලාවේ දී
 පැවැත්වෙන සුහද විවාදයට
 සහභාගි වන මෙන්

සුන්දරගම මහා විද්‍යාලයේ වාද කණ්ඩායමට
සාදරයෙන් ආරාධනය කෙරෙයි

ක්‍රියාකාරකම 13.2

පහත සඳහන් විරාම ලක්ෂණ සඳහා උදාහරණ තුන බැඟීන් ලියන්න.

1. දෙනීන
2. කෙටි ඉර
3. ඇල ඉර

ක්‍රියාකාරකම 13.3

පහත දැක්වෙන ජ්‍යෙෂ්ඨ අදාළ විරාම ලක්ෂණ යොදා නැවත ලියන්න.

කිරිභාමි පැහැරු අස්සේ මලාක් මෙන් සිටි එබේරක් කැලැව මැදින් හරක් දක්කාගෙන එය කිරිභාමි හරක් රූ දකිසි හරකුන්ගේ කුරෙහි මහත ද අගෙහි දිග ද හෝද හැටි පෙනේ හරක් රූ ලංචන විට කිරිභාමිට තමා මැරැණු බව අමතක වෙයි කිරිභාමි වහා තැගිට එබේරාට බනින්නට පටන් ගනියි.

කිරිභාමි	පවිකරයා හරකුන් දක්කන්නේ මළවුන්ගේ ඇග උඩින් ද මෙහෙම පවි කළාම යන්නේ කොයි ලෝකේද මැරැණු කාගේ ඇග උඩින් ද මම හරකුන් දක්කුවේ
එබේරා	ඇයි මගේ ඇග උඩින් නොවැ
කිරිභාමි	ඇයි මගේ ඇග උඩින් නොවැ
එබේරා	හන් හහ් හා මේ කතා කරන්නේ මැරිලා ද
කිරිභාමි	ඔව් හිසත් පයත් එක හැටි හිතල වුණු දා මැරෙන බව දිවැස් ඇති අපේ හාමුදුරුවෝ කිවා අද වැස්සට තෙමිලා මගේ හිසත් පයත් එක හැටි හිතල වුණා මම මලා
එබේරා	අපොයි මද මම දනශෙන හිටියේ තැ ඒ වග ඉතින් ඒ ගිය පණ ගෙන්නාගන්න ගුරුකමක් කළේ නැද්ද

කිරිභාම්	අනේ නෑ ගිය පණ ගෙන්වා ගත්ත කැමති ද
ඒබේරා	අනේ ඔව් ඔබ ගුරුකමක් දත්තවා නම් කරන්න පණ තිබෙන තුරා ඔබට මෙහෙ කරනවා
ඒබේරා	හොඳයි මම ඔබට උදව් කරන්නම් මගේ ගුරුකම ඒතරම් අමාරු එකක් නෙවෙයි මගේ හරකුන් එහෙම ඉදලා හිටලා මැරෙනවා එතකොට මා උන්ගේ පණ ගෙන්වා ගත්තේ මෙන්න මේ කෙවිටෙන් මම ගුරුකම කරන්නම් මෙතන බිම මුනින් අතට වැතිරෙන්න කිරිභාම් මුනින් අතට බිම දිගාවෙයි
ඒබේරා	හැබැයි පණ එන විට විකක් රිදෙයි රේ බිය වෙන්න එපා හැකි තරම් වෙරෙන් කෙවිටෙන් පහර දෙයි එකයි දෙකයි තුනයි හතරයි පහයි හයයි හතයි
කිරිභාම්	අයියෝ ඇති ඇති පණ ආවා පණ ආවා කිරිභාම් කැගසම්න් නැගීටියි

කුමාරණතුංග මුනිදාසයන්ගේ
හත්පණ ඇසුරෙනි.

14. රජාස්වාදය

“එක් ද්‍රව්‍යක් අමිත්තතාපා බැමිණිය තොටි දැක එගම සෙසු බැමිණයේ කියන්නාහු ”පවි කිලිය, තෝ දත් පූඩු නර මහල්ලෙකුට මෙහේ කෙරෙහි ද? මේ කඩදත් මහල්ලාට තී දුන් තිගේ දෙම්විපියෝ තිට සතුරු වන්හ. තෝ උන්ට අපියෙහි වන. තෝ පින් නොකළ තැනැත්තියක බදුයෙහි. තී ගිය ජාතියෙහි කටුවුවන්ට පිඩු දුන් කළ තී ලු බත් කැයේ මහලු කටුවුවෙක් වන. එසේ හෙයින් වෙද තී මේ නර මහල්ලාට අමු වුයේ. යෙහෙලි මෙසේ වූ ජර හම මහල්ලා හා එක් ව පක්ෂවකාම විෂයෙහි කවර නම් ඇල්ලෙක් ද? උඟ කඩදත් දැල්වා සෙන වේලෙහි තිට කවර නම් සමාධියක් ද? කිහිප්පා පිටක් සේ කොර සැබි වූ උගේ ගිරිරයේ ගැවී කවර අස්වසෙක් ද? සොඳුර තිගේ මොලාක් වූ ගිරිරය මිරිකා ඒ බමුණු කණාවුවාට මෙහේ කොට දුක් නොගෙන තී සේ වූ අහිරුප වූ ලදුරු සැමියකු සොයා ගෙනැ'සි කිහ.

(බුත්සරණ)

“දිනක් අමිත්තතාපා බැමිණිය නාන තොටට ගියාය. එහි ගමේ අනෙකුත් බැමිණයේ ද පැමිණ සිටිය හ. පවිකාර කෙල්ල, උඩ නාකි බමුණෙකුට මෙහෙවර කරන්නෙහි. මේ නාකි මිනිහට උඩ විවාහ කර දුන් උඩේ අම්මයි, තාත්තයි උඩේ හතුරෝ වගේ. උඩ ඒ දෙම්විපියන්ට ප්‍රිය තැතිව වෙන්න පුළුවන්. උඩ ඉස්සර පින් කරලා නෑ වගේ. ඉස්සර ආත්මයක උඩ දුන්නා දනයක දී උඩේ බත් පිඩු කාලා තියෙන්නේ නාකි කපුවෙක්. ඒක තමයි උඩ දුන් අර නාකි බමුණාට අමුව වුනේ. අන් නංගියේ, මේ හම රැඳු වැටුණු මහල්ලත් එක්ක එකතුවෙලා පස්කම් සැප විදින්නේ කොහොම ද? ඒ නාකි

මිනිහා කැඩුණු දත් පෙන්නලා හිනාවෙන කොට උඩට මොනවගේ සතුටක් ද? කිමුලෙකුගේ පිටක් වැනි උගේ ගොරහැඩි සිරුර ස්පර්ශයෙන් උඩට මොන විදියේ සැපක් ද ලැබෙන්නේ. යෙහෙලිය, ඔයාගේ මොලොක් සිරුර වෙහෙස කොට ඒ කණාට බමුණාට අත්පා මෙහෙවර නොකොට ඔබ වගේ රුමත් තරුණ සැමියෙකු සොයා ගන්න යැයි කිවෝ ය.”

ඉහත දැක්වුණු ජේද දෙක කියවා බලන්න. එක ම අවස්ථාව ඉදිරිපත් කොට ඇති විලාසය දෙවැදැරමි ය. මුල් ජේදය හාජාත්මක ය. අප සන්තානයෙහි සැගව ගත් හැඟීම උද්දීපනය කිරීමට ඒ ජේදය සමත් වෙයි. “හාව” උද්දීපනයෙන් හෙවත් හැඟීම පුබුදුවාලීමෙන් එය රසයක් බවට පත් වෙයි. රස සමාහිත සිතට එම ජේදයෙහි දැක්වෙන අවස්ථා නිරුපණයේදී විතුයක් ලෙසින් මැලී පෙනෙයි. එසේ සිදු වන්නේ ලේඛකයා ජේදය ඉදිරිපත් කිරීමෙහි දී දක් වූ කුසලතාව අනුව ය. එසේ මැවෙන දැ සාහිත්‍යයේ දී වාක් විතු - විත්තන් රුප - මනෝ විතු ආදි නම්වලින් හැඳින්වේ.

දෙවන ජේදය වාර්තාවක ස්වරුපයෙන් ලියවුණකි. එහි ඇත්තේ මුල් ජේදයේ දැක්වුණු අදහස ම වූවත්, මෙහි දී අනුගමනය කළ හාඡාව, වාග් රිතිය, රචනා විලාසය අනුව පායක සිත්ති රසයක් මැලීමට අසමත් වෙයි. එය ප්‍රවෘත්තියක් හෙයින් නැවත කියවා බැලීමේ රුවියක් ඇති නොවේ. මෙය ප්‍රවෘත්තියක් හෙයින් එහි ඇත්තේ කිසියම් කාල පරාසයකට අයත් වටිනාකමක් මිස සර්වකාලීන අගයක් නොවේ. මෙ නිසා සාහිත්‍යය කාලයේ හෝ දේශයේ හෝ අන්තරයක් තැකිව සර්වකාලීන අගයක් ගනී.

ඉහත දැක්වුණු මුල් ජේදය 12 වන සියවසේ පොලොන්තරු රාජධානී අවධියේ දී විද්‍යා වකුවර්තින් විසින් ලියවුණු බුත්සරණෙන් උප්‍රටා ගත්තකි. අප ජේද වන 21 වන සියවසේ දී පවා ආසාවෙන් අපි එය කියවමු. රස විදිමු.

සාහිත්‍ය නිර්මාණයේ දී සාහිත්‍යකරුවා පහත දැක්වෙන කරුණු කෙරෙහි අවධානය යොමු කොට ඇද්දීයි විවාරකයා විමසිලිමත් විය යුතු ය.

1. නිමාණකරුවාගේ අරමුණ කුමක් වී ද?
2. ඒ අරමුණ සාර්ථක කර ගැනීම සඳහා ඔහු අනුගමනය කළ උපක්‍රම කවරේද? (හාඡාව, උපමා, රුපක, දීපකාදී අලංකාර ඉගි වැකි, රුසී....)
3. ඒ උපක්‍රම කොතෙක් දුරට සාර්ථක වී ඇත්ද?

ඉහත දැක්වූ නිරණයක අනුව සාහිත්‍යය රස විදීමට උත්පුක විය සුතු ය.

සාහිත්‍යයේ ප්‍රහේද තුනක් වෙයි.

1. ගදු සාහිත්‍යය
2. පදු සාහිත්‍යය
3. වම්පු සාහිත්‍යය (ගදු හා පදු මිශ්‍ර කාචා විශේෂය)

ගදු සාහිත්‍ය රචනය අතිශය දුෂ්කර වුත් බැරුරුම් වූත්, කාර්යයක් ලෙස සාහිත්‍ය විවාරවාදීන් විසින් භඳුන්වා ඇත. එහෙයින් පදු කෘති හා සසදා බැලීමේ දී ගදු කාචා කෘතින්ගේ සංඛ්‍යාව අල්පය. මෙය කටර සාහිත්‍යයකට වුව ද පොදු ලක්ෂණයක් සේ සැලකිය හැකි ය. සිංහලයේ ක්වි:ව: 9 වන සියවසට අයත් යැයි සැලකෙන ධම්පියා අවුවා ගැටපදය, සිබවලද හා සිබවලද විනිස ගදු කාචා කෘති සේ භඳුනා ගත හැකි නමුදු එවැනි නිගමනයකට පැමිණිය හැක්කේ යම්කිසි, හාජාවකින් ලියැවුණු සියලුල “සාහිත්‍ය” යන පාලුලාරුයෙන් ගතහොත් පමණි. එසේ නැතහොත් ඒවා ගදු කාචා කෘති යන ගණයට අන්තර්ග්‍රහණය කළ හැකි නොවේ.

ඉහත කී ගුන්රද්ධ්‍රවයෙන් එකක් අර්ථ කථන ගුණයක් (ව්‍යාඝ්‍යාතා) වන අතර අනෙක හිස්සුන්ගේ විනය නීති රිති පද්ධතිය දැක්වන්නකි. සියබස් ලකර මේ යුගයට අයත් කාචා විවාර ගුණයකි. එය I වන සේන රුෂ විසින් දැන්වීන්ගේ කාචාදරුගය පදනම් කරගෙන ලද්දකි.

පොලොන්හරු යුගයේ දී, එනම් 12 වන සියවසේ දී ගුරුල්ගෝම්, විද්‍යාවත්‍යවර්ති ආදි වියත් ලේඛක පරම්පරාවක් ජ්වත් වුන. මවුහු සිය අනනුතාව සඳහා වෙනස් වෙනස් ගදු රිතින් නිපදවා ගත්හ. ගුරුල්ගෝම්න්ගේ අමාවතුර ප්‍රකට ගදු කාචා යුතුයකි. විද්‍යාවත්‍යවර්තින්ගේ බුත්සරණ ද එසේ ම ය.

එබදු ගදු කාචාවල අපට හමුවන වමත්කාර්ජනක අවස්ථා හා පුද්ගල වරණනා පශ්චාත් කාලීන සාහිත්‍ය කෘතින්හි විද්‍යාමාන වෙතොත් එය ඉතා අල්ප වශයෙනි. මෙයින් අනාවරණය වන්නේ පදු රචනයට වඩා ගදු රචනය අසිරු හා බැරේම් කරනවායක් වන බවයි.

පදා වූ කලී පද සතරකින් යුත්ත රිත්මයානුකූල පද සංයෝජනයකි.

“අැසැ අැසැ රස	අදුන්
දැකැ දැකැ රසිරැ	මුතිදුන්
මෙතැ සිත තුළ	නොදුන්
අහෝ ! බල බලව දේස්	ප්‍රහුදුන්”

“ගොඩ ගොඩ ඇට සැකි	ලි
තැන තැන තිබු බලි බි	ලි
මග මග රේදි වැර	ලි
ඡ්‍රුර හැමතැන බලන්	පිළිකුලි”

අපි ජියටි ඇසින් දැකින්නට අකමැති දේ පවා සාහිත්‍යය මගින් ඉදිරිපත් කෙරෙන විටෙක එය දැකින්නට ආගා කරමු. එය සහානුභුතිය යනුවෙන් හැදින්වේ. කවියා කාචාමය දාශ්ටීයකින් ඉදිරිපත් කෙරෙන කවර වර්ණනයක් වුවත් පායක ලෝකයේ ආස්ථාදයට හේතු වේ. මේ නිසා කවියාගේ අත්දුකීමට සමාන අත්දුකීමක් කවියාගේ නිරමාණයෙන් ලබා ගන්නා තැනැත්තා සහංද හෙවත් කවියාට සමාන අදහස් හා අනුභුතින් ලබන්නකු ලෙස සැලකේ.

පෙරදිග පහළ වූ පැරණි ම කාචාව විවාරවාදීයා හරතමුනි ය. හරතමුනි නාට්‍ය ගාස්තුය නම් ස්වකීය කානියේදී නව රසයක් පිළිබඳ සඳහන් කරයි. ඔහු සඳහන් කරන නව නාට්‍ය රසය පොදුවේ කවර සාහිත්‍ය අංශයකට වුවත් අදාළ වේ. එම නව නළ රස මෙසේ ය.

“ශංගාර හාස්‍ය කරුණා
රෙදු වීර භාගානක:
බෙහත්සෙයාත්හුත ගාන්ත්‍ර ව
නව නාට්‍ය රසාස්මෙනා” වශයෙනි.

මේ අනුව කවර ගණයේ කලා මාධ්‍යයක වුවත් මූලික අරමුණ රස නිෂ්පත්තිය බව පෙනේ. කවියා රස නිෂ්පත්තියට අදාළ ලෙස අලංකාර හා වෙනත් කාචාව්පතුම යොද ගනී. එමගින් රස නිෂ්පත්තිය සිදුවේ යැයි අලංකාරවාදීනු පවසනි. උපමා ආදී අලංකාර රස නිපදවීම සඳහා ම යොදනු ලැබේ යැයි දැන්වීන් අවධාරණය කරයි. මෙම අලංකාර අතර වැඩි තියෙන්ජනයක් උපමා - රුපත - දිපක ආදී අලංකාරයන්ගෙන් විශේෂයෙන් ම සිදු වේ.

උපමා අලංකාරය

කිසියම් වස්තුවක් එහි ඇති විශේෂ ලක්ෂණ පිළිබඳ සලකා ර්ට සමාන ලක්ෂණ සහිත තවත් වස්තුවකට සමාන කොට දැක්වීම උපමා අලංකාරය ලෙස සැලකේ. මෙහි දී මෙන්, සේ, වැනි, වගේ ආදි උපමා සූචක පද භාවිතයට ගනී.

“වළදින අදහසින් මෙන් සුරගග
නල බල සසල දළ රළ පෙළ තුබ නැගෙන”

අගන
නැගෙන”

“රගත් සුරා පිරැ
සුරත් තමුරු පෙති සේ
පුවත් තොදුන බමන
තටත් අයෙක් සුරා”

විතින්
නෙතින්
ගතින්
මතින්”

රුපක අලංකාරය

උපමා අලංකාරයේදී භාවිත කළ මෙන්, සේ වැනි වගේ යනා දී උපමා සූචක පද රහිතව “ඒය ඒයමයි” යන අරුත් ප්‍රකාශ කරනුයේ “රුපක” මගිනි. මෙහි දී උපමාලංකාරයේ දී මෙන් වස්තුවක් තවත් වස්තුවකට සමාන කිරීමක් සිදු නොවේ.

සඳ වැනි මුහුණ (වත)	=	උපමාවකි
සඳවත	=	රුපකයකි
නා දළ වැනි තොල්	=	උපමාවකි
නාදළ තොල්	=	රුපකයකි

දීපක අලංකාරය

කිසියම් පද්‍යයක මුල, මැද, අග යෙදී සියලු තැන එකම අරුතක් ප්‍රකාශ වේ නම්, අරුතකින් ආලෝකවත් කෙරේ නම් එය දීපකාලංකාරයයි.

“ඒ තුවර නිතොර හැසිරෙන වරගනන් ඇත
ඒ වරගනන් තුළ රුමත් බව ද ඇත
ඒ රුමත් බවහි හැඩුහුරුකම් ද ඇත
ඒ හැඩුහුරුකමෙහි මල්සර සර ද ඇත”

ඉහත දක්වූ උදහරණයන්ට අනුව අලංකාර යනු කාචා ගිරිය බැඩුවන්නා වූ ගුණ විශේෂයක් බව පෙනී යයි. 'වචන සංකලනයෙන් නැගෙන ගබා රසය අවස්ථෝචිත රිද්මයක් නගන නමුදු ගබා රසය පමණක් ම හෝ ආකෘතිය පමණක් ම සාර්ථක කාචායක ලක්ෂණ නොවේ. එය අවශ්‍යයෙන් ම අරප් රසයෙන් ද පරිපූරණ විය යුතු ය. මේ තිගමනය ම අනුව කාචායෙහි අවශ්‍යතම අංග කවරේදැයි භදුනා ගැනීමට ඔබට හැකි වෙතැයි විශ්වාස කරමු.

"අංග මංග්‍ර මංගලෙන් වැඩි බිංග මෙන් මුතිපා කමල් අංග තුංග මතංග ජන්දෙන ඉංගකින් කවි බන්දනන් අංග වංග කලිංග හිංගුල කොංගනෙන් පැවසු යයින් අංග සංග වලංග වෙන් සිරිසංගබෝ පැරකුම් රුත්න්	වට හට තුට හට"
---	------------------------

(පැරකුම්බා සිරික)

මෙම පද්‍යයේ ඇත්තේ ගබා රසය පමණි. එය කාචාමය නිබන්ධනයක් සේ පිළිගත නොහැකි ය. මෙහි ඇත්තේ ඩුදෙක් වචන සංකලනයෙන් නැගෙන රිද්මය පමණි.

"මිනැම දෙයක් කඩයේ වැරදිනෙන පාලන මිලට කිසිවක් විකිණුවේ කජ මුදලාලි මරු ගිලගති ගුණේ රුප්‍ර ජීරති නාමං න	නැති නැති නැති ජීරති"
---	--------------------------------

පද්‍යයක ආකෘතික ලක්ෂණ තිබූ පමණින් එය කාචායක් නොවේ.

"පැහැ සිරණිය මිණි පැමිණිය කොත් බඳ කිකිණිය දද ගිහිණිය විමන් නොව පැරණිය වන රමණිය විටින් සැලැලිහිණිය වදු කැලණිය	අගට වට වට පුරවට"
---	---------------------------

මෙය මත පිටින් දෙන අරපයට වඩා ගැඹුරු අරපයක් කාචා අභ්‍යන්තරයෙන් ගෙන දෙන්නාකි. "ණිය යන්න නැවත නැවත යෙදීමට කවියා උත්සාහ ගෙන තිබේ. කැලණි පුරවරයේ සෞඛ්‍යය ඉතා සංයමයෙන් හා ව්‍යාපාරයෙන් සුවනය කිරීමට ගත් ප්‍රයත්නය ප්‍රගං්ජනීය ය.

මේ අනුව කිසියම් පදා නිරමාණයක ගබඳ රසය ද (ගබඳ මාඩුරයය) අර්ථ රසය ද (අර්ථ මාඩුරයය) මැනවීන් සූසංකලනය විය යුතු බව අපට පෙනී යයි. කිසියම් කලා නිරමාණයක් සාර්ථක වන්නේ එහි අපුරුෂක්‍රීතිය හෙවත් ප්‍රතිඵාච ද ගබඳර්ථ රස සංයෝජනය ද මැනවීන් එහි අන්තර්ගත වී තිබේමෙන් බව පෙනී යයි.

ක්‍රියාකාරකම 14.1

පහත සඳහන් පදා බණ්ඩයන් හි එන උපමා, රුපක, පද වෙන වෙන ම තෝරා ලියන්න.

1. "වදිමින් සවස නල හැසිරෙන දිගතු
සෞඛ්‍යමත් සුතිල් මිණි තිල් තුබතුර
පතසන් අවර ගිරි තැබියෙන් වැවෙන
විලිකුන් සුරත් පල වැනි වේ රිවි	වල
විපුල
කල
මඩල"
2. "අදහෙන සිහිල් මද නල දිය දහර
විලගත බියෙන් දිලි තිලුපුල් ඇස්
අසුවන සලෙළුවන් මෙන් පරගනන්
හැකිලෙන පියුම් තුළ බඹරුන් වැස
බැඳෙන්ත"	හෙත
වසත
වෙත
බැඳෙන්ත

ක්‍රියාකාරකම 14.2

පහත සඳහන් පදා කුමන අලංකාර ගණයට අයත් ද? ඒ සඳහා ඔබ දක්වන හේතු මොනවා ද?

1. "කෙකළීමින් තැන තැන
දෙන මෙන් කන අම
කියමින් සෞද හි
අසුවන් සිත දුක්	ලන්දු
බින්දු
සින්දු
බින්දු"
2. "ලොව විහිද සුදු පැහැ සඳ රසෙවි
දෙන තොමද සිරි සගමොක් සැප
ලද මූතිඟ දම් කඳ පහස මන
වලු දළඳා හිමි තෙමහල් පහය	සැදී
නිසැදී
බැදී
රදී"

පහත සඳහන් පදානු පන්තිය ආගුයෙන් අසා ඇති ප්‍රශ්නවලට පිළිතුරු සපයන්න.

වෙසක් මිහිර

මොනවද අම්මේ අකුරු ජාතියක්	
මල් පෙතිවල කවිදේශ්	ලියලා
කවුරු ද අම්මේ මේව ලියන්නේ	
පාට පාට ඉරි හැඩ	ගහලා
පුතා දන්නේ නෑ හඳ ඇති කාලෙට	
වනන්තරේ හරි වැඩ	කෙරෙති
බෝසත්වරු බණ කතා කියද් දී	
වන දෙවගනො මල්වල	ලියති
මේ වගේ ලස්සන පාට අපට නෑ	
කොතනින් මේවා ගෙන	ඒන්නේ
කොහොමද අම්මේ මේව කියන්නේ?	
මට තැහැ මොකවත්	තේරෙන්නේ
ඉර පායන කොට ඉර බැස යන කොට	
පාට වලාකුළ ඇති අහ	සේ
ඒවායින් මේ මල් පැහැ ගැන්වෙයි	
එව කෙරෙන්නේ හොර රහ	සේ
අම්මේ අම්මේ අර පුංචි කරුල්ලේ	
කිවි බිවි ගා මොනවද	කියති
ලන් දන්නව ඇති මේ මල්වල ඇති	
පුංචි අකුරු නිතරම	බලති

ඔව් මගේ සුකිරි පුංචි පුතේ ඔව්
 කුරුලු ගිතවල රස මතුව වේ
 එක එක තාලෙට කියන කියන ගි
 මල් කොළවල තව තව ලිය වේ

 බිම බැලුවත් මල් උඩ බැලුවත් මල්
 පුංචි කුරුලේලන් ඉගිලෙන වා
 සැමදාම ඇයි මෙහෙම ට නැත්තේ?
 මල් ද කුරුලේලන් කොහි යන වා

 බුදු භාමුදුරුවෝ ඉපදුන කාලෙට
 කවදත් ඔහොමයි පුතුනි මගේ
 මිනිසුන් වාගෙම සත්තුන් වාගෙම
 ගහ කොළවලටත් සතුව තැගේ

 අම්මේ අර අප සාදු කියන කොට
 බුදු භාමුදුරුවෝ මල් දැකලා
 දුටුවද රික වික හිනැහෙන ලස්සන
 ඉස්සර කිවි බණ මතක් වෙලා
 (මුළු ව්‍යුහ මානවයීඛ)

1. ඉහත පදාඟ පන්තියේ කාවාය නායකයා හා නායිකාව කුවුද?
2. “අන් දන්නව ඇති මේ මල්වල ඇති
පුංචි අකරු නිතරම බලති”
යන්නෙන් අර්ථවත් කෙරෙන්නේ කුමක් ද?
3. මෙම පදාඟ පන්තියේ කියවෙන ආකාරයට හඳු ඇති කාලෙට වනන්තලේ
සිදු වන විශේෂත්වය කුමක් ද?
4. මෙම පදාඟ පන්තිය පෙන්වා දෙන ආකාරයට මල් පාට ගැන්වෙන්නේ
කෙසේ ද?
5. ඉහත පදාඟ පන්තිය රසවින්දනය කරන්න.

